

Et innblikk i Den islamske stats propaganda

*Er IS en sosial bevegelse eller en subkultur?
Dabiq, propaganda og terrorisme*

Jan Christoffer Andersen

Masteroppgave i kriminologi

Det juridiske fakultet
Institutt for kriminologi og retts sosiologi

UNIVERSITETET I OSLO

25. mai 2016

Et innblikk i Den islamske stats

propaganda

Er IS en sosial bevegelse eller en subkultur?

Dabiq, propaganda og terrorisme

© Jan Christoffer Andersen

2016

Et innblikk i Den islamske stats propaganda – Er IS en sosial bevegelse eller en subkultur?
Dabiq, propaganda og terrorisme

Jan Christoffer Andersen

<http://www.duo.uio.no>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Tittel: Et innblikk i Den islamske stats propaganda – Er IS en sosial bevegelse eller en subkultur? Dabiq, propaganda og terrorisme

Av: Jan Christoffer Andersen

Veileder: Sveinung Sandberg

Institutt for kriminologi og rettssosiologi,

Det juridiske fakultet

Universitetet i Oslo

Vår 2016

Denne oppgaven tar for seg voldelig ekstremisme med fokus på islamistisk radikaliserings og terrorisme. Over 20 000 utenlandske krigere har sluttet seg til militante sunnimuslimske organisasjoner i Syria/Irak-konflikten. De fleste av dem har sluttet seg til seg til Den islamske stat (IS), og av disse utgjør vestlige fremmedkrigere rundt 20 prosent. Den statlige og sosiale kontrollen av IS rapporteres som omfattende og brutal, og det har vært en betydelig mediedekning av organisasjonens brutale handlinger. På tross av den tilgjengelige informasjonen er det individer som ønsker å dra til Syria og Irak for å slutte seg til IS.

Budskapet og verdensbildet som portretteres av ekstreme grupperinger er del av en radikaliseringsprosess som gjør individer tilbøyelig til å delta i terrorhandlinger lokalt eller som fremmedkriger. I spredningen av propaganda spiller internett en avgjørende rolle. For å få en bedre forståelse av fenomenet tar oppgaven utgangspunkt i propagandaen som IS legger frem på internett ved å analysere nettmagasinet *Dabiq*. Det er en del av IS sin offisielle og autoritative propaganda på internett som utgis av mediekanalen al-Hayat Media Center. Det formidles hvordan innholdet består av fotoreportasjer, aktuelle hendelser og informative artikler knyttet til IS. Tilgang til jihadistiske grupper sin doktrinære litteratur kan være en

viktig kunnskapskilde, og nettmagasinet til IS kan være med på å gi verdifull innsikt som kan være med på å skape en mer realistisk profil av organisasjonens ledere og deres strategi.

Med utgangspunkt i datamaterialet legges det frem hvordan terroristorganisasjonen fremmer seg selv og hvordan det kan gi en dypere forståelse av radikaliseringsprosesser og rekruttering til IS. Analysen har et todelt fokus og tar utgangspunkt i de samfunnsvitenskapelige teoriene om sosial bevegelse og subkultur. Ved å ta i bruk et framingteoretisk perspektiv forankret i sosial bevegelsesteori blir IS sine diagnostiske, prognostiske og motiverende rammer identifisert. Det blir sett på hvordan de legitimerer sine handlinger, motiverer og mobiliserer individer til sin sak. IS sin suksess som sosial bevegelse avhenger av organisasjonens evner til å promotere en spesifikk versjon av virkeligheten samtidig som denne versjonen resonerer med verdensbildet til potensielle rekrutter. Det blir gjort gjennom et apokalyptisk narrativ hvor de identifiserer problemstillinger som krever forandring. Muslimers lidelser og systematiske undertrykkelse av vestlige makter fremheves som et tydelig problem. Det fremmes hvordan IS innehar løsningene på problemene gjennom konstruksjonen av et teokratisk styrt kalifat med en ekstrem opprettholdelse av islamsk lovgivning, kalt *sharia*. Samtidig oppfordres støttespillere og rekrutter til å slutte seg til IS og emigrere til Syria og Irak. Propagandaen har et religiøst forankret rammeverk som støtter seg til kilder med størst mulig troverdighet innenfor islam.

I tillegg blir det tatt i bruk et ekspresjonistisk perspektiv forankret i subkulturell teori og hvordan den subkulturelle virkeligheten produseres og konstitueres gjennom propagandaen. Moderne europeisk jihadisme kan bli ansett som en subkultur som handler mindre om politikk og religion, men mer om livstil, erfaring og egne prestasjoner. Blant ungdom kan det være mote å etterligne terrorister noe som gjør jihad spennende og interessant for unge muslimer, såkalt ”jihadi cool”. Den subkulturelle fremveksten i Europa beskrives som en blanding av voldelig urban atferd, nihilisme og islamistisk fundamentalisme. Det subkulturelle fellesskapet mellom ”brødre” er tydelig i deres propaganda, og kan være tiltrekkende. Det maskuline krigsidealet av en muslimsk kriger er fremtredende og nettmagasinet inneholder idolisering og hyllester av jihadister og martyrer som har oppnådd berømmelse og stjernestatus.

Basert på datamaterialet i samspill med mine valgte teoretiske perspektiver argumenterer jeg for hvordan de kan gi et mer nyansert og utfyllende bilde av radikaliseringsprosesser og

rekruttering til ekstreme islamistiske grupperinger. IS som en sosial bevegelse har et ideologisk budskap og et politisk mål de ønsker skal appellere til en muslimsk majoritet. På den andre siden er volden IS anvender kritisert for å være for brutal og overdrevet. Slike handlinger kan være med på at individer tar avstand fra IS selv om de faktisk støtter målene de ønsker å oppnå. Handlingene kan forklares som en aktiv distansering av storsamfunnet ved å omfavne og dyrke den subkulturelle annerledesheten, og har som mål å appellere til en intern logikk som legitimerer vold basert på et gjengjeldelsesprinsipp.

Forord

Jeg vil takke alle medstudenter på Domus Nova for et fantastisk studiemiljø.

Takk for muligheten til å kunne legge frem oppgaven på seminaret til C-REX. Takk til Tore Bjørgo, Inger Skjelsbæk og Anders Ravik Jupskås for tilbakemeldingene og litteraturtips.

Takk til min veileder Sveinung for gode konstruktive tilbakemeldinger og faglig inspirasjon.

Takk til Kim for tips og korrekturlesning av oppgaven.

Takk til Tonje for din tålmodighet, støtte og forståelse for mine prioriteringer gjennom en hektisk skriveprosess.

Mai, Oslo

Jan C. Andersen

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
1.1	Problemstilling og forskningsspørsmål	3
1.2	Den islamske stat	4
1.2.1	Ideologi og religionsanvendelse	6
1.2.2	Islamsk stat	7
1.3	Nettmagasinet <i>Dabiq</i>	8
1.3.1	Navnets betydning	9
1.3.2	Innhold og struktur	9
1.3.3	Artikler og bilder	13
1.4	Tidligere forskning	15
1.5	Oppgavens oppbygning	16
2	Teoretiske perspektiver	17
2.1	Terrorisme og voldelig radikaliserings	17
2.2	Sosial bevegelsesteori	19
2.2.1	Sosial bevegelse og framing	20
2.2.2	Bakgrunn for valg av teori	21
2.2.3	Anvendelse innenfor radikaliserings og voldelig ekstremisme	22
2.3	Subkulturteori	23
2.3.1	Bakgrunn for valg av teori	24
2.3.2	Anvendelse innenfor radikaliserings og voldelig ekstremisme	26
3	Metode	28
3.1	Dokumentanalyse	28
3.2	Visuell analyse	28
3.3	Oppgavens utvikling og fremgangsmåte	29
3.4	Koding og analyse	30
3.5	Begrensninger og overveielser	31
3.6	Forskningsetiske betraktninger	33
3.7	Litteratur	34
4	IS som sosial bevegelse	35
4.1	Diagnostiske rammer	35
4.1.1	Fiendebildet	36
4.1.2	Urett og systematisk undertrykkelse av muslimer	38
4.1.3	Vestlige verdier og praksiser	41
4.2	Prognostiske rammer	43
4.2.1	Konstruere et kalifat	43
4.2.2	Jihad	44
4.2.3	Hijrah	46
4.2.4	Håndtering av vestlige verdier og praksiser	47
4.3	Motiverende rammer	48
4.3.1	Kalifatet en islamistisk utopi	48
4.3.2	Militær suksess	50
4.3.3	Dommedagsprofetier	52
4.3.4	Martyrdom	53
4.3.5	Støtte blant befolkningen	55
4.3.6	Legitimering og rettferdiggjøring av vold	57
4.4	Styrke budskapets troverdighet	59
4.4.1	Religiøs troverdighet	59
4.4.2	Kritikk	62

4.4.3	Elitistisk målgruppe.....	64
5	IS som subkultur.....	65
5.1	Provokasjon.....	65
5.1.1	Henrettelsesmetoder.....	66
5.1.2	Bruk av barnesoldater.....	67
5.1.3	Hærverk og ikonoklasme.....	68
5.2	Felleskap.....	69
5.2.1	Søken etter felleskap.....	70
5.3	Stil.....	73
5.3.1	'Jihadi cool' og berømmelse.....	74
5.3.2	Bricolage og homology.....	77
5.4	Ritualer.....	79
5.4.1	Kroppsliggjøring.....	79
5.4.2	Martyrdom.....	81
5.4.3	Symbolikk.....	82
5.5	Motstand.....	84
5.5.1	Det moderne slaveri.....	84
5.5.2	Maskulinitet og identitet.....	85
5.5.3	Vold og legitimering.....	87
6	Avslutning.....	91
	Litteraturliste.....	98
	Vedlegg / Appendiks.....	107

1 Innledning

Målet med denne masteroppgaven er gi en oversikt over budskapet som brukes av radikalisererte og ekstreme individer innenfor ekstrem islamisme. Det er ønskelig å vite hva som tiltrekker rekrutter og hvordan den politiske volden forsvares gjennom deres propaganda. Nye rapporter indikerer at over 20 000 utenlandske krigere har sluttet seg til militante sunnimuslimske organisasjoner i Syria/Irak-konflikten. De fleste av dem har sluttet seg til seg til Den islamske stat (IS), og de fleste av fremmedkrigerne er arabere fra nabolandene eller Maghreb¹ (Gates og Podder, 2015). I tillegg kommer et økende antall rekrutter fra Tsjetsjenia og regionene i Dagestan i Russland med et estimat på 2000 rekrutter. Vestlige fremmedkrigere utgjør rundt 20 prosent av fremmedkrigerne (Gates og Podder, 2015). Temaet om ekstrem islamisme er svært omfattende og begrenses ved å gi et innblikk i propagandamaskineriet til IS. Den statlige og sosiale kontrollen rapporteres som omfattende og brutal (Caris og Reynolds, 2014), og det har vært en betydelig mediedekning av organisasjonens brutale handlinger. Det er derfor interessant å undersøke hvorfor noen ønsker å dra til Syria og Irak for og slutte seg til IS. For å få en bedre forståelse av fenomenet vil det bli tatt utgangspunkt i deres spredning av propaganda på internett, rettet mot et vestlig publikum, ved å analysere nettmagasinet *Dabiq*.

Det gjennomføres en systematisk analyse av de elleve første utgavene *Dabiq*, ved å anvende teoriene om subkultur og sosial bevegelse. Teoriene vil strukturere analysen av nettmagasinet for å kunne gi en forståelse av IS sine mål, narrativer, ideologiske verdenssyn og målgruppe som gjenspeiles i et sammenhengende og stadig mer standardisert medieprodukt. Magasinet inneholder en mengde av informasjon som overgår ett enkelt sett av mål og målsettinger. Den offentlige debatten er til tider preget av usikkerhet og mistenksomhet i en hverdag hvor mediene jevnlig dekker den pågående terrortrusselen. Tilgang til jihadistiske grupper sin doktrinære litteratur kan være en viktig kunnskapskilde, og nettmagasinet til IS kan være med på å gi verdifull innsikt i organisasjonens planlegging, opplæring og operasjonelle tankegang. Denne innsikten kan være med på å skape en mer realistisk profil av organisasjonens ledere og deres strategi som kan være sentral i å utvikle effektiv antiterror og opprørsbekjempende politikk (Page et al, 2011).

Tradisjonelt har terrorgrupper utøvet medias makt til å tjene tre hovedfunksjoner ved å

---

¹ Betegnelse for de arabiske landene i vest (Marokko, Algerie, Tunisia og eventuelt Libya) (SNL, 2014)

legitimere bevegelsen, spre gruppens budskap og skremme motstandere. Page et al. (2011) argumenterer at metoden for hvordan terroristgrupper har operert for å oppnå disse målene skiftet betydelig det siste tiåret. Tidligere var disse gruppene avhengig av de konvensjonelle mediene for å fremme deres budskap, handlinger og målsettinger i et iboende symbiotisk forhold som begge parter dro nytte av. Det går ut på at de militære gruppene gir mediene hva de trenger, i form av nyhetsverdige hendelser. Konsekvensen ved mediedekningen blir dermed at gruppens sak blir forklart parallelt som det ubevisst legitimerer gruppen. Dette forholdet gjorde at handlingene ofte ble planlagt med media som en sentral faktor (Page et al., 2011). I tillegg ser vestlige medier ut til å ha en fasinasjonstendens av individer som deltar i terrorhandlinger, og en konsekvens kan være at kritiske spørsmål legges til side når de får tak i intervjuobjekter (Ali, 2015:95). På den andre siden er mediene et upålitelig verktøy å anvende ettersom at de også er med på å undergrave terrororganisasjoner. Det har dermed vært en motivasjonsfaktor for terrorgrupper å ta direkte kontroll over deres egne strategiske kommunikasjonsmidler via internett (Page et al., 2011).

Sageman (2008) beskriver tre distinkte faser eller ”bølger” for jihadistisk terrorisme. Den første og den andre bølgen omhandlet utenlandske intellektuelle som studerer i vesten, mens den tredje bølgen består ofte av marginaliserte individer, som er født og oppvokst i Europa. I radikaliseringen av disse individene har internett og sosiale medier vært en avgjørende faktor. Internett har revolusjonert konseptet angående umiddelbar kommunikasjon ved bruk av e-post når det ble introdusert i slutten av 1990-tallet, men i dag er sosiale medier hverdagskost for den yngre generasjonen. Verdens landegrenser er visket ut ved hjelp av internett og sosiale medier, samtidig som det er tilgjengelig for alle (Thompson, 2011). I et uregulert informasjonsnettverk som internett består av har kritikere fremhevet opprettelsen av homogene områder hvor motstridende synspunkter mangler, kalt ekkorom. Dette er områder hvor mennesker bare hører på andre likesinnede mennesker som forsterker og sementer de felles bestemte politiske eller offentlige synspunktene, og øker muligheten for å bli radikalisert (Geeraerst, 2012). Internett blir brukt av radikale muslimske grupper som et instrument i informasjonspolitikken ved å skape kommunikasjonsnettverk og spre propaganda (Brauchler, 2004). Myndighetene på sin side møter utfordringer når det kommer til *”å skille ut potensielle trusselaktører fra den store mengden anonyme profiler på internett, som formidler kontroversielle budskap og utfordrer ytringsfrihetens grenser”* (Regjeringen, 2014:9). Cilluffo (2007) argumenter i tillegg for hvordan radikaliserings og rekruttering er de viktigste online aktivitetene for ekstremister, men også hvordan det er veldig nyttig innenfor

pengeinnsamling, trening, planlegging og cyber-krigføring.

Bruken av internett har gjort at ekstreme grupper kan komme seg rundt mainstream medier, og gir en direkte tilgang til et potensielt stort publikum. Gjennom stadig mer sofistikerte måter å treffe sitt publikum og tilhørere, har de blitt dyktige i utformingen av deres budskap, og de har blitt effektive i å treffe deres målgruppe – ungdom. PST (2015:8) problematiserer IS sin propagandaspredning på internett og hvordan de bruker:

[...]språk, symboler og audiovisuelle virkemidler i sin propaganda som spesielt appellerer til ungdom. Sosiale medier er en sentral kommunikasjonskanal som gjør ISIL i stand til å nå ut til unge mennesker globalt.

Gjennom å ta i bruk trender brukt av en ”mediesaturet generasjon” og anvende godt designet hjemmesider med prangende, fargerike og særegne grafiske visuelle effekter har internett blitt en plattform som kan ha påvirkning på radikaliseringsprosessen av ungdom (Cilluffo 2007; Geeraers 2012). De utnytter bruken av videomeldinger og sprer dem gjennom hjemmesider med det enkle budskapet om hvordan ”*Islam is under attack, and young Muslims have a personal duty to fight in defense of the ummah, or Muslim community*” (Cilluffi 2007:116).

1.1 Problemstilling og forskningsspørsmål

Forskningsspørsmålet som vil belyses i denne oppgaven vil omhandle voldelig ekstremisme med fokus på islamistisk radikaliseringsprosesser og terrorisme. Det blir tatt utgangspunkt i IS og deres propaganda som utgis på internett via nettmagasinet *Dabiq*. Ut ifra datamaterialet er det ønskelig å se på hvordan terrororganisasjonen fremmer seg selv og om det kan gi en dypere forståelse av rekruttering og radikaliseringsprosesser. Analysen av propagandaen vil ha et todelt fokus som går ut på budskapet som fremkommer og deltakende individer.

Hovedproblemstilling:

- Hvordan kan man forstå rekruttering og radikaliseringsprosesser av individer som deltar i voldelige islamistiske ekstremisme på bakgrunn av IS sin propaganda via nettmagasinet *Dabiq*?

Underproblemstilling:

- Hvordan kan IS forstås som en sosial bevegelse?

- Hvordan kan IS forstås som en subkultur?

Jeg vil bruke sosial bevegelsesteori for å forklare IS som en sosial bevegelse og hvordan budskapet legges frem i propagandaen og skaper støtte. Individuer blir ikke nødvendigvis tiltrukket av IS basert på deres ideologi, og jeg vil anvende subkulturteori for å forklare attraksjonen til IS og hvordan de subkulturelle aspektene uttrykkes i propagandaen.

1.2 Den islamske stat

Den islamske stat (IS) er ikke bare en terroristgruppe, men en politisk og militær organisasjon som fremmer en radikal tolkning av islam som politisk filosofi. Deres mål er å innføre dette verdenssynet på både muslimer og ikke-muslimer med makt. Mer spesifikt er de en jihadistgruppe som kjemper mot myndighetene i Irak og Syria, for dannelsen av egen islamsk stat i Levanten², for et islamsk kalifat i Midtøsten. Gruppen er tidligere kjent som al-Qaida i Irak (AQI) og er opprinnelig grunnlagt av Abu Musab al-Zarqawi, som døde under et amerikansk flyangrep i 2006. De deltok i Irak-krigen og kjempet mot amerikanske styrker etter fallet av Saddam Hussein. I 2013 deltok gruppen i den Syriske borgerkrigen, men i stedet for å fokusere på å bekjempe regimet til Bashar al-Assad fokuserte de på å bygge den islamske stat. IS var tidligere underlagt al-Qaida, men interne stridigheter medførte at samarbeidet mellom gruppene offisielt tok slutt 2. Februar 2014. IS sin etablering av et islamsk kalifat ble offisielt erklært 29. Juni 2014 med Abu Bakr al-Baghdadi som kalif (Clarion Project, 2015; Leraand, 2015; McCants, 2015).

IS havnet i søkelyset til de globale mediene da de overtok store sunnimuslimske kjerneområder i Irak i juni 2014. Terrororganisasjonen sjokkerte verden med deres raske fremrykking med en styrke på mindre enn ett tusen soldater som beslagla omtrent en tredjedel av irakiske og syriske territorier i løpet av midten av august (Rasheed, 2015). Et godt eksempel er deres angrep på byen Mosul hvor styrkene deres jaget vekk 30 000 irakiske soldater. De møtte liten motstand, og spredning av propaganda ser ut til å ha vært en viktig faktor for deres militære seier. Det var med på og både demoralisere og avskrekke deres motstandere. Irakiske tropper og politi som beskyttet byen flyktet etter å ha sett videoer som illustrerte konsekvensene av alle som motsatte seg de svartkledde krigerne (McCants, 2015). Videoene bestod av brutale drap og halshogginger som var med på å forsterke bildet av IS sin

---

² Et begrep som beskriver Syria og Libanon (Mozaffari, 2011)

militære styrke som større og mektigere enn hva den faktisk var. IS har også fått høy status på grunn av sine territorielle erobringer, økte ressurser og erklæringen av å gjenetablere det islamske Kalifatet, og har resultert i en økning i rekrutteringen av europeiske fremmedkrigere (Lia og Nesser, 2014). Høsten 2014 oppfordret både IS og al-Qaida (AQ) sine tilhengere om å utføre hevnaksjoner mot alle som støtter operasjoner i Syria og Irak, i koalisjonen ledet av USA. Internasjonalt har IS gjennomført flere profilerte terrorangrep og i løpet av 2014 ble PST (2015) sin vurdering angående terrortrusselen fra ekstrem islamisme mot Norge økt. Den ble forventet at den negative utviklingen fortsatte ut 2015, men i trusselvurderingen av 2016 ble trusselen fra ekstrem islamisme ansett som noe redusert. I tillegg har trusselvurderingen av PST gitt grunnlag for generell bevæpning av politiet i Norge, og understreker samfunnspåvirkningene radikaliserings, politisk motivert vold og terrorisme kan medføre.

Til dags dato er det fortsatt mye forvirring og mystikk rundt IS. Denne forvirringen strekker seg fra spørsmål rundt hvem deres velgjørere og støttespillere er, deres operasjonelle fremgangsmåte og høyt tilpasningsdyktige krigføring, størrelse og sammensetting av styrker til den faktiske territorielle påvirkningen og kontrollen de innehar (Rasheed, 2015). Det er også forvirring rundt selve navnet og identiteten til gruppen som er tidligere kjent under ulike navn, og selv i dag går gruppen under ulike betegnelser. Terrororganisasjonen er kjent som Den islamske stat (IS), Den islamske stat i Syria og Irak (ISIS), Den islamske stat i Levanten (ISIL) og Daesh³ (et arabisk akronym for ISIS). I tillegg er organisasjonen mindre kjent som al-Qaida separatister i Irak og Syria (QGIS) som er et forsøk omdefinere gruppens navn for å fjerne assosiasjoner til det islamske omdømmet (The Guardian, 2014a). Det er kontroverser rundt gruppens navn og den generelle omtalelsen av terrororganisasjonen. Problematikken ligger i anvendelsen av begrepet islam. Ved at gruppen kaller seg "Den islamske stat" gir det uønskede assosiasjoner til religionen som er med på å skape et bilde av at de er representative for islam når gruppen omtales. I tillegg problematiseres statsbegrepet i forhold til at det kan legitimere gruppens eksistens og være med på å anerkjenne deres statsdannelse. Denne oppgaven omtaler likevel gruppen som Den islamske stat (IS) på bakgrunn av at gruppen selv omtaler seg som "The Islamic State" samtidig som det ganske enkelt er det mest anvendte navnet i norske medier.

---

³ Akronymet har nedsettende assosiasjoner på det arabiske språket og som antyder en fanatiker som håndhever sine synspunkter (Rasheed, 2015).

1.2.1 Ideologi og religionsanvendelse

For å få en bedre forståelse av IS sin ideologi er det viktig å se nærmere på det ideologiske og religiøse grunnlaget gruppen bygger på. Gruppen kritiseres for ikke å følge islam basert på deres barbariske og voldelige metoder, som er brudd på Koranens retningslinjer og profeten Muhammeds lære. Det tillates eksempelvis å angripe kvinner og barn så lenge det avskrekker fienden fra å gjøre det samme. Dette er prinsipielt motstridende i henhold til profetens forbud fra å ta livet av kvinner og barn (McCants, 2015:83). Innenfor islam er det også svært tabubelagt å ta livet av en annen muslim. Tilhengere av IS sin teologi og praktiske fremgangsmåte mener at de kun praktiserer den fullstendige versjonen av islam. De argumenterte for at alle som trosser styresettet deres er frafalne (*kafir*) eller opprørere, og erklæres som vantro (*takfir*), og kan derfor ta livet deres uten å klandres for det. Samtidig som de ikke skiller mellom hva de definerer som vantro ikke-muslimer og vantro muslimer (Clarion Project, 2015; McCants, 2015:34). I tillegg kritiseres de for at makten deres ikke hovedsakelig er religiøs, men av politisk karakter. Ved å forbedre infrastruktur, reparere veier og rydde opp byer har IS vunnet støtte. Til tross for innføringen av sharia, som eksempelvis har medført strenge restriksjoner for kvinner, forbudt røyking og tvunget folk på gaten til å be på angitte tidspunkter, er det ikke alle som misliker Den islamske stats autoritære styre. IS er kanskje brutale, men de slår ned på banditter, drev ut korrupte og rivaliserende grupper, og tok raske beslutninger (McCants, 2015:89).

Til tross for kritikken baseres store deler av IS sin propaganda seg på et religiøst grunnlag, og tar utgangspunkt i en forståelse for islam. Dermed er det nødvendig å ha en forståelse for det religiøse aspektet innenfor islam for å bedre forstå IS og budskapet de ønsker å fremme (Dyer og Tobey, 2015: 54). IS er tradisjonelt forbundet med islam, men tilhører salafismen. Det er en ultrakonservativ tolkning av sunniislam og som bygger på en ekstrem opprettholdelse av islamsk lovgivning, kalt *sharia* (Leerand, 2015; McCants, 2015). Gruppens mål er, som navnet tilsier, å konstruere en islamsk stat der styringssettet og lovgivning religiøst forankret – et kalifat. Det er et styresett ledet av et statlig overhode kalt en kalif. Det var det klassiske idealet for styreformen i den islamske staten fra profeten Muhammeds død til slutten av abbaside-dynastiet i 1258 e.Kr. (Vikør, 2014).

Opprettelsen av islam starter med profeten Muhammad, som levde i Mekka hva vi i dag kjenner som Saudi-Arabia . Han var en 40 år gammel forretningsmann da han startet å ha

profetiske syner i år 610 e.Kr. Disse synene varte ut livet hans og ble grunnlaget for Koranen. I utgangspunktet var disse synene for det meste fredelige og hverdagslige, men noe forandret seg ettersom stadig færre responderte. I år 622 e.Kr. utvandret Muhammed 40 mil nord for Mekka til Medina. Denne utvandringen er kjent som *Hijrah*, og markerer begynnelsen på den islamske tidsregning (Dyer og Tobey, 2015:54). Det er også et av hovedtemaene som magasinet *Dabiq* fokuserer på for å rekruttere mennesker til å reise til Den islamske stat. I denne perioden ble Muhammads syner mer intense og voldelige, og det samme gjorde budskapet og de videre følgene. Han marsjerte tilbake til Mekka åtte år senere med en hærstyrke på ti tusen tilhengere og erobret byen. Inntil hans død i 632 e.Kr. hadde Muhammed og hans tilhengere etablert islam som en formidabel innflytelse gjennom store deler av Den arabiske halvøy (Dyer og Tobey, 2015). IS som en salafistisk organisasjon ønsker å returnere til den tilsynelatende rene formen for islam som ble praktisert av etterfølgerne og grunnleggeren av islam. I deres romantisering av fortiden avvises enhver senere tilføyelse som *bid'ah* (innovasjon) som uislamsk (Clarion Project, 2015).

1.2.2 Islamsk stat

I håp om å oppfylle profetien om dommedag er IS ikke den første gruppen som har forsøkt å konstruere en islamsk stat ledet av en kalif. I det siste tiår har ulike grupper i Midtøsten og Nord-Afrika mislyktes av forskjellige grunner. Al-Qaida i Jemen (AQAP) mislyktes i 2012, al-Qaida i det islamske Maghreb (AQIM) i 2013 og al-Shabaab i 2015 (McCants, 2015). I tillegg er ikke situasjonen i 2014 den første gang IS har forsøkt å konstruere en islamsk stat. Gruppen startet arbeidet allerede etter at de erklærte statsdannelse høsten 2006, men mislyktes våren 2010 da deres ledere ble drept av amerikanske og irakiske styrker. De hadde på tre år klart å ydmyke deres fraværende herrer i al-Qaida og samtidig tapt alt territorium de hevdet å kontrollere. Deres fall forklares som grunnet i en autoritær og arrogant stil blandet med organisatorisk vanstyre, apokalyptisk iver og en ufokusert brutalitet mot en stadig økende krets av fiender (McCants, 2015).

McCants (2015) beskriver den mulige dannelsen og nåværende suksessen av IS som tredelt. Først ble kredibiliteten til lederen Abu Bakr al-Baghdadi ansett som sterkere enn tidligere ledere. I andre omgang spilte hendelsesforløpet i Syria mellom 2011 og 2014 inn i IS hender. Resultatet ga gruppen en kraftig base samtidig som de bryter med al-Qaida. Skillet gir IS en fremtredende posisjon parallelt som al-Qaida svekkes. Til slutt proklamerte IS

gjenopprettelsen av kalifatet i 2014, og baserer seg på en islamsk profeti som forvarsel til apokalypsen. Bin Laden hadde på sin side kommet med snakket om kalifatsdannelse, men gjennomførte det aldri. Når IS på sin side gjennomførte planene tiltrakk det seg muslimer verden over. Bevegelsen rekrutterte til slutt 20 000 fremmedkrigere som kjempet under det sorte og hvite flagget (Gates og Podder, 2015).

1.3 Nettmagasinet *Dabiq*

Dabiq er et magasin som er en del av IS sin offisielle og autorative propaganda på internett. Før angrepet på Mosul i juni 2014 var IS sin engelskspråklige medierapportering todelt. IS sin militærrapportering gikk gjennom magasinet *Islamic State News* (ISN), og ble først utgitt 31. mai 2014. Den politiske rapporteringen ble gjennomført gjennom *Islamic State Report* (ISR), og ble først utgitt 3. Juni 2014. Etter å ha publisert noen få utgaver ble de kombinert til *Dabiq* (Ghambir, 2014). Nettmagasinet er utgitt av mediekanalen al-Hayat Media Center som selv formidler hvordan innholdet består av fotoreportasjer, aktuelle hendelser, og informative artikler knyttet til Den Islamske Stat (*Dabiq*, 1:5). Det er tiltalende i sin design og kan bli sett på som sofistisert, elegant og velprodusert. Den første utgaven ble først utgitt i juli 2014, kort tid etter grunnleggelsen av kalifatet. Det har tidligere blitt avslørt at magasinet har blitt solgt på amazon.com, men det ble raskt fjernet fra varebeholdningen (Ali, 2015). Magasinet utgis ikke etter noen faste datoer, men blir utgitt periodisk i forhold til den islamske kalenderen, også kalt *hijri*-kalenderen (Ringnes og Vogt, 2009). Skribentene i magasinet ser ut til å bestå av flere forskjellige forfattere hvorav noen er ukjente eller anonyme. Det utgis i et PDF-format (Photo Document Files) og enkeltvis varierer dokumentene i størrelse fra 40 til 82 sider og er publisert på engelsk. Magasinet blir også oversatt til en rekke andre språk for nå et bredere publikum til rekruttering og støtte, og utgis på for eksempel fransk, russisk, tysk, og arabisk (Ghambir, 2014).

Norske medier har nevnt *Dabiq* i ulike tilfeller, men det har ikke vært et stort fokus på innholdet. I den ellefte utgaven av magasinet i september 2015 ble det publisert et helsiders bilde av en nordmann som hadde blitt tatt til gissel av IS. Situasjonen ga magasinet en eksepsjonell eksponering i norsk presse. I tillegg til personalia av nordmannen var han avbildet i en gul fangedrakt og med teksten ”*Norwegian prisoner for sale*” i stor skrift – i likhet med et kinesisk gissel i samme utgave. Det ble også hevdet at begge var forlatt av sin regjering på grunn av landenes mangel på å forhandle om deres frihet (*Dabiq*, 11:64). Dette

viser hvordan magasinet kan anvendes som en potensiell informasjonskilde til IS sine aktiviteter. Et søk i søketjenesten Retriever viser at magasinet i norske medier nevnes under 10 ganger i måneden i løpet 2015, men ga over 150 treff i løpet av september grunnet mediedekningen av det norske gisselet. Tematikken rundt det norske gisselet viser til en stor offentlig interesse når man ser på mediedekningen i Norge. På den andre siden ble ikke det resterende innholdet i magasinet dekket i noen særlig grad og ser ut til å være et bevisst valg fra norske medier. Forklaringen kan ligge i at mediene ikke ønsker å gi magasinet unødvendig oppmerksomhet og samtidig være delaktig i å spre propaganda av IS. Mah-Ruhk Ali (2015) beskriver hvordan vestlige medier på samme grunnlag eksempelvis har unngått å bruke propagandavideoer hvor det britiske gisselet John Cantlie blir brukt som en slags utenrikskorrespondent for IS. I dette kapittelet vil det bli gitt et innblikk i hva magasinet består av ved å gi en deskriptiv oversikt over innholdet av de fire første utgavene.

1.3.1 Navnets betydning

Navnet på magasinet er oppkalt etter området Dabiq som ligger nord i Syria, rundt ti kilometer fra den tyrkiske grensen. For IS er ikke det områdets strategiske posisjon eller størrelse som er av betydning. Det er faktisk svært lite og det var registrert litt over 3000 mennesker der i 2004 (BBC, 2014). Selv om landsbyen ligger tett inntil den Tyrkiske grensen er heller ikke Dabiq av noe militær betydning, men IS kjempet hardt for å innta landsbyen i sommeren 2014 (McCants, 2015:102). Bakgrunnen for å oppkalle magasinet *Dabiq* ligger i symbolikken området representerer; ifølge apokalyptiske profetier innenfor islam vil Dabiq være stedet der det siste slaget mellom muslimer og deres fiender tar plass. På deres vei for å erobre Konstantinopel skal Profeten Muhammad ha sagt ”*The Hour will not be established until the Romans land at al-A’maq or Dabiq*” (Dabiq, 1:4). Det refereres her til dommedag, men ankomsten vil ikke komme inntil muslimene har beseiret romerne ved Dabiq eller al-A’maq som begge ligger ved grenseområdene ved Syria og Tyrkia. IS ønsker dermed å bringe denne kampen dit ved å provosere den internasjonale koalisjonen til å konfrontere gruppen der for å frembringe dommedag (BBC, 2014; McCants, 2015).

1.3.2 Innhold og struktur

Skribentene av *Dabiq* forteller i første utgave av magasinet hvordan de hovedsakelig fokuserer på religiøse spørsmål om enhet (*tawid*), sannhetssøken (*manjah*), migrasjon

(*hijrah*), hellig krig (*jihad*) og fellesskap (*jama'ah*). I tillegg til å inneholde fotoreportasjer, aktuelle hendelser, og informative artikler knyttet til Den islamske stat (Dabiq, 1:5).

1. Forsidene til de fire førsteutgavene av *Dabiq*.

Ovenfor illustreres forsiden på de første fire utgavene, og som det kanskje er mulig å forstå ved å se på omslaget, har hvert magasin et tematisk hovedfokus. For å få en forståelse av innholdet vil det bli gitt en kort deskriptiv forklaring av innholdet i de fire utgavene. Den første utgaven *The Return of Khilafah* (Dabiq, 1) fokuserer på deklarasjonen av kalifatet og hva det vil si. I forsøk på å overtale og rekruttere flere muslimske støttespillere blir ideologien forklart. I tillegg forklares det hvorfor magasinet har fått navnet *Dabiq*, og viktigheten av området det er oppkalt etter. Det skrytes av ulike militære triumfer IS har hatt og arbeidet de har gjort for å skape et samarbeid mellom lokale stammegrupper. Samtidig rapporteres det hvordan stammelederne støtter og gir løftet om lojalitet til, den selverklærte kalifen av Den islamske stat, Abu Bakr al-Baghdadi.

McCants (2015:34) påpeker hvordan det innenfor islam er svært tabubelagt å ta livet av en annen muslim, og hvordan IS på sin side argumenterer for at de kan ta livet av alle som trosser styresettet deres. De blir bannlyst og sett på som frafalne eller opprørere og kan derfor ikke klandres, og argumentasjonen speiles i *The Flood* (Dabiq, 2). I den andre utgaven av *Dabiq* brukes metaforen om Noa og syndefloden for å fremme budskapet om at enten så er du med Den islamske stat, eller så er du imot og dermed fordømt. Samtidig påkalles alle muslimer i verden og deres lojalitet til IS for at de skal slutte seg til kalifatet og immigrere til Syria og Irak. Gjennom flere artikler forsøker de i tillegg å løse konflikten mellom IS og andre jihadistgrupper som Nusra Front (Jabhat al-Nusra) gjennom *mubalah*, som er en islamsk voldgiftsprosess (Clarion Project, 2014; McCants, 2015).

I forsøk på å etablere en muslimsk stat har det forekommet interne stridigheter mellom ulike jihadistiske grupperes synspunkter som har gått på metodologi, religiøse uenigheter og implementering av sharia. Nusra Front har eksempelvis i sitt arbeid mot en islamsk stat gått inn for en mer gradvis tilnærming, og ment at samarbeid mellom andre opprørsgrupper i Syria var nødvendig. IS på sin side har en mer direkte fremgangsmåte og forsøkte å dominere alene istedenfor å samarbeide ved å beslaglegge områder, bygge en stat og innføre *sharia* umiddelbart (Clarion Project, 2015; McCants, 2015:88).

I den tredje utgaven, *The Call to Hijrah* (Dabiq 3), fokuseres det på jihadisters kall til muslimer verden over for reise til Irak og Syria for å delta i kalifatet så fort som mulig. I år 622 e.Kr. utvandret Muhammad 40 mil nord for Mekka til Medina. Denne utvandringen er kjent som *hijrah*, og markerer begynnelsen på den islamske tidsregning (Dyer og Tobey, 2015:54). Det gjennomføres en bevisst sammenligning mellom det å dra til Syria og Irak for å delta i kalifatet og Muhammeds utvandring for å fremkalle religiøs nostalgi (Clarion Project, 2014).

Den fjerde utgaven, *The Failed Crusade* (Dabiq, 4), fokuserer på koalisjonen ledet av USA og latterliggjør deres forsøk for å bekjempe Den islamske stat. Propagandaen fremmer et synspunkt om at USA og deres allierte er dømt til å tape krigen. I forordet av utgaven uttrykkes IS sin overlegenhet ved å uttrykke ”*We have a promise from Allah that this religion prevails...*”, og henviser til hvor sikre de er på at islam og IS vil seire med Allah sin hjelp; ”*This religion is the one promised with victory*” (Dabiq, 4:3). Forsiden prydes av et bilde av St. Peters plass i Roma med flagget til IS heiset i toppen av Vatikanobelisken, noe som viser til deres ambisjoner om ekspansjon og verdensherredømme (Clarion Project, 2014). I tillegg rapporteres det hvordan IS er med på å forbedre infrastrukturen ved å reparere broer, gjenopprette elektrisitet, rydde veier, gi kreftbehandling til barn og omsorg til eldre.

Magasinet er strukturert på en oversiktlig måte med visse faste innslag, men med ulike artikler og tematikk mellom hver utgave. Hver utgave inneholder et forord, med unntak av første utgave som inneholder en introduksjon, som forklarer hovedinnholdet i magasinet. I tillegg til å ha ulike artikler som varierer fra statsdannelse og begrepsforklaring til rettferdiggjøring av slavedrift inneholder magasinet den faste spalten kalt *Islamic State Reports*. Spalten består av artikler og bildereportasjer som beskriver den hverdagslige og militære situasjonen i Irak og Syria, med fokus på Den islamske stats anliggende. Magasinet

tar også tak i hvordan internasjonale medier og verdensledere fremstiller IS og trekker frem sitater og bilder av personer som uttaler seg negativt om gruppen i spalten *The Enemy's Words*. Fra og med utgave syv øker antallet hovedartikler bestående av; intervjuartikler med fremtredende individer og soldater som støtter IS, historiske artikler og en artikkelserie kalt *To Our Sisters* som sikter seg inn mot en oversett målgruppe, nemlig kvinner.

KHILAFAH DECLARED

On the first of Ramadan 1435H, the revival of the Khilafah was announced by the spokesman for the Islamic State, Shaykh Abu Muhammad al-'Adnani ash-Shami (hafidhullah).

The good news was followed by the first official speech of Amirul-Mu'minin Abu Bakr al-Husayni al-Qurashi al-Baghdadi (nasarahullah).

The announcements filled the streets of the Islamic State with faithful joy.

May Allah continue to fill the hearts of the Muslim Ummah with news of victory, thereby guiding them towards obedience of His Messenger Muhammad (sallallahu 'alayhi wa sallam) – the path to Jannah.

Below are some of the most important excerpts from the two speeches.

GLAD TIDINGS FOR THE MUSLIM UMMAH

Amirul-Mu'minin said: "O Muslims everywhere, glad tidings to you and expect good. Raise your head high, for today – by Allah's grace – you have a state and Khilafah, which will return your dignity, might, rights, and leadership.

by His grace, loving each other for the sake of Allah, standing in a single trench, defending and guarding each other, and sacrificing themselves for one another.

It is a state where the Arab and non-Arab, the white man and black man, the easterner and westerner are all brothers.

Their blood mixed and became one, under a single flag and goal, in one pavilion, enjoying this blessing, the blessing of faithful brotherhood.

It is a Khilafah that gathered the Caucasian, Indian, Chinese, Shami, Iraqi, Yemeni, Egyptian, Maghribi (North African), American, French, German, and Australian. Allah brought their hearts together, and thus, they became brothers.

If kings were to taste this blessing, they would abandon their kingdoms and fight over this grace. So all praise and thanks are due to Allah."

2. Layout fra første utgave av *Dabiq* s.6-7

The Perfect Storm

What started as an explosive movement in Iraq has now suddenly turned into a global phenomenon that the West and the democratic world as a whole is ill-equipped to deal with. - John Cantlie

"This is a core principle of my presidency: if you threaten America, you will find no safe haven." Obama, September 2014

"As they carve out an area of safe haven, this will be a launching point for attacks on America, the West, and attacks globally." RAND Corporation, March 2015

The pledges of allegiance that are now being announced on a seemingly monthly basis from Islamic groups around the world to the Islamic State are exactly what every mujahid prayed for and a nightmare scenario for the military and political leaders of the democratic world. The incredible growth of the Caliphate and the fact that it is a living, breathing entity with thousands of square miles of territory has given Muslims around the Middle East, Asia, and Africa the belief and confidence to take up arms, pledge their loyalty, and launch operations with a unity and strength of purpose that has simply not been seen before.

What started as the most explosive Islamic "group" in the modern world has rapidly evolved into the most explosive Islamic movement the modern world has ever seen.

Nothing on this scale has happened this big or this quick before. Huge swathes of Pakistan, Nigeria, Libya, Yemen, and the Sinai Peninsula are all now united under the black flag of *tawhid*, gelled together as one by the Islamic State. Mujahidin of Afghan provinces that were the scenes of fierce fighting for over a decade costing America trillions of dollars are now, less than six months after America "withdrew" with its tail between its legs, loyal to the Caliphate.

The mujahidin of West Africa control much of Nigeria and their attacks are intensifying, pushing back an exhausted and smashed national army that is now in a virtual state of collapse. They declared allegiance to the Caliphate in March, and they are the same group, remember, that Obama

claimed just last year was being successfully pushed back by American intervention policy. Indeed, he claimed that the same model (cutting finances, recruitment tools, and the will to fight) that worked so "well" in the degradation of the mujahidin there before their pledge of allegiance, would work just as well on the Islamic State.

Some things just don't work out as planned.

The energy behind this movement is fearsome. A single lion can kill an antelope but a pride that is hungry and cunning enough can, if they work closely together, take down an African elephant. As groups of mujahidin from around the world join forces, so the strength behind the Islamic State puts them in a position to devour much larger prey.

The West and its allies have, once again, been caught completely by surprise as they now find themselves fighting not just one enemy in Iraq and Sham, but now an international army of mujahidin numbering hundreds of thousands in different countries, whole continents apart. It's taken the coalition the best part of a year to put together a campaign against the Islamic State that is only now seeing a Shia mob supported by coalition aircraft make moves against Tikrit, but that's old news before it's even begun. Why focus on Tikrit when the Middle East, Africa, and Asia are now on fire?

And this movement shows no sign of abating. Indeed, this quickening, this coming together of Islamic groups sharing the same focus and purity of belief is only intensifying. And the more groups that join, the stronger the movement becomes.

As the groups evolve from splintered cells each waging their own war to a single, unified body, it becomes a force of immense power, like a snowball that rolls down a mountain getting larger until you end up with an avalanche. The more outfits work together, so they can use each other's skills and strengths to fill in the gaps until there are very few weak points.

"Say one group is very good at bomb making and the other group is very good at propaganda," says Jonah Blank from the US "think-tank" RAND Corporation. "If you put the right bomb in the right place for the right propaganda effect, that can be far more important than either of these things on their own."

"This isn't just propaganda," said Gary Bernstein, a former CIA intelligence officer on an interview with Fox News on 9th March. "ISIS has billions of dollars. They have a network of communications for reaching out to these groups. And it shows you how deadly and effective ISIS is. They are truly the most successful Sunni terrorist group in history because they've carved out a space for a nation state, and these other groups recognize that. It shows Obama's statement that 'this isn't Islam' is a false narrative. ISIS has been brilliant at selling itself to the hundreds of millions of people out there looking for a message."

And what of Obama of late? In all honesty, I haven't seen what the Nobel Peace prizewinner has been commenting on recently, but he can't be having much fun. "This strategy of taking out terrorists

3. Layout fra niende utgave av *Dabiq* s. 74-75

Nettmagasinet er et standardisert produkt som ser ut til å være under en gradvis utviklingsprosess og ovenfor kan man se utklipp fra den første og niende utgaven av *Dabiq*. Utklippene gir et inntrykk av den subtile utviklingen i magasinet design. Den gradvise utviklingen er tydelig ved at innholdet har økt og det har kommet flere faste artikler og spalter. Samtidig er det mindre tydelige forandringer og man kan se at leservennligheten har blitt kontinuerlig forbedret. Det viser seg eksempelvis ved at orddelinger i de første utgavene forsvinner og fra den niende utgaven forandres skrifttype og layout. Oppsettet i de første utgavene av magasinet er preget av store overskrifter, tykke ingresser, sterke bakgrunnsfarger og mange bilder. Overskriftene er fortsatt store, men betydelig mer diskrete. Magasinet har forandret seg til å ha en enklere hvit bakgrunn istedenfor de sterke fargene som ble anvendt tidligere, og gir det et mer stilrent inntrykk enn tidligere. Det ser ut til å være et større fokus på innholdet. Utviklingen er kanskje ikke innlysende, men visse individer kan anse utviklingen som kjedelig. I likhet med vestlige magasiner inneholder også *Dabiq* reklame, men det reklameres for de nyeste propagandavideoene til IS og islamske sanger (*nasheed*).

1.3.3 Artikler og bilder

En viktig del av magasinet virkemidler er bruken av bilder for å spre propaganda. Bildene er tatt av profesjonelle fotografer og brukes for undertreke poengene IS ønsker å fremme. Det blir gjort gjennom en visualisering av militære seire eller urett gjort av fienden, identifisering av fiender eller promotering lederskikkelser og symbolisering av styrke og felleskap.

3. Jihadister samlet rundt IS sitt flagg, og ødeleggelsen av et tempel i Mosul

Flagget til Den islamske stat er et symbolsk virkemiddel som brukes flittig gjennom magasinet, og ble laget i 2007 etter at IS først erklærte statsdannelsen sin i 2006. For å skape en historisk legitimitet er konstruksjonen av flagget inspirert av Profeten Muhammed sin egen bruk av flagg ved å referere til islamske skrifter og historiske rapporter. På det helsorte

flagget til IS står det skrevet på arabisk ”Ingen gud utenom Gud, og Muhammed er Guds budbringer” (McCants, 2015:20). Flagget er unikt designet i forhold til andre forsøk til å kopiere Profetens flagg ved at ”Ingen gud utenom Gud” er skrevet i hvitt øverst på toppen av flagget, og ordene ”Muhammed er hans budbringer” er skrevet opp på hverandre i sort skrift i en hvit sirkel (McCants, 2015:20). Angivelig skal skaperne av flagget tatt sirkelens design fra et stempel brukt av Profeten i brev på hans vegne som har vært lagret i Topkapipalasset i Tyrkia. Skaperne av flagget argumenterer dermed for overenstemmelsen mellom historiske rapporter og stempelets design som verifiserer deres likhet. Til tross for at moderne forskere tviler på brevenes legitimitet, er målet å overbevise alle til og tro at Den islamske stat har arvet Profetens stempel, på lik linje med det tidligere kalifatet. Flaggets konstruksjon er dermed et verktøy for å samle mennesker og forene de under et felles symbol.

4. Tungt bevæpnet IS-soldater, James Foley henrettes og en parade med mange IS-flagg

Magasinet bruker flere bilder som viser IS sin militære styrke med militære kjøretøy, soldater som smiler med våpen og vifter med det sorte flagget, våpen de har overtatt fra fiender som krigsbytte og soldater som bruker ulike våpen som maskingevær og raketter. I tillegg brukes visuelle virkemidler for å demonstrere konsekvensene av å være i mot styresettet til IS som for eksempel hvordan vantro henrettes på en brutal måte, som den amerikanske fangen James Foley (bilde 4). Bilder av døde fiendtlige soldater brukes også for å vise militær styrke og seire. I tillegg vises bilder av drap på sivilbefolkningen som døde kvinner og barn, men som retter skylden for deres død mot USA som en konsekvens av deres forsøk for å bevare amerikanske interesser (Dabiq 4:49).

5. Omsorgsbolig for eldre, og kreftbehandling av barn i Ninawa

Magasinet består ikke bare av propaganda som viser militær styrke og brutalitet, men også hvordan IS ønsker å ta vare på sivilbefolkningen. I utgaven *The Failed Crusade* (Dabiq, 4) rapporteres det hvordan de forbedrer hverdags situasjonen til befolkningen ved å tilby medisinsk behandling, eldreomsorg og utbedring av infrastrukturen i ulike byer som Ninawa, Raqqa og Al-Khayr.

1.4 Tidligere forskning

Det kriminalpolitiske bildet i Norge er preget av radikaliserings og voldelig ekstremisme, og regjeringen ser ut til å fokusere på å styrke det forebyggende arbeidet. Det er satt sammen en handlingsplan for å forebygge og hindre at unge menn og kvinner som lever i et demokratisk samfunn tiltrekkes av ekstremistiske miljøer. I statsbudsjettet i 2015 er det blant annet satt av 8,8 millioner kroner for ”å styrke PSTs spaning og informasjonsinnhenting på nye kommunikasjonsplattformer og andre radikaliseringsarenaer”, og ytterligere 8 millioner kroner i forebyggingen av ”digitale trusler og ulovlig etterretning” (Regjeringen, 2015).

Det eksisterer en betydelig mengde forskning innenfor feltet om radikaliserings og terrorisme (se Borum, 2011; Neumann, 2009; Venhaus, 2010), og mye har blitt sagt og publisert om voldelig radikaliserings knyttet til militant islamisme de siste årene (se Cottee, 2011; Dalgaard-Nielsen, 2010; Hegghammer, 2009; Nesser, 2015; Psoiu, 2015b; Sageman, 2006; 2008; Snow og Byrd, 2007; Wiktorowicz, 2006). Når det kommer forskning som spesifikt omhandler IS har det blitt produsert ulike forskningsartikler (se Ghambir, 2014; Karmon, 2015), og den elektroniske fagfelleverderte journalen *Perspectives On Terrorism* utgitt en spesialutgave som inneholder flere artikler om organisasjonen (se Vol, 9, No 4, 2015). Dalgaard-Nielsen (2010) går igjennom en oversikt av bøker, artikler, og studier publisert

mellom år 2001 og 2008, i artikkelen *Violent Radicalization in Europe: What We Know and What We Do Not Know*, og hun argumenterer for at selv om det er et hett emne i politiske kretser forblir den empiriske kunnskapen relativt svak. Mangelen på et empirisk fokus innenfor terrorismestudier er en selvkritikk det akademiske miljøet har vært klar over. Silke (2001) underbygger påstanden i sin tidligere gjennomgang av terrorismeforskning mellom år 1995 og 2000, og kom frem til en lignende konklusjon. En forklaring på dette er at det er utfordrende å samle inn datamaterialet innenfor forskningsfeltet. Det å få adgang til voldelige miljøer for å gjennomføre feltarbeid er ingen lett affære grunnet deres lukkede og hemmelige natur. Deres fiendtlige innstilling til omverdenen er også med på å komplisere forholdene. Det er også den potensielle faren og etiske problemstillinger forbundet med feltarbeid, og motviljen fra autoritetene for å tillate adgang til fengslede terrorister. I tillegg er antallet forskere som arbeider innenfor feltet for lavt (Dalgaard-Nilsen, 2010; Silke, 2001).

Kriminologi har tradisjonelt ignorert temaet om terrorisme, men Cottee (2011) argumenterer for at kriminologiske teorier i større grad kan anvendes for å belyse terrorisme. På tross av at terrorisme er politisk i sin karakter og dermed ulik andre former for kriminalitet. Denne oppgaven gjennomføres som et forsøk på å styrke det kriminologiske bidraget innenfor for det vitenskapelige feltet av islamistisk radikaliserings og terrorisme.

1.5 Oppgavens oppbygning

Det første kapittelet inneholder en avklaring av oppgavens problemstilling og samt en generell oversikt over IS. Her blir det også gitt fremlagt en deskriptiv oversikt av magasinet *Dabiq* med tanke på innhold, struktur, oppsett, bilder og artikler. Kapittel 2 redegjør for de teoretiske perspektivene som legger grunnlag for oppgavens videre oppbygning. Teoriene om sosial bevegelse og subkultur blir gjennomgått samtidig som begrepene om radikaliserings og terrorisme blir gjort rede for. I kapittel 3 blir det gjort rede for valg av metode og det praktiske med datainnsamling, analyse og gjennomføringen av oppgaven. Kapittel 4 tar for seg analysen av nettmagasinet ved å ta i bruk teorien om sosial bevegelse. Kapittel 5 analyserer magasinet ved å anvende teorien om subkultur som et analytisk verktøy. Kapittel 6 vil oppsummere og diskutere funnene fra kapitlene 4 og 5. Avslutningsvis vil jeg argumentere for hvordan en kombinasjon av teoriene kan gi en dypere og mer utfyllende forståelse av fenomenet rundt islamistisk radikaliserings og terrorisme.

2 Teoretiske perspektiver

Dette kapittelet vil redegjøre for de teoretiske perspektivene som vil danne grunnlaget for videre analyse. Oppgaven vil som teoretisk rammeverk ta utgangspunkt i teoriene om sosial bevegelse og subkultur. I tillegg vil begrepene om ”voldelig radikaliserings” og ”terrorisme” defineres.

2.1 Terrorisme og voldelig radikaliserings

Terror og terrorisme stammer fra det latinske verbet *terrere* som betyr ”å ryste eller skremme”, og viser til hendelser som skaper frykt (Knutsen, 2011:216). Det er et komplekst og flerdimensjonalt fenomen, og det er eksempelvis ingen entydig definisjon i internasjonal lov eller konsensus blant forskere. I tillegg har fenomenets mening endret seg over århundrer fra å innebære statlig terror fra den franske revolusjonen, til mindre ikke-statlige grupper som representerer en mer moderne forståelse av terrorisme (Neumann, 2009). Schmid (2004:380) argumenterer for at begrepet brukes kritikkløst for et bredt spekter av manifestasjoner, eksempelvis narkotikaterrore eller cyberterrorisme, slik at man kan lure på om det er et enhetlig begrep. Neumann (2009) fremhever at begrepet er politisk omstridt og som gjør det problematisk ved at de normative og deskriptive bruksområdene smeltes sammen i den offentlige debatten. Noen beskriver terrorisme som en bestemt form for voldelig aktivitet, men ”*implies no opinion or judgement about the rightness of the act or the cause for which it was committed*” (Neumann, 2009:6). For andre er begrepet noe som fordømmes og innbefatter alle handlinger som er ulovlige og moralsk forkastelige. Dermed kan en ”terrorist” og en ”frihetsforkjemper” være gjensidig utelukkende på en side, men på den andre siden kan man være både en terrorist og en frihetsforkjemper samtidig (Neumann, 2009). Definisjonsspørsmålet forblir komplisert, men for denne oppgaven vil terrorisme defineres som en metode; ”*a tactic for pursuing political purposes*” (Cottee, 2010:737-738), mer spesifikt ”*the deliberate creation of fear, usually through the use (or threat of use) of symbolic acts of violence, to influence the political behaviour of a target group*” (Neumann, 2009:8).

I likhet med den omstridte definisjonen av begrepet ”terrorisme” betyr begrepene ”radikal” og ”radikaliserings” ulike ting for ulike personer. Det vil bli tatt utgangspunkt i Dalgaard-Nielsen (2010:798) sin definisjon av begrepene. En radikal person forstås som en person som

besitter et dyptfølt ønske om fundamentale samfunnspolitiske endringer. Radikalisering forstås som en økende vilje til å søke og forfølge ytterliggående endringer i samfunnet som er i konflikt med, eller utgjør en trussel mot den eksisterende ordren. Ut i fra en rekke potensielle radikaliseringsprosesser vil oppgaven fokusere på undergruppen om voldelig radikaliseringsprosesser, som defineres som *”a process in which radical ideas are accompanied by the development of willingness to directly support or engage in violent acts”* (Dalgaard-Nielsen, 2010:798).

IS tilhører salafi-bevegelsen som utgjør et mangfoldig felleskap og representerer et bredt spekter med standpunkter, når det kommer til problemstillinger relatert til politikk og vold. Wiktorowicz (2006) fremlegger en nyttig måte å skille mellom forskjellige salafistiske retninger der han argumenterer for at politikere, purister og jihadister deler den samme religiøse troen. Denne troen dreier seg rundt den strenge etterlevelsen til konseptet av *tawid*, Guds enhet, og en sterk avvisning for den menneskelige fornuft, logikk og begjær. Forskjellen ligger i måtene de diagnostiserer og tilbyr løsninger på aktuelle problemer. Puristene legger vekt på ikke-voldelige metoder av propaganda, renselse og utdanning, og politikerne vektlegger anvendelsen av den troen til den politiske arena. Jihadister på sin side *”argue that the current context calls for violence and revolution”* (Wiktorowicz, 2006:208). Begrepet *jihad* kan bli definert som *”a fight or a quest”* og kan inndeles i den større *jihad* (*greater jihad*) eller den mindre *jihad* (*lesser jihad*) (Bakker, 2006:1). Den større *jihad* er en kamp som rettes mot det indre og involverer innsatsen av hver muslim for å bli et bedre menneske, og innebærer å kjempe for forbedre seg selv som et resultat av å være en god muslim. Den mindre *jihad* *”sanctions the use of violence against an unjust ruler, whether Muslim or not, and can become the means to mobilize that political and social struggle”* (Bakker, 2006:1-2). De radikale og voldelige islamske gruppene ignorerer dermed den større *jihad* og adopterer den mindre *jihad* som en komplett politisk og sosial filosofi.

Sageman (Cotte, 2011:732) kritiserer *”konvensjonelle forklaringsmodeller”* om at terrorisme blir drevet av fattigdom, at terrorister er patologisk eller mentalt syke, og at terrorister er ofre for vedvarende indoktrinering. Det finnes ingen beviser for at mental sykdom forekommer i høyere grad blant terrorister enn i befolkningen for øvrig, og denne forskningshypotesen avvises generelt av forskningsmiljøet (Dalgaard-Nielsen, 2010). Sageman (2008) argumenter for at de enkeltvis er dårlig egnet til å forstå den globale salafiske *jihad* og beskriver det som en bevegelse som ikke oppstår fra økonomisk fortvilelse, patologi eller religiøs

indoktrinering, men ut i fra gruppetilhørighet, sosiale nettverk og fysikken av dynamikken i små grupper.

Det teoretiske grunnlaget i oppgaven begrunnes med forskning gjort fra ulike jihadistiske grupper, hovedsakelig av al-Qaida og IS, men på tross av forskjeller av ulike grad kan det være relevant å trekke paralleller mellom gruppene. Oppgaven vil som teoretisk rammeverk ta utgangspunkt i teoriene om sosial bevegelse og subkultur.

2.2 Sosial bevegelsesteori

Sosial bevegelsesteori, også kjent som *social movement theory (SMT)*, er et bredt felt innenfor sosiologisk og politisk vitenskap. Forskningsfeltet er heterogent og inneholder et mangfoldig spekter av analytiske rammeverk for å utforske dynamikker innenfor sosiale bevegelser (Gunning, 2009). Det er ingen hegemonisk definisjon på en sosial bevegelse innenfor feltet, men Zald og McCarthy definerer en sosial bevegelse som *"A set of opinions and beliefs in a population, which represents preferences for changing some elements of the social structure and/or reward distribution of a society"* (Borum, 2011:17). Historisk har fokuset innenfor SMT vært under stadig forandring og det har blitt utviklet forskjellige innfallsvinkler og teorier fra 1950-tallet og utover (Borum, 2011; Dalgaard-Nielsen, 2008). Dalgaard-Nielsen (2008) identifiserer tre av de mest fremtredende skoleretningene som har anvendt SMT i terrorismestudier og er kategorisert som belastningsteori (*Strain Theory*), ressursmobiliseringsteori (*Resource Mobilization Theory*), og rammeteori (*Framing Theory*).

Tidligere studier av sosial bevegelse, som belastningsteori, går ut ifra at politisk mobilisering resulterte som en reaksjon av misnøye. Fokuset var på ytre påkjenninger på samfunnsmessige forhold som undergraver effekten av eksisterende institusjoner, og medfører ustabilitet og massemobilisering. Det teoretiske grunnlaget ble begrunnet i at storsamfunnet førte til en psykologisk følelse av isolasjon og impotens i møte med store samfunnsmessige endringer. Det ble argumentert at å slutte seg til en sosial bevegelse gir et utløp og lindrer for de erfarte psykiske belastningene (Dalgaard-Nielsen, 2008). Kritikere av teorien påpekte samfunnsmessige påkjenninger ikke alltid skaper sosiale bevegelser, og kan dermed være nødvendig, men er helt klart ikke en tilstrekkelig kausal forklaring. Wiktorowicz (2004) hevder også at modellen ser bort fra den målrettede, politiske og organiserte dimensjonen. Sosiale bevegelser er ikke kun psykologiske mestringsmekanismer, men de er ofte eksplisitt

fokusert og rettet mot den politiske arena. Dermed bør sosiale bevegelser bli forstått som rasjonelle og målrettede kollektive aktører i seg selv.

Ressursmobiliseringsteori har forsøkt å adressere kritikken mot belastningsteori ved å fokusere mer på kontekstuelle prosesser som gruppedynamikker. Det blir fokusert på hvordan mellomliggende variabler oversetter påkjenninger og misnøye til politisk handling (Borum, 2011; Dalgaard-Nielsen, 2008). Teorien konsentrerer seg om hvordan bevegelser aktivt engasjerer seg i å tiltrekke støtte og utvide kretsen, og hvordan sosiale nettverk og organisasjoner på meso-nivå som kirker, skoler og veldedige organisasjoner bidrar til å definere og formidle problemer. På tross av teoriens kvalifikasjoner og utdypning av de viktigste prinsippene av belastningsteori påpeker kritikere at den representerer et for mekanisk syn på mobilisering og rekruttering. En nødvendig faktor for mobilisering og opprettholdelse av bevegelser er i hvilken grad man klarer å fremme deres sak på en måte som resonnerer med deres potensielle krets. Ifølge kritikere er det nødvendig å legge mer vekt på det samfunnspsykologiske spørsmålet om fortolkning av problemer for å forstå disse prosessene. Dalgaard-Nielsen (2008) argumenterer imidlertid for at rammeteori imøtekommer den tidligere kritikken og teorien vil her bli gjort rede for.

2.2.1 Sosial bevegelse og framing

Innenfor feltet og utviklingen av en teoretisk tilnærming til sosiale bevegelser står teorier om *framing* sentralt (Wiktorowicz, 2004). Begrepet *ramme* (frame) bygger på arbeidet til sosiologen Erving Goffman og referer til enkeltpersoners verdenssyn eller "*schemata of interpretation*", bestående av verdier (forestillinger om rett og galt) og oppfatninger (antagelser om verden, egenskaper om ting, årsaksmekanismer). Dette skjemaet hjelper et individ til å få orden på og organisere hans eller hennes erfaring, og som deretter veileder individets handling (Dalgaard-Nielsen, 2008). Teorien fokuserer på "*the social production and dissemination of meaning and on how individuals come to conceptualize themselves as a collectivity*" (Dalgaard-Nielsen, 2010:801). Nøkkelpriippet innenfor rammeteori er at hendelser sjeldent taler for seg selv, og ulike rammer vil konkurrere om å etablere seg som den autorative fortolkningen av den sosiale virkeligheten. Suksessen til en sosial bevegelse avhenger dermed av dens evner til å promotere en spesifikk versjon av virkeligheten og til å få denne versjonen til å resonnerer med verdensbildet til potensielle rekrutter (Dalgaard-Nielsen, 2010).

Ifølge rammeteorien refererer *framing* til den aktive konstruksjonen og formidling av mening. Suksess for en sosial bevegelse med hensyn til å mobilisere ressurser og å vinne tilhengere avhenger i stor grad av at aktørene innenfor bevegelsens elite klarer skape og spre rammer som tiltrekker seg tilhengere. Robert Benford og David Snow (2000) identifiserer tre sentrale innrammingsoppgaver; i første omgang konstruerer bevegelse rammer som diagnostiserer en tilstand som et problem som må imøtekommes. Dette inkluderer å tillegge ansvar og skyldfordeling. Deretter vil bevegelse tilby løsninger på problemet som inkluderer spesifikke taktikker og strategier intendert som løsninger til for å lindre urettferdighet. Til slutt vil bevegelse gi en begrunnelse for å motivere og støtte kollektiv handling.

På tross av at potensielle aktører kan dele en felles forståelse for kausalitet og løsning på et spesifikt problem vil motiverende rammer være nødvendig for å overbevise potensielle aktører til og faktisk delta i aktivisme, og dermed transformere ”*bystander publics into movement participant*” (Wiktorowicz, 2004:16). Nøkkelen til mobilisering er om bevegelsens versjon av ”virkeligheten” resonnerer eller kan bringes til å resonnerer med bevegelsens potensielle krets. Det har blitt henvist til denne prosessen som *rammejustering* (frame alignment), altså fremveksten av samsvar mellom et individs og organisasjonens interesser, verdier og overbevisninger (Dalgaard-Nielsen, 2008:6). Dette resulterer i *kollektive handlingsrammer*, som er et handlingsrettet sett med oppfatninger og betydninger som inspirerer og berettiger aktiviteter og kampanjer av en sosial bevegelse (Benford og Snow, 2000:614).

2.2.2 Bakgrunn for valg av teori

Borum (2011) argumenterer for at sosial bevegelsesteori kan være en av de mest lovende teoretiske rammeverkene for å forstå radikaliseringsprosesser og voldelig ekstremisme. Dalgaard-Nielsen (2008) redegjør for at SMT har blitt anvendt i en rekke historiske studier av venstreorienterte og nasjonalistisk terrorisme. Hun argumenterer for at SMT kan bidra til å forstå voldelig radikaliseringsprosesser med et eksplisitt fokus på den generelle dynamikken og prosessene for politisk mobilisering. Denne oppgaven vil ta utgangspunkt rammeteorien som den teoretiske retningen innenfor sosiale bevegelse.

Frames represent interpretive schemata that offer a language and cognitive tools for making sense of experiences and events in the "world out there". For social

movements, these schemata are important in the production and dissemination of movement interpretations and are designed to mobilize participants and support (Wiktorowicz, 2004:15).

Dalgaard-Nielsen (2008) argumenterer for hvordan rammeteori forankret i konstruktivistiske antakelser fokuserer på hvordan bevegelser og sosiale kollektiver konstruerer, produserer og formidler mening. Dette er en gjentakende prosess der bevegelsens ideskapende entreprenører forsøker å ramme inn budskapet på en måte som appellerer til interesser, holdninger og oppfatninger av deres krets. Etter hvert som folk aksepterer bevegelsens referanserammer identifiserer de seg i større grad med den kollektive bevegelsen (Borum, 2011). Nøkkelpriippet innenfor rammeteori er at hendelser sjeldent taler for seg selv, og ulike rammer vil konkurrere om å etablere seg som den autorative fortolkningen av den sosiale virkeligheten. Suksessen til en sosial bevegelse avhenger dermed på dens evner til å promotere en spesifikk versjon av virkeligheten og til å få denne versjonen til å resonnerer med verdensbildet til potensielle rekrutter (Dalgaard-Nielsen, 2010). Begrepet ”framing” (innramming) brukes for å beskrive denne prosessen for meningskonstruksjon (Wiktorowicz, 2004:15).

2.2.3 Anvendelse innenfor radikaliserings og voldelig ekstremisme

SMT har blitt anvendt innenfor sosialvitenskapen i mange år, men det å bruke det i sammenheng med terrorisme og radikaliserings har blitt tillagt i nyere tid (Borum, 2011). Innenfor forskningstemaet om rekruttering og radikaliseringsprosesser har arbeidet om sosial bevegelse av Quintan Wiktorowicz, og nettverksteori av Marc Sageman bidratt til en større empirisk basert og teoretisk forståelse av voldelig radikaliserings i Europa (Dalgaard-Nielsen, 2010). Deres hovedargument er at voldelig radikaliserings handler om hvem man kjenner:

Radical ideas are transmitted by social networks and violent radicalization takes place within smaller groups, where bonding peer pressure, and indoctrination gradually changes the individual's view of the world (Dalgaard-Nielsen, 2010:801).

Wiktorowicz presenterer en utviklingsmodell for radikaliserings som består av fire deler (Borum, 2011:18-19): De som kom til å bli radikaliseret viste seg å ha en åpenhet for nye verdenssyn (kognitiv åpning), deretter ble religion en vei å finne mening (religiøs søken),

de fant ut at gruppens narrativ og prinsipper ga mening (rammejustering), og til slutt gjennom en sosialiseringssprosess ble man fullt inndoktrinert i bevegelsen.

2.3 Subkulturteori

Begrepet subkultur sikter seg mot spesielle gruppers spektakulære verdier og levesett, og Gelder (2005:1) definerer subkultur slik:

Subkulturene består av grupper av mennesker. De blir representert som avvikende og/eller marginale på grunn av sine spesielle interesser og praksiser, gjennom hva de er, hva de gjør og hvor de gjør det. De kan også framstille seg selv på denne måten. Subkulturene er som regel klar over sin annerledeshet. De kan avvise, feire eller utnytte annerledesheten. De vil også bli representert slik av andre, som kan dra et helt apparat av sosial klassifisering og kategorisering (oversettelse av Sandberg og Pedersen, 2011:30).

Annerledeshet blir omfavnet og dyrket av subkulturelle grupper, men som konsekvens blir de også stemplet av andre. Forklaringen kan ligge i den skjøre balansen mellom attraksjon og utstøtning (Sandberg og Pedersen, 2011). Irwin (1970) anerkjenner også at subkulturelle deltakere i økende grad er mer bevisste av å være subkulturelle ettersom begrepet blir tatt opp i storsamfunnet. Spørsmålet om når terminologien subkultur først ble anvendt for å beskrive visuelle inntrykk og atferdsmønstre karakteristiske for ungdom er uklart, men subkulturelle uttrykksformer har interessert forskere i generasjoner. Historisk illustrerer forskning på ungdom hvordan det har vært gjenger og grupperinger av unge mennesker som innehar karakteristikk som vi i nyere tid referer til som "subcultural sensibilities" (Bennet og Khan-Harris, 2004:3).

Forfattere som Albert Cohen, David Matza og Howard Becker fra Chicago-skolen bidro tidlig til en bredere forståelse av subkultur innenfor den sosiologiske hovedtolkningen. I begynnelsen av 1900-tallet til utover midten av 1930-årene dominerte Chicago-skolen innenfor sosiologisk teori og praksis i USA. Sosiologien var rettet mot urban sosiologi som gikk ut på å studere deltakende grupper og sosiale 'typer' i bybildet og en registrering av byens kompleksitet (Gelder, 2005:19). De subkulturelle studiene hadde et hovedfokus på urban etnografi med en interesse for marginalisering og avvik ("deviance") (Gelder,

2005:24). Det ble argumentert at avvik i en sosiokulturell kontekst kunne bli ansett som normal respons determinert av kulturelle normer og ikke som et symptom på psykologisk mangel. Albert K. Cohen var den første forskeren som utviklet en ”generell teori” for subkulturell identitet. Han gikk ut ifra at subkulturer er et resultat av behovet for å finne løsninger på sosiale problemer, og fungerte som en forløper til subkulturelle studier på Birmingham tretti år senere.

Fra tidlig 1970-årene bidro forskere som Stuart Hall, Phil Cohen og Paul Willis fra Centre for Contemporary Cultural Studies (CCCS) ved universitetet i Birmingham, også kalt Birmingham-skolen, med nye innflytelsesrike paradigmer. Fokuset skiftet fra en empirisk sosiologisk metode til en teoretisk informert semiotisk metode. Det teoretiske skiftet fokuserer på stil som nøkkelen til subkulturelle ”meninger” og subkulturelle distinksjoner (Gelder, 2005:143). I likhet med Chicago-skolen ble subkultur begrepsfestet som en relativt isolert underavdeling av kultur, men de ulike skoleretningene foreslo ulike konseptualiseringer med hensyn til hva som utgjør essensen av subkultur. I motsetning til (avvikende) normer og verdier konstituerte Birmingham-skolen subkultur som stil gjennom klesstil, musikk, kunst og ritualer (Pisoiu, 2015b:11). Hebdige poengterte hvordan en deltakelse i subkulturer kan være ”en viktig dimensjon i folks liv”, men at det kan også være ”en liten distraksjon” eller ”flukt” (Psoiu, 2015b:11). Pisoiu (2015b) argumenterer for at dette åpnet for en mindre isolert tilnærming til subkultur. På den andre siden blir CCCS kritisert for å ha overdrevet det kreative potensialet for subkultur og undervurdert meningen med andre aspekter av dagliglivet (Gelder, 2005:144).

2.3.1 Bakgrunn for valg av teori

Lia og Nesser (2014) beskriver hvordan flere radikalisererte individer og potensielle terrorister i Norge har en kriminell bakgrunn og er dermed tett knyttet opp mot den subkulturelle gatekulturen. Fremmedkrigerens sosioøkonomiske bakgrunn har også en høyere sannsynlighet for å tilhøre den nedre delen av inntektsskalaen, og kan bestå av personer uten arbeid og/eller med kriminelt rulleblad. Nesser (2015) skiller mellom fire idealtyper i sin oversikt om jihadistiske terrorceller i Europa. Idealtypene er ikke gjensidig utelukkende og består av entreprenøren (*the entrepreneur*), protesjeen (*the protégé*), den mistilpassede (*the misfit*) og omstreiferen (*the drifter*). Mistilpassede er individer som har gjort det dårligere sosialt og har ofte en problemfylt bakgrunn og et kriminelt rulleblad. Disse individene ser

ikke ut til å slutte seg til de militante grupperinger på grunn av et ideologisk engasjement, men for å takle personlige problemer eller ut av lojalitet til venner, eller en kombinasjon av disse to. I tillegg medfører fengselsopphold en mulig risiko, som følge av en kriminell bakgrunn hvor potensialet for radikaliserings kan forekomme. Fengsel kan bli ansett som rekrutteringssentre og hovedkvarterer for ideologisk ekstremisme, samtidig som at ungdom er utsatt for radikaliserings på internett (Geeraerts, 2012; Mulcahy et al., 2012).

Pisoiu (2015a) argumenterer for at moderne europeisk jihadisme først og fremst er en subkultur som handler mindre om politikk og religion, men heller om livstil, erfaring og egne prestasjoner. Tiltrekningen til radikale grupper kan altså ha andre bakgrunnsfaktorer enn ideologi og religion. Attraksjonen kan være en fascinasjon av voldelig jihadisme, spenningen i det ultimate opprør eller erfaringen av krig. Menneskene som tiltrekkes av jihadistisk terror gjør det av de samme grunnene som de som ble tiltrukket av gatekultur. Subkulturteori kan derfor bli ansett som et hensiktsmessig analyseverktøy for å forstå radikaliserings, på samme måte som med gatekultur.

I tillegg har post-subkulturellteori kommet frem som en analytisk fremgangsmåte for å studere ungdomskultur som et resultat av problemene identifisert med subkulturell teori, kombinert med den tilsynelatende fragmenteringen av ungdomsstil siden 1980-tallet (Bennet og Khan-Harris, 2004). Det ble argumentert at det strukturelle begrunnede konseptet for subkultur har i økende grad blitt overflødig i relasjon til moderne ungdomskultur som, ifølge Polhemus, ligger i en slags temapark for gestil. Et argument for den underliggende bevegelsen mot en post-subkulturell analyse er at subkulturelle inndelinger ble brutt ned da forholdet mellom stil, musikksmak og identitet gradvis ble svakere og mer flytende. Steve Redhead argumenterte for at det ble en blanding av ulike stiler eksemplifisert gjennom hvordan rave var ”*notorious for mixing all kinds of styles on the same dance floor and attracting a range of previously opposed subcultures*” (Bennet og Khan-Harris, 2004:11). Andre teoretikers arbeid assosiert med post-subkulturelle tilnærminger har fokusert på den økende flyten (fluidity) av ungdomskulturelle medlemskap, og forsøkt gi et analytisk rammeverk for å redegjøre for dette samtidig som de anerkjenner den kollektive dimensjonen av ungdomskulturelle grupperinger. Begreper som ”stammer”, ”neo-stammer” eller ”scener” har blitt anvendt for å illustrere den stadig flytende og ustabile natur av sosiale relasjoner i moderne samfunn (Bennet og Khan-Harris, 2004; Sandberg og Pedersen, 2011).

2.3.2 Anvendelse innenfor radikaliserings og voldelig ekstremisme

Det eksisterer allerede en betydelig mengde forskning innenfor feltet om radikaliserings, og spørsmålet blir dermed hva en relativt gammel teori kan bidra med innenfor det eksisterende feltet. Psoiu (2015b:10) argumenterer for at potensialet for subkulturteori ikke har blitt fullstendig utnyttet i radikaliseringslitteraturen. Subkultur som betegnelse har blitt brukt på visse grupper som innehar ideologiske fellestrekk med terroriststrukturer og/eller fungerer som oppbevaringssted for rekruttering og logistisk støtte. Begrepet subkultur har i denne konteksten bare blitt anvendt deskriptivt og omfatter kun et pre-radikaliseringsnivå, i motsetning til radikaliserings i seg selv.

Cottee og Hayward (2011) argumenterer for at radikaliserings og ekstrem islamisme kan være ekspressive og emosjonelle handlinger, til forskjell fra den mer instrumentelle forståelsen av terrorisme. Terrorhandling kan bli ansett som et utløp for grunnleggende eksistensielle ønsker som man ikke finner uttrykk gjennom lovlige kanaler som et resultat av statusfrustrasjon. Innsikt fra Chicago-skolen kan bidra med å forstå hvordan ekstrem islamisme er en måte for hvordan marginaliserte grupper og individer gjengjelder samfunnet de føler seg ekskludert fra (Gelder, 2005; Cottee, 2011). Cottee (2011:736) argumenterer for at støtte til terrorisme og terrorhandling ikke nødvendigvis er rasjonelle virkemidler i en politisk eller religiøs kamp, men et forsøk på den ytterste provokasjon. På samme måte kan Birmingham-skolen kan gi innsikt for å forstå den kulturelle arkitekturen bak den subkulturelle stilen innenfor jihadisme. Samtidig som den kan forklare attraksjonen den har til unge mennesker som selv ikke lider av statusfrustrasjon eller sosial og økonomisk eksklusjon (Gelder, 2005; Psoiu, 2015b).

Det er motstridende resultater for hvilke motivasjonsfaktorer som spiller størst rolle angående radikaliserings. Psoiu (2015b) argumenterer for at det er liten støtte i antakelsen av at subkulturell kapital trekker på sosialt depriverte grupper, ved at statusfrustrasjon som motivasjon ikke har blitt bekreftet. Statusfrustrasjon forutsetter ønsket om å oppnå en viss status, dvs. en assosiert med middelklassen, og det mislykkede forsøket som etterfølges av oppfinnelsen av alternative verdigrunnlag der status er oppnåelig. Radikalisererte individer kan ha oppnådd en god økonomisk og ideologisk plass i samfunnet eller beveget seg i retningen. Psoiu (2015b:16) argumenterer for ”*re-orientation towards alternative values did not occur*

because individuals had failed to achieve or intergrate the "standard" context", men istedet gikk motivasjonen ut på; "because they were unhappy with these values, or they came into contact with others thats seriously questioned them".

3 Metode

I denne oppgaven ønsker jeg å gjennomføre en kvalitativ analyse av propagandaen som produseres og fremstilles av IS på internett og sosiale medier – rettet mot et vestlig publikum. Det blir tatt utgangspunkt i propaganda utgitt på internett via nettmagasinet *Dabiq*. Datamaterialet består av selvrappporterende sekundærdata bestående av tekst og bilder, som er utgitt på internett fra offisielle kilder av terrorgruppen (Halvorsen, 2012). Det blir sett nærmere på hvordan magasinet anvendes som propagandaverktøy for å skaffe støttespillere til IS. I ytterste konsekvens hvordan det kan være med på å forsterke en radikaliseringsprosess av individer og grupper som er villige til å bruke voldelige midler for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål og målsettinger.

3.1 Dokumentanalyse

Målet er å gjennomføre en kvalitativ innholdsanalyse av magasinene *Dabiq* som en del av IS sin propaganda på internett. Magasinene er utgitt av mediekanalen Al-Hayat Media Center som selv formidler hvordan innholdet består av *"fotoreportasjer, aktuelle hendelser, og informative artikler knyttet til Den Islamske Stat"* (Dabiq, 1:5). Nettmagasinet er tiltalende i sitt design og kan bli sett på som sofistikert, elegant og velprodusert. Datagrunnlaget består av 11 nettmagasiner som er utgitt periodisk på litt over ett år, i tidsrommet fra juli 2014 til august 2015. Dokumentene varierer i størrelse fra 40 til 82 sider og er publisert på engelsk. I tillegg er de oversatt til en rekke andre språk for nå et bredere publikum til rekruttering og støtte, og utgis på for eksempel fransk, russisk, tysk, og arabisk (Gambhir, 2014).

Prior (2003) argumenterer for at dokumenter danner et felt for forskning i seg selv, og bør ikke kun bli ansett som en rekvisitt av menneskelig handling. Dokumenter er konstruert i en kontekst av sosialt organisert prosjekter, og det er nødvendig å anse dokumenter som situasjonelle produkter, istedenfor bestemte og stabile 'ting' i verden. Dokumenter er naturligvis ikke bare produsert, men blir også konsumert (Prior, 2003).

3.2 Visuell analyse

Visuell sosiologi og visuell antropologi er forankret i ideen om at gyldig vitenskapelig innsikt i samfunnet kan hentes ved å observere, analysere og teoretisere dens visuelle manifestasjoner i form av menneskers atferd og materielle produkter av kultur (Pauwels,

2010:546). Kriminologien har blitt mer opptatt av det visuelle de siste tiårene som resultat av at bilder av kriminalitet, skade og straff har spredt seg på gamle og nye medier. Carrabine (2012:463) argumenterer for at kriminologien må revurdere sitt forhold til *”the ascendant power of spectacle”*. Han poengterer at det ikke er noen lett oppgave ettersom disiplinen er dominert av “ord og tall”. Samtidig hevder radikale stemmer innenfor kulturell kriminologi at det er *”no longer possible to divorce crime and control from how they are visually represented and urge an end to the distinction made between ‘real’ crime and the ‘un-real’ image”* (Carrabine:463). Propagandaen til IS tar i bruk sterke visuelle virkemidler, og nettmagasinet inneholder en samling forhåndseksisterende bilder, eller samfunnsbilder (*societal imagery*) som er selektert av redaktørene (Pauwels, 2010).

3.3 Oppgavens utvikling og fremgangsmåte

Innhenting av datamaterialet var uproblematisk ettersom at nettmagasinerne er tilgjengelig på internett gjennom åpne plattformer. Materialet kan bli hentet fra jihadistiske nettsider og forum som støtter IS på ulike måter. Disse plattformene kan bli ansett som en viktig inngang til målgruppen IS ønsker å treffe på internett, men de kan være fragmenterte og uoversiktlige. Det er derimot enklere å hente nettmagasinerne fra andre nettsider som informasjonskanaler som analyserer og beskriver IS sine aktiviteter. Nettmagasinerne kan eksempelvis hentes fra akademiske blogger (se jihadology.net og pietervanostayen.wordpress.com) eller hjemmesider av ikke-statlige organisasjoner (se Clarion Project og Institute For The Study of War).

Dokumentene ble lastet ned fra internett og deretter transkribert for å forenkle kodingsprosessen av en systematisk innholdsanalyse. Transkriberingen ble gjennomført på grunn av magasinets design som består av visuelle uttrykksformer som sterke farger, tekstuelle uthevninger og til tider svært grafiske bilder som kan være problematiske ved at de fanger opp for stor del av oppmerksomheten. Utgangspunktet ligger i meningskonstruksjonen og rammeverket de selv skaper for deres tilhengere og det narrative som fremmes av propagandaens konstruksjon. De visuelle uttrykksformene blir ikke sett bort i fra ettersom de er et viktig virkemiddel i magasinet for å fremme budskapet. Det visuelle inneholder alternativ data som må bli sett i samsvar med det tekstuelle for gi en helhetlig analyse (Thagaard, 2013:145), så det ble også gjennomført en visuell analyse av innholdet.

Selv om dokumentene er på engelsk inneholder de både referanser til personer og begreper som ikke alltid blir definert eller spesifisert. Det blir også tatt utgangspunkt i en grunnleggende forståelse for det arabiske språket, islam og Koranen. Derfor ble det nødvendig å konstruere et register med begrepsforklaringer for å forstå de ulike referansene og det underliggende budskapet. En feilkilde kan dermed være at oversettelsene av begrepene og identifiseringen av individer ikke er tilfredsstillende som kan føre til feil i analysen på grunnlag av kontekstuelle misforståelser. Dette har blitt forsøkt unngått ved å systematisk kryssreferere informasjonen så godt som mulig med tidligere forskning, rapporter og medieartikler i tillegg til islamske ordbøker⁴. Det ble også tatt i bruk både norske og internasjonale medieartikler for å få en kontekstuell forståelse av artikler og rapporter i *Dabiq* som jeg ikke hadde kunnskap om.

3.4 Koding og analyse

Hovedmålet ved oppgaven er å gi en oversiktlig analyse av innholdet i nettmagasinene. Det ble gjennomført en systematisk delanalyse av hvert individuelt magasin, og deretter en helhetsanalyse for beskrive de overordnede temaene. Kombinasjonen av en delanalyse og en helhetsanalyse er et forsøk på å unngå at viktige faktorer ved innholdet blir oversett (Halvorsen, 2012).

Av praktiske hensyn ble dokumentene transkribert for å få mer strukturert grunnlag av tekstene. Magasinene bruker mange visuelle uttrykk og tekstuelle uthevelser som kan gjøre det vanskelig å få oversikt. Det ble dermed gjennomført en grundig gjennomlesning av hvert dokument for å danne et helhetlig bilde. Samtidig ble det systematisk notert hvilke temaer og utsagn som dukket opp. Transkriberingen medførte også at notering og tematisk merking av innholdet ble forenklet. Dermed ble det laget et kodesystem basert på de ulike temaene som var i fokus i de ulike artiklene (f.eks. militært, politisk, religiøst, media, helse), format (f.eks. artikkel, reportasje, bildereportasje, dikt) og hovedtemaene som ble dekket. Disse temaene ble videre delt inn i underkategorier som inkluderte lokasjon (f.eks. Irak, Syria, USA, Raqqa), sentrale aktører (f.eks. IS, al-Qaida, Nusra Front, enkelte militante), ideologiske innflytelse (f.eks. Abu Musab al-Zarqawi, Osama bin Laden, Ibn Taimiyyah), kilder til problemer (f.eks. amerikansk politikk, seksualitet, undertrykkelse av muslimer), og mål og målsettinger (f.eks. etablering av et islamsk kalifat, islamsk lovgivning – *sharia*,

---

⁴ Hughes, Thomas P. (1895) A Dictionary Of Islam og nettsiden islam.worldofislam.info

emigrasjon – *hijrah*, fjerne vantro). Gjennom denne kategoriseringsprosessen ble temaer som dukket opp systematisert i hovedkategorier ved å bruke litteraturen om sosial bevegelse (diagnose, prognose, motivasjon, legitimering av vold og troverdighet) og subkultur (provokasjon, felleskap, motstand, stil og ritualer).

Innledningsvis er oppgavens analyse todelt med fokus på budskap og aktør, men det avsluttende kapittelet er sammenfattende og diskuterer resultatene i forhold til hverandre. I likhet med andre jihadistiske grupper anvender IS et bred kulturell ”verktøykasse” av ideer, tro og narrativer for å nå frem til flere målgrupper for å få oppslutning for deres politiske mål og målsettinger. Page et al. (2011) argumenterer for at den tematiske analysen av jihadistiske organisasjoners medieproduksjon gjennomført av flere forskere er mangelfull, ved at de ikke tar i bruk det betydelige arbeidet om sosial bevegelse organisasjoner og framing. De visuelle uttrykkene i form av bilder ble tematisk kodet på grunnlag av hvilke konstruksjoner og representasjoner av den sosiale virkelighet IS ønsker å fremme.

3.5 Begrensninger og overveielser

Forskningsområdet innenfor islamistisk ekstremisme er bredt både når det gjelder grupperinger, rekruttering, kontraterrorisme, prosesser, religiøs retning etc., oppgaven begrenses derfor ved å se nærmere på den spesifikke terrorgruppen IS. PST (2015) har problematisert IS sin spredning av propaganda på internett og sosiale medier, og det er derfor interessant å se nærmere på denne problematikken. Fokuset vil som sagt ligge på hvordan IS fremmer propaganda på internett og sosiale medier. Det er dermed ønskelig å se nærmere på radikaliseringsprosessene på internett, som gjør det mulig for terrorgruppen å rekruttere støttespillere og sympatisører.

I første omgang ble det forsøkt en netnografisk innsamling av data fra sympatisører og støttespillere av IS på sosiale medier og internettforum (fra f.eks. Twitter, Instagram, Youtube), og propagandamateriale utgitt av organisasjonen (f.eks. bilder, blader, taler og videoer), men ved å ta utgangspunktet i nettmagasinet *Dabiq* ble datainnsamlingen metodisk forenklet. I tillegg til at det eksisterende bildet om temaet ekstrem islamisme er svært bredt kan internettet være både fragmentert og uoversiktlig. Forsøk på å få oversikt over deler av internettforum og sosiale medier ville komplisert datainnsamlingen og gjort arbeidet systematisk utfordrende. Problemene som oppstår er kontinuerlig sperring og sletting av

profiler som støtter IS på sosiale medier som facebook, twitter, instagram og youtube. I tillegg til språkbarrierer og problemer med tilgang til nettforum som også kontinuerlig sperres. Samtidig forsterkes denne sperringen i mer eller mindre grad av gruppen Anonymous som består av aktivister og hackere (VG, 2015a). Datagrunnlaget ble derfor begrenset til nettmagasinene ettersom de gir et mer oversiktlig og helhetlig bilde av propagandaen IS ønsker å fremme.

Det kan diskuteres om hvor representativt datagrunnlaget er for propagandaspredningen av IS på internett, som består av alt fra offisielle sitater, tekster, bilder og videoer til uoffisielle utsagn, bilder og videoer av enkeltindivider og grupper som viser sin støtte. I tillegg brukes åpne kanaler som sosiale medier og nettforum som radikaliseringsplattformer i forsøk på å vinne støtte. Samtidig blir mindre tilgjengelige plattformer anvendt som f.eks. lukkede nettforum og bruk av dypnettet. Sistnevnte er informasjon som er begravd så langt ned i en dynamisk nettside at de ikke er tilgjengelig gjennom statiske URL-linker, som vil si at en standard søkemotor ikke vil finne eller ha tilgang til informasjonen (He et al., 2007).

Det kan også diskuteres hvor stor gjennomslagskraft disse nettmagasinene har i en ”mediesaturert generasjon” som er svært vant til godt designede hjemmesider med særegne grafiske visuelle effekter med medier som bilde og video (Cilluffo 2007; Geeraerts 2012). Jeg vil argumentere for at magasinene ikke bare er propaganda, men et omfattende tidsskrift som gir et informativt innblikk, som går lenger enn en enkel liste av IS sine mål og målsettinger. Dette kan derfor gi et mer oversiktlig og dypere bilde av propagandaen IS ønsker å fremme. I tillegg til å ha bilder som kan provosere gir nettmagasinet et dypdykk i deres ideologiske argumentasjon og verdensanskuelse, samtidig som det gir et innblikk deres praktiske fremgangsmåter både militært og religiøst. Artiklene gir en utdypende informasjon og er kanskje av stor interesse for de mer ”engasjerte” leseren. Innholdet i magasinet er selektert og prosessert av redaktørene for magasinet, og som propaganda gir nok ikke magasinet et objektivt bilde av virkeligheten. På den andre siden konstrueres og konstitueres en virkelighet som IS ønsker å fremme og dette er i seg selv interessant.

Det er kanskje mulig dataene gir et ufullstendig bilde av propagandaen på internett ved at spesifikk informasjon ikke fanges opp i analysen, men resultatet vil likevel speile hovedbildet terrorgruppen vil promotere som et empirisk grunnlag. Gruppen på sin side kan ikke anta at alle deres støttespillere vil få kjennskap til alt av informasjon de produserer, og vil også måtte

ta det samme problemet til følge. Datagrunnlaget gir også innsikt i terrorgruppens propaganda som nødvendigvis ikke dekkes av media ved at de trekker frem mer hverdagslige saker som rydding av gater, kriminalitetsbekjempelse, matproduksjon og vers i Koranen. Videre skrives det lange artikler for å forsvare seg mot kritikk de møter lokalt og internasjonalt. Datamaterialet er et propagandaverktøy og kan ikke ansees som en objektiv beskrivelse av situasjonen rundt IS, men dokumentenes autensitet i forhold til om det som skrives er sant eller ikke er ikke fokuset i denne oppgaven. Den faktabaserte nøyaktigheten er altså mindre viktig ettersom fokuset vil være på hvordan de selv konstruerer og presenterer innholdet. Datagrunnlaget kan repliseres uten problemer ved å laste ned dokumentene fra internett på åpne websider.

3.6 Forskningsetiske betraktninger

Datamaterialet ligger åpent på offentlige kanaler på internett og er selv utgitt av individene som er i fokus. Det er dermed uproblematisk å fremlegge innholdet av dem. Oppgaven har ikke fokus på enkeltpersoner og unngår å systematisere den type informasjon slik at den samlede informasjonen som kan akkumuleres av enkeltindivider er minimal. Dokumentene er altså ikke anskaffet på noen måte som vil tilsi et behov for informert samtykke eller nødvendighet for personvern eller anonymisering (Bryman, 2012). På den andre siden blir det brukt visuelle virkemidler av IS for å tydeliggjøre sin agenda og få gjennomslag for sine metoder i form av voldelige bilder. Det kan her oppstå personlige og forskningsetiske utfordringer om hvordan de bruker nedverdiggende bilder og utsagn om deres ofre. Til tross for at de fleste av disse bildene allerede ligger ute på internett er det ikke behov for å unødvendig distribuere de videre, og det kan være riktig å vise en form for diskresjon gjennom anonymisering. Dette kan gjøres til tross av at ofrene identifiseres i magasinene og dermed kjent for media ettersom at det for eksempel kan være bilder av avhuggede hoder, døde barn, forbrente kropper etc..

Til slutt kan man stille spørsmålet; hvorfor skal man forske på ekstremisme og terrorisme istedenfor det hverdagslige? Det kan argumenteres for at temaet er sensasjonalistisk og omfatter generelt et fåtall mennesker. Temaet kan bli relatert til både frykt og overdrivelser, og som forskningstema kan det være et bidrag i samfunnsdebatten og den høye mediedekningen ved at informasjonen som distribueres er så riktig som mulig. Individer og grupper fra både høyreekstremer og ekstreme islamister kan skape frykt og usikkerhet blant

store deler av befolkningen. Temaet omfatter dermed mer enn de spesifikke individene og berører hele samfunnet.

3.7 Litteratur

Litteraturen som er anvendt har vært konsentrert rundt tidligere forskning omkring radikalisering og terrorisme. For å få en bedre forståelse av IS har forskningsartikler og analyser som har hatt et spesielt fokus på terrorgruppen blitt anvendt (se tidligere forskning). I tillegg har den store medieoppmerksomheten rundt IS medført en stor interesse fra offentligheten. Det har resultert i en mengde bøker av både journalister, akademikere og forskere som spesifikt omhandler terrororganisasjonen. Et utvalg av disse bøkene har vært behjelpelige i arbeidet med å få en grunnleggende oversikt og forståelse av IS. Bøkene gir en deskriptiv oversikt av IS sin historiske bakgrunnen, mål og målsettinger, handlinger og propaganda (se Ali, 2015; McCants, 2015; Rasheed, 2015). Til tross for at bøkene har vært informative har noen bøker også hatt en sterk religiøs slagside (se Dyer og Tobey, 2015). Ikke-statlige organisasjoner som Clarion Project og The Institute for the Study of War har også vært nyttige for å skape en oversikt av IS gjennom analyserapporter og situasjonsrapporter.

4 IS som sosial bevegelse

Marc Sageman legger betydelig vekt på sosiale bånd og nettverk i radikaliseringsprosessen. Han bygger på viktigheten av sosial nettverksteori for å identifisere og beskrive styrken i et uformelt og horisontalt globalt nettverk av militante islamister som ikke er knyttet av formelle organisatoriske bånd, men snarere en felles ideologi og gjennom internett (Dalgaard-Nielsen, 2010). Ved å ta utgangspunkt i et framingteoretisk perspektiv forankret i sosial bevegelsesteori vil det i dette kapittelet bli analysert hvordan IS fremmer propagandaen sin på internett for å vinne støtte blant engelskspråklige individer.

Det ønskelig å se hvordan islamistisk radikaliseringsprosessen kan bli analysert ved hjelp sosial bevegelsesteori, og hvordan IS kan forstås som en sosial bevegelse ved å ta utgangspunkt i nettmagasinet *Dabiq*. IS sin suksess som sosial bevegelse avhenger av organisasjonens evner til å promotere en spesifikk versjon av virkeligheten samtidig som denne versjonen resonerer med verdensbildet til potensielle rekrutter (Dalgaard-Nielsen, 2010). Jeg vil her forsøke å legge frem virkelighetsbildet IS fremmer i sin propaganda for å konstruere en kollektiv handlingsramme.

4.1 Diagnostiske rammer

Kollektive handlingsrammer gir en sentral nytte ved egenskapene til å sortere, kategorisere *hvordan* organisasjoner anvender ulike ideer, myter, tro og tradisjoner for å mobilisere tilhengere av bevegelsen (Page et al, 2011:154). Innen en organisasjon eller gruppe kan diskutere deres handlinger eller motivasjoner er det først nødvendig å diagnostisere hvilke saker eller problemer som skal bli adressert, og identifisere kilden til disse problemene. For mange militante islamistiske grupper involverer det *”recast[ing] features of political and social life that were previously seen as misfortunes or unpleasant but tolerable facts of life as intolerable injustices or abominations that demand transformation”* (Page et al., 2011:154).

Gjennom de ulike temaene som presenteres i *Dabiq* identifiserer IS beslektede hovedproblemer som *krever forandring*. For å konstruere et felles rammeverk for handling må de ulike aktørene operere med en mer eller mindre felles forståelse for hva de definerer som problematisk (Benford og Snow, 2000). Bevegelser konstruerer rammer som diagnostiserer en tilstand som et problem som må korrigeres (Wiktorowicz, 2004). Dette

inkluderer å tillegge ansvar og skyldfordeling (Benford og Snow, 2000). I dette kapittelet vil jeg forsøke å legge frem problemene IS identifiserer innenfor et diagnostisk rammeverk.

4.1.1 Fiendebildet

IS hevder full rett til å definere alt og alle som fiender så lenge de ikke anerkjenner deres autoritet. Det resulterer i at ulike aktører identifiseres som motstandere og fiender av IS som de mener kjemper i mot kalifatet i Irak og Syria. Hegghammer (2009) argumenterer for at distinksjonen mellom lokale og internasjonale fiender har blitt mindre innen moderne jihadistiske grupper, og den ideologiske sammenslåingen har ført til en ”hybridisering” av budskapet. Denne hybridiseringen er også synlig i *Dabiq*. I et uoversiktlig landskap vil det her bli fremlagt noen av de mest fremtredende aktørene er som fremkommer i deres propaganda.

Internasjonalt fremstilles USA og vesten, spesielt land som tilhører koalisjonen, som den argeste fienden. En av de største problematiske faktorene som trekkes frem er den gjentakende innblanding av USA i den muslimske verden. I sammenheng med det amerikanske flyangrepene mot IS den 7. August, 2014 fremheves det hvordan Obama-administrasjonen og vestlige medier ignorerer relaterte hendelser til angrepene. Den tidligere okkupasjonen av Irak trekkes frem som en parallell og hvordan ondskapen av USA ikke har endret seg frem til nå.

The US had killed women, children, and the elderly, during its direct occupation of Iraq prior to its withdrawal. There are countless accounts of American soldiers executing families and raping women under the sanctity of the US military and Blackwater. Muslim families were killed under the broad definition of “collateral damage,” which the US grants itself alone the right to apply (Foreword, *Dabiq* 3:3).

Dobbeltmoralen rundt muslimske ofre kritiseres sterkt. Begrepet “collateral damage”, eller sivile tap, anvendes i følge skribentene av amerikanerne som en ansvarsfraskrivelse og muliggjør drapet på muslimske familier. De trekker fram kontrasten når en *mujahideen* (muslimsk kriger) tar livet av en enkelt person defineres det som et barbarisk drap på den ”uskyldige”. I motsetning til når amerikanere som tar livet av tusenvis av muslimer over hele verden med missiler, med den enkle handlingen ved å trykke på en knapp i trygge omgivelser, hvor resultatet dermed defineres som sivile tap. IS fremstiller også fienden som svake og feige.

America – at its pinnacle moment of weakness and cowardice – reassured its people it would not enter into war directly on the ground against the Islamic State, but rather it would rely upon apostate proxies in the region (Reflections On The Final Crusade, 4:41).

Fiendebildet er dynamisk, men likevel konsistent ettersom spesifikke aktører tillegges endres ikke det overordnede bildet seg. Antall offisielle motstandere av IS øker gjennom magasinene, på grunn av økende støtte for den amerikanskstyrte koalisjonen og økende motstand av gruppens handlinger. Japan ble eksempelvis først ansett som en spesifikk fiende i den 7. utgaven av nettmagasinet, som en konsekvens av at de bidro økonomisk til koalisjonen ledet av USA.

Av aktører som befinner seg i geografisk nærhet av kalifatet eksisterer det lokale fiendebildet av militære grupperinger som Islamic Front (syrisk opprørsgruppe), al-Sahwa (også kjent som Sønner av Irak– en uavhengig militær gruppe), Peshmerga (irregulære kurdiske enheter) og Kurdistans arbeiderparti (PKK). Begreper som murtaddin og ”deviant factions” anvendes for å beskrive disse gruppene som kjemper mot IS eller samarbeider med myndigheter IS avviser (Dabiq, 7:38). Det fokuseres betydelig på irakiske og syriske myndigheter, samtidig som landene Tyrkia, Saudi Arabia, Palestina, Jordan og Iran nevnes uregelmessig som *tawaghit* grunnet deres samarbeid med Vesten. I Syria konkurrerer også IS mot den al-Qaida affilerte gruppen Nusra Front. IS ønsket å okkupere et område i det arabiske innland mellom Syria og Iraq, mens Nusra ønsket å delta i den Syriske opposisjonen og styrte Assad regime. IS har også blitt kritisert av både al-Qaida og Nusra Front for sin brutalitet som har ønsket en mer gradvis utvikling. På tross av deres forsøk på en moderat fremstilling ønsker begge parter å etablere et kalifat styrt gjennom sharia (McCants, 2015). IS er et biprodukt av al-Qaida og har et ønske om å understreke sin uavhengighet og tydeliggjøres i hver utgave av *Dabiq* som starter med sitatet et sitat av deres tidligere grunnlegger Abu Musab al-Zarqawi: *”The spark has been lit here in Iraq, and its heat continue to intensify – by Allah’s permission until it burns the crusader armies in Dabiq”*.

McCants (2015) argumenterer for at IS er med på forsterke den sekteriske konflikten mellom sjiamuslimer og sunnimuslimer, og at de anser sjiamuslimene som den største trusselen. Det gjenspeiles i *Dabiq* hvor man kan observere et stort hat mot sjiamuslimer. Det religiøse hatet mot sjiamuslimer er gjennomtrengende i propagandaen hvor de omtales med nedverdiggende

begreper som *sawafi*, *rafidah* og *nusayri* regime (syriske regime). I tillegg blir Israel og deres jødiske befolkning ansett som en arrogant avgudsyrkende fiende som sammenlignes med Iblis (Djevelen).

Arrogance and envy also prevented the Israelites from accepting Islam, believing that the final messenger should only be from them (The Flood of Doubts and Desires, Dabiq 2:29).

IS kritiserer også andre islamske grupperinger for å kjempe for en falsk tolkning av religionen:

They can't reconcile the fact that the banners under which they fight, despite appearing to be Islamic in nature, are waging war against the only entity in Shām actively implementing Allah's Sharī'ah (Dozens of "Nusra" and "Ahrar" fighters repent and join the Islamic State, Dabiq 7:38).

Osama bin Laden, som øverste leder for al-Qaida, hadde eksempelvis snakket om kalifatsdannelse, men det forble med tomme ord og ble aldri gjennomført (McCants, 2015). For IS er det med på å underbygge deres som den rette sunnimuslimske organisasjon som følger den sanne tolkningen av islam. Individuer som følger andre tolkninger av islam blir ansett som vantro muslimer som har gått vekk fra de fundamentale reglene av *sharia*. Alle aktører som ikke anerkjenner autoriteten til IS defineres som fiender. Enten det er ved å alliere seg med fiendtlige grupperinger eller nasjoner på noen måte, eller i et direkte forsøk på å bekjempe IS.

4.1.2 Urett og systematisk undertrykkelse av muslimer

IS beskylder vestlige styresmakter i å gjennomføre en systematisk undertrykkelse av muslimer. Den offisielle talspersonen til IS, Shaykh Abu Muhammad al-'Adnani ash-Shami, fordømmer USA og Europa under en tale som ble utgitt september 2014. Der beskylder IS koalisjonen for å være ansvarlig for å starte krigen i Syria og Irak.

O Americans, and O Europeans, the Islamic State did not initiate a war against you, as your governments and media try to make you believe. It is you who started the transgression against us, and thus you deserve blame and you will pay a great price (Dabiq 4:8).

Ansvar for sivilbefolkningens *fitnah* (lidelser) og krigshandlinger tillegges vesten. Den vestlige aggresjonen mot kalifatet og muslimer etter deres mening det grunnleggende

problemet. Parallelt forsvarer de seg selv mot utsagn som forsøker å undergrave kalifatet og mediene i forsøker å sverte IS.

IS diagnostiserer et polarisert verdensbilde som på den ene siden består av islam og troen på nærstående apokalypse. I motsetning til de vantro som lever i en moralsk frafallen verden påvirket av vestlige verdier.

The camp of Islam and faith, and the camp of kufr (disbelief) and hypocrisy – the camp of the Muslims and the mujahidin everywhere, and the camp of the jews, the crusaders, their allies, and with them the rest of the nations and religions of kufr, all being led by America and Russia, and being mobilized by the jews (The World Has Divided Into Two Camps, Dabiq, 1:10).

Det er kun denne dikotomiske motsetningen som anerkjennes og nyanser er fraværende i deres fremstilling av verden. Det polariserte bildet av ”oss” mot ”dem” sementeres i en fremstilling som bygger på vestens krig mot islam, og hvordan vesten angriper muslimer og den muslimske verden. IS ønsker å rense hva den anser som en korrump og syndig verden. Den sosiale avstanden forsterkes også gjennom en prosess av ”othering” som skiller partene fra andre, og hvor vestlige blir negativt definert som crusaders, *kuffar* (vantro) og *tawaghit* (avgudsdyrkere) (Garland og Chakraborti, 2006). Det underbygges også gjennom Osama bin Ladens utsagn *“The world today is divided into two camps”* (Dabiq 7:54). Parallelt blir det tatt i bruk utsagn gjort av den tidligere presidenten George W. Bush etter 11. September 2001 for å forsterke hvordan muslimer blir ansett som fienden i den vestlige verden. I stedet for å avvise uttalelsen ”oss” mot ”dem” omfavnes den og brukes for skaffe støtte blant muslimer:

Bush spoke the truth when he said, ‘Either you are with us or you are with the terrorists.’ Meaning, either you are with the crusade or you are with Islam (The extinction of the gray zone, Dabiq 7:54).

Terrorangrepet i 2001 og ”krigen mot terror” som bakteppet har som konsekvens i den vestlige verden medført usikkerhet og mistenksomhet for utenlandske befolkningsgrupper (Aas, 2007). I tillegg til profilerte terrorangrep i Europa Madrid (2004), London (2005), Burgas (2012), Brussel (2014; 2016), Paris (2015) og en økende strøm av flyktninger har det ført til en opphetet diskusjon om tilstanden av integrasjon av innvandremiljøer. Det kastes en mistanke over hele samfunnsgrupper og resulterer i hva Aas (2007:83) kaller en ”kriminalisering av fremmedhet”. Sageman argumenterer for at vestens aggressive og overdrevne handlinger når det kommer til å forsvare seg fra islamistisk terrorisme kan være

med på underbygge bildet av vestens krig mot islam (Dalgaard-Nielsen, 2010).

Kontraterrorisme kan ironisk nok være med på hjelpe ekstreme gruppers promotering. Konsekvensen av ”krigen mot terror” har forsterket den generelle frykten for fremmede og utenforstående og medført repressive tiltak. Dette er spesielt mot spesifikke grupper som er lette å identifisere og enkelt å gjøre til sydebukk som for eksempel asylsøkere, illegale immigranter og særlige etniske og religiøse minoriteter (Aas, 2007). Hickman et al. (2011:20) rapporterer hvordan muslimer i Storbritannia har reagert ved å være en del av det de kaller ”suspect community”. Erfaringen av å være mistenkte ble opplevd gjennom negative møter i hverdagen, av politiets aktiviteter, det selektive politiblikket (Finstad, 2000) og sikkerhetsvirksomhet i havner og på flyplasser. Det er denne erfaringen propagandaen til IS spiller på ved å fremheve den urettferdigheten muslimer møter fra den vestlige verden. Urettferdigheten underbygges ved å fremheve muslimers tap av verdighet og ære med uttrykk som *”the garments of dishonor”* og *”the dust of humiliation”* (Dabiq, 1:9).

Den fiendtlige og nedsettende retorikken er ikke forbeholdt vesten, men anvendes mot alle mennesker og grupperinger IS ser på som fiender. IS anser deres salafistiske tolkning av islam som den sanne og samtlige som ikke følger deres eksempel blir ansett som vantro. Narrativet som blir brukt er med på å forsterke og umenneskeliggjøre fienden. Andre sjiamuslimske grupperinger defineres ikke bare som forskjellige, men som dårlige, destruktive, underlegne eller undermenneskelige. De ulike grupperingen omtales konsekvent negativt der for eksempel brukes begrepet *sawafī* for å omtale sjiamuslimske grupper. Parallelt omtales *alawite*-befolkningen med det negative begrepet *nusayri*, som kommer fra grunnleggeren av deres religion Ibn Nusayr (Dabiq 4:23). I tillegg til *sawafī*-begrepet omtales sjiamuslimer som hunder og er med på å definere de som ikke-mennesker. *”Wilāyat al-Fallūjah continues to witness frequent and intense battles between the lions of the Islamic State and the safawī dogs of the crusaders”* (The Birth Of Two New Wilayat, Dabiq 4:18). En effektiv metode for å adskille motparten er ved å drive dem ut av arten som menneske gjennom umenneskeliggjøring. Presser (2013) poengterer hvordan artsgrenser kulturelt har blitt behandlet som et essensielt skille og markerer noe helt annerledes. Alle forbindelser motparten kan ha til oss elimineres. Samtidig kan man se skribentene sammenligner IS sine egne soldater med løver og dermed opphøye deres menneskelige egenskaper. Denne sammenligningen viser til et stort og farlig dyr, og kan gi både selvtillit for egne styrker og et fryktinngytende bilde for deres fiender. Disse blir dermed sett på som supermennesker og ikke undermennesker motsetningen til sjiamuslimene. Denne selektive bruken av

dyrereferanse er ikke unik, og ble også brukt av Hitler som sammenlignet sine egne tropper med ulver for å prise de (Presser, 2013).

4.1.3 Vestlige verdier og praksiser

Wiktorowicz (2004:16) argumenterer for at en viktig faktor for de diagnostiske rammene for de fleste islamistiske bevegelser er å skyld på vestlige verdier og praksiser. Resulterende i en bredt spekter av sosiale problemer som inkluderer arbeidsløshet, stagnerende økonomisk utvikling, stigende gjeld, boligmangel osv. IS ser på den seksuelle frigjøringen i vesten som en negativ utvikling fylt med seksuelt avvik og umoral som de ønsker å bekjempe.

Organisasjonen argumenterer for overfloden av seksuelt overførbare infeksjoner (SOI), som AIDS, i den vestlige verden er et synlig resultat av denne utviklingen. Dette forklares som en konsekvens av at menn og kvinner lar dømmekraften bli overvældet av lyster. For å oppfylle disse lystene blir de ledet til å delta i utuktige handlinger og ”eksperimentering” i et utall av satanistiske metoder. Vestlige verdier dømmes som amoralske og den negative utviklingen er et bevis på vestens undergang, som begrunnes i religiøse tekster:

Never does sexual perversion become widespread amongst a people to the point that it's openly practiced, except that they will be overtaken by plague and disease that had never afflicted their ancestors who came before them (Clamping Down On Sexual Deviance, Dabiq 7,42).

IS argumenterer for at den vestlige verden er på et vedvarende oppdrag for å utrydde sin egen moral. På tross av den negative utviklingen hvor sykdom florerer, en kraftig økning i barn født utenfor ekteskap og kjernefamiliens ferd med å bli en del av fortiden har ikke vesten handlet for å forandre sin livstil. Isteden har man blitt vitne til ødeleggelsen av samfunnsstrukturen. Den vestlige samfunnsstrukturen blir ansett til å være gjennomsyret av seksuelle avvik. Fra underholdningsbransjens hån og bagatellisering av de som kjemper mot seksuelle avvik, styringsmakters legalisering av homofilt ekteskap til utdanningssystemets avvikende pensum som forderver barna. Homofobi blir ansett som et vestlig konstruert ord og kampen for deres rettigheter blir sett på som uforståelig. IS argumenterer homofili velsignes av kirken og deres prester, og trekker frem hvordan den katolske paven nektet å legge ned dom. Ut i fra pavens handlinger mener IS at kirken argumenterer mot sin egen tradisjonelle forståelse av religiøse skrifter. IS undergraver altså hele den kristelige religionsforståelse, og kirkens kvalifikasjoner til å være en religiøs og moralsk veileder for den vestlige befolkningen.

Den islamske stat ser også på retten til fri vilje og muligheten til å velge som en giftig ideologi som spres av de vantro og har forpestet mennesker over hele kloden.

This ideology teaches that no one has the right, regardless of whom he may be, to impose any creed or set of morals on anyone else even if that creed or set of morals is the truth revealed by Allah (It's Either The Islamic State Or The Flood, Dabiq 2:5).

Problemet de identifiserer med den frie vilje er hvordan mennesker kan velge enten å følge sannheten eller begi seg inn på løgn. Det er også et problem at profeter og religiøse ledere som tidligere hadde en lovgivende makt fratras sin autoritet, som en konsekvens av ”ideologien om fri vilje”. Disse lederne blir dermed ansett som predikanter og veiledere uten autoritet over befolkningen, og kan i beste fall bli beskrevet som politiske veiledere eller ledere i et opposisjonsparti med et budskap som motsetter seg befolkningens prinsipper.

Det fortelles til videre hvordan en gruppe innenfor det islamske *ummah* (felleskap) avviste denne forvridde metodikken ved å gi folket valget mellom den absolutte sannhet og komplett løgn. De mente det var tilstrekkelig å fjerne åpenbare vantro, og lot dermed *bid'ah* (nyskapning i religiøse spørsmål) og *nifaq* (hykleri) forbli som gyldige valgmuligheter. Derimot argumenterer IS for at det er vanskelig å skille den sanne natur av *bid'ah* og *nifaq*, og som dermed resulterer i vranglære. Det trekkes frem hvordan de nye tilhengerne av valget hadde glemt at mange som tilhørte det islamske fellesskap holdt fast på det islamske navnet, men hadde forlatt islam gjennom sine gjerninger. Slik den nåværende tilstanden er vil det ikke lenger være mulig å kunne gi befolkningen muligheter til å velge. Det styrende prinsippet ble at hver gang valgmuligheter var tillatt så resulterte det i villfarelse, enten det er nå eller i fremtiden.

IS trekker frem fortellingen om syndefloden som et bevis på konsekvensene av menneskers villfarelse. Det gis en nostalgisk henvisning til fortiden og den eksemplariske profeten Nuh, eller bedre kjent som Noa i bibelen. I motsetning til metodikken om fri vilje fulgte han en annen politikk som karakteriseres som en oppriktig og ærlig advarsel for konsekvensene av avvik og motstand mot sannheten. Noa advarte befolkningen mot å tilbe andre guder enn Allah, og hvordan dommedagen ville ankomme som en flodbølge hvis de ikke endret sin atferd og vendte om til Gud. Syndefloden nærmet seg og hans advarsler ble tydeligere, men ingen trodde på han med unntak av de som allerede trodde. Noa og hans advarsler ble

latterliggjort, men det fremheves hvordan de som latterliggjorde advarselen ikke bare ville straffes på jorden men også i det neste liv. Henvisninger til hvordan tidligere profeter eller troende individer har blitt latterliggjort anvendes som et forsvar mot kritikk av IS.

Medlemmer av Kalifatet kan forvente å bli møtt med den samme skepsis og latterliggjøring. Når det er tilfellet er det viktig å være sterk i troen og følge eksemplene til disse tidligere profetene. Noa og hans familie overlever syndefloden ved å følge Guds ord ved å bygge en ark, og fyller den med dyr. Det fortelles også hvordan fortellingen om syndefloden har en historisk legitimitet etter å ha blitt formidlet av et så stort antall fortellere at det er utenkelig at det er løgn. Historien har dermed oppnådd en sannhetsstatus innenfor islam, kalt *mutawatir*.

4.2 Prognostiske rammer

Konstruksjonen av en kollektiv handlingsramme innebærer en artikulering av mulige løsninger og strategier for å håndtere temaer som blir sett på som problematiske. Alternativt en framgangsmåte og strategiene for å gjennomføre planen. Det adresserer hva som må bli gjort, i tillegg til konsensusen rundt problemene og handlingsmobilisering (Benford og Snow, 2000; Cottee, 2011). I sammenheng med diagnostiske rammer poengterer Benford og Snow (2000) at identifiseringen av spesifikke problemer og årsaker kan ha en tendens til å begrense utvalget av mulige fornuftige løsninger og argumenterte strategier. IS tilbyr prognostiske rammer både på strategiske og taktiske nivåer. I likhet med andre salafi jihad-grupper er voldelig jihad mot vesten og påståtte frafalne regimer den eneste måten for å oppnå deres politiske objektiver (Wiktorovicz, 2006). I dette kapittelet vil jeg forsøke å legge frem noen av løsningene IS fremmer i *Dabiq*.

4.2.1 Konstruere et kalifat

IS argumenterer for at konstruksjonen av et teokratisk styrt kalifat løser problemene de identifiserer. Gjennom Guds veiledning ønsker IS å skape et tilfluktssted for den undertrykte muslimske befolkningen og beskriver det som "*the union of the mujahidin and the haven for the oppressed people*" (Dabiq, 5:32). De ønsker å samle den fragmentert muslimske befolkningen (*ummah*) under et kalifat som styres med en ekstrem opprettholdelse av islamsk lovgivning, kalt *sharia*. I deres romantisering av fortiden ønsker IS å gjenerobre muslimers tapte verdighet og ære. Det fremheves hvordan erklæringen av Kalifatet er tegnet på en ny æra av makt og verdighet for muslimer.

Soon, by Allah's permission, a day will come when the Muslim will walk everywhere as a master, having honor, being revered, with his head raised high and his dignity preserved (A New Era Has Arrived Of Might And Dignity For The Muslims, Dabiq 9:8).

IS har kartlagt sin reise til statsdannelse av deres selvutnevnte *khilafa*, eller kalifat, i fem stadier. Konstruksjonen av Kalifatet blir forklart på arabisk i første utgave av *Dabiq*. Disse stadiene beskrives som *hijrah* (migrasjon til landet styrt i henhold til sharia), *jamaah* (konsolidering av muslimer av ulike nasjonaliteter og orientering av innbyggere av staten), destabilize *thagut* (destabilisering av avgudsdyrkere), *tamkin* (konsolidering og territoriell kontroll) og *khilafah* (konstruksjonen av det islamske kalifat under IS sin versjon av sharia) (Rasheed, 2015:80). Det etablerte Kalifatet blir ansett som en fullkommen islamsk stat ifølge IS sin ideologi, men de har også et mål om ekspansjon. IS legger ikke skjul på at de ønsker å ekspandere Kalifatet:

The shade of this blessed flag will expand until it covers all eastern and western extents of the Earth, filling the world with the truth and justice of Islam and putting an end to the falsehood and tyranny of jāhiliyyah, even if America and its coalition despise such... (Foreword, Dabiq 5:3)

Kalifatets utvidelse omfatter ikke bare den muslimske verden, men er et globalt mål. Rasheed (2015) påpeker hvordan IS nødvendigvis må gjennom de samme stadiene for å gjennomføre en ekspansjonsprosess. I arbeidet for å hindre en ekspansjon kan det dermed være hensiktsmessig å se nærmere på deres tidligere handlinger for å forstå hvordan IS ønsker å oppnå et globalt kalifat.

4.2.2 Jihad

Et av de viktigste virkemidlene for at IS skal oppnå sine politiske mål om å gjeninnføre et kalifat, som beskrives som det perfekte muslimske samfunn, er konseptet om *jihad*.

Konseptet sanksjonerer bruken voldelige midler som et middel for å mobilisere mot politisk og sosial urett (Bakker, 2006), nødvendigheten understrekes i *Dabiq*. I en politisk kontekst blir det ofte forstått i sammenheng med jihadister som tar den i en hellig krig. Det beskrives også hvordan *jihad* bør organiseres gjennom konseptene om *hijrah* (emigrasjon), *bay'ah* (sverge troskap), *sam'* (lytte), *ta'ah* (lydighet) og *i'dad* (trening) (Dabiq, 1:35). Ved å basere seg på disse konseptene tror IS at de skal kunne etablere sitt kalifat, innføre *sharia* og en gjeninnføring av "Allah's command" (Dabiq, 1:35).

Under en tale av Al-Adnani utgitt av IS i september 2014 fordømmer han USA og Europa, og setter de ansvarlig for å initiere krigen i Irak og Syria. Skyldspørsmålet gir for krigshandlingene gir dermed skyldansvar og de må holdes ansvarlig. Tilhengere av IS oppfordres deretter til å gjennomføre angrep på alle land som er en del av den USA-ledende koalisjonen.

So O muwahhid, do not let this battle pass you by wherever you may be. You must strike the soldiers, patrons, and troops of the tawāghīt. Strike their police, security, and intelligence members, as well as their treacherous agents. Destroy their beds. Embitter their lives for them and busy them with themselves. If you can kill a disbelieving American or European – especially the spiteful and filthy French – or an Australian, or a Canadian, or any other disbeliever from the disbelievers waging war, including the citizens of the countries that entered into a coalition against the Islamic State, then rely upon Allah, and kill him in any manner or way however it may be. Do not ask for anyone’s advice and do not seek anyone’s verdict. Kill the disbeliever whether he is civilian or military, for they have the same ruling (Indeed Your Lord Is Ever Watchful, Dabiq 4:9).

Det skrytes av hvordan denne talen inspirerte muslimer, avskrekket korsfarere og minnet alle om Guds løfte. Ifølge *Dabiq* ble talen nesten umiddelbart etterfulgt av støtteklærende handlinger, som bestod av pågripelsen og henrettelse av korsfarere, drap av vantro i deres hjemland og erobringen av territorium i Irak. I Norge medførte talen at PST (2014) økte nivået på trusselvurderingen for Norge. De kom frem til vurderingen av at ”*Innenfor de kommende 12 månedene er det sannsynlig at det kan trues med, og bli forsøkt utført, terrorangrep i Norge*”. Vurderingen resulterte i forsterkede sikkerhetstiltak og en generell bevæpning av politiet (Aftenposten, 2014).

Dabiq gir også praktiske råd om taktisk gjennomføring for å vinne territorium gjennom ulike faser. Første fase går ut på å immigrere til et land med en svak sentral autoritet, og bruke området som en base for utvikling, rekruttering og trening. Ved og samtidig gjennomføre flere angrep av *nikayah* (skade) kan gruppen utnytte situasjonen ved å øke mengden kaos til det punktet hvor det avgudsdyrkende regime kollapser – en situasjon som blir referert til som *tawahhush* (kaos). Den neste fasen blir dermed å fylle vakuemet og håndtere tilstanden til punktet hvor man utvikler en fullverdig stat, og deretter fortsetter ekspansjonen (Dabiq, 1:38). Denne fremgangsmåten kan minne om rådene man kan finne i boken *Management of Savagery: The Most Critical Stage Through Which the Umma Will Pass*, av Abu Bakr Naji. Den ble utgitt av al-Qaida i 2004 to år før grunnleggelsen av Den islamske stat. Boken

forklarer hvordan man tar kontroll over territorium, etablere en begynnende stat og utviklingen til kalifatet (McCants, 2015). Selv om IS ikke henviser direkte til boken er det tydelig at den er en kilde for inspirasjon.

4.2.3 Hijrah

Prognostiske rammer involverer artikuleringen av den anti-vestlige retorikken som IS propagerer fremmer ulike løsninger på undertrykkelsen av muslimer og vestlige dominansen.

O Muslims everywhere, glad tidings to you and expect good. Raise your head high, for today – by Allah’s grace – you have a state and Khilafah, which will return your dignity, might, rights, and leadership (Khilafa Declared, Dabiq 1:8).

Hovedbudskapet er hvordan jihad, en kollektiv bevæpnet vold mot fiender av islam, og konstruksjonen av et kalifat skal returnere både ære, makt, rettigheter og lederskap til muslimer med Allah sin hjelp. Det apokalyptiske narrative som propagandaen tar utgangspunkt vil kunne løses med konstruksjonen i kalifatet. Løsningen ligger ikke i det at apokalypsen vil opphøre, men ønskes tvert om velkommen. Dabiq vil i henhold til apokalyptiske profetier innenfor islam vil være stedet der det siste slaget mellom muslimer og deres fiender tar plass (McCants, 2015). For å lykkes i konstruksjonen av kalifatet forplikter nettmagasinet leserne til å utføre *hijrah* (emigrasjon). Det vil si en religiøs forflytning til Irak og Syria for å delta i oppbyggingen av kalifatet, og blir ansett som obligatorisk for alle muslimer.

Therefore, rush O Muslims to your state. Yes, it is your state. Rush, because Syria is not for the Syrians, and Iraq is not for the Iraqis ... The State is a state for all Muslims. The land is for the Muslims, all the Muslims. O Muslims everywhere, whoever is capable of performing hijrah (emigration) to the Islamic State, then let him do so, because hijrah to the land of Islam is obligatory (A Call To Hijrah, Dabiq, 1:11).

I tillegg fremheves IS faren med å forlate *Darul-islam* (islamske områder) (Dabiq, 11:22), for et avgudsyrkende land. For å fremheve faren blir det tatt i bruk visuelle virkemidler som et bilde av en liten gutt, kledd i en rød t-skjorte, som ligger død ved strandkanten. Ansiktet er vendt vekk, men ligger halvveis begravd i sanden samtidig som små bølger skylder seg over han. Gutten ble identifisert som en treårig syrisk flyktning, som sammen med familien forsøkte å nå EU og den greske øya Kos fra Tyrkia (Aftenposten, 2015a). Bildet ble omtalt i internasjonal presse og spredt på sosiale medier. Det ble en ikonisk illustrasjon av

konsekvensene av den syriske borgerkrigen og den tragiske situasjonen flyktningkrisen innebærer. IS anerkjenner også faren, men oppfordrer disse menneskene til å emigrere til Kalifatet for å slutte seg til IS.

4.2.4 Håndtering av vestlige verdier og praksiser

Hovedpoenget med å bygge en islamsk stat er å håndheve *sharia*, som er Guds veiledning til menneskeheten som inkluderer forbud og etiske læresetninger (McCants, 2015). IS som statlig aktør praktiserer dødsstraff for teologisk, politisk og seksuelt avvik (Hegghammer, 2014). En viktig faktor innenfor en diagnostisk ramme for de fleste islamistiske bevegelser er å legge skylden på vestlige verdier og praksiser. Argumentet som ligger til grunn er at den sanne veien til utvikling og suksess er skissert i kildene for islam, og så lenge muslimer følger sannheten vil de belønnes for deres troskap (Wiktorowicz, 2004). Det teokratiske styret IS operer under anser den vestlige utviklingen og synet på seksualitet som negativ, umoralsk og avvikende. Kalifatet på sin side fremmes som moralsk hellig hvor disse seksuelt avvikende handlingene ikke skal forekomme. Hvis det skulle oppdages straffes individene hardt i henhold til islamsk lovgivning.

It is the implementation of Allah's rulings and the adherence to His guidance, bi idhnillāh, that will protect the Muslims from treading the same rotten course that the West has chosen to pursue (Clamping Down On Sexual Deviance, Dabiq 7:43).

For å slå ned på seksuelle avvikende handlinger anvendes lovgivningen for å utføre disiplinære straffer som skal være individualpreventive, og kan eksempelvis bestå av pisking for besittelse av pornografi. Samtidig har avstraffelsene i størst grad et allmennpreventivt mål ved å ta i bruk offentlige avstraffelser (Schafft, 2006). IS benekter menneskeskapte lover og tar i bruk avstraffelsesmetodene fastsatt i Koranen for forbrytelser som ansees som en overtredelse av "Guds grenser", kalt *hudud* (McCants, 2015; Vogt, 2009). Det kan eksempelvis være henrettelser gjennomført via steining av individer dømt for hor (*zina*), eller hvordan IS kaster en mann ned fra en høy bygning etter å ha blitt dømt for å delta i homofile handlinger og "sodomi". Ved å straffe lovbrøyteren på en så brutal og offentlige måte forsøker IS å avskrekke andre potensielle avvikere fra å gjennomføre de samme handlingene.

Den statlige og sosiale kontrollen rapporteres som omfattende og brutal (Caris og Reynolds, 2014), og IS ønsker å kontrollere individers seksualitet og seksuelle handlinger. I den sammenheng argumenterer IS også for at avskaffelsen av slaveri har ført til en økning i

fahisha, som vil si utuktige handlinger som hor og utroskap. Dette er grunnet mangelen på sharia alternativet til ekteskap, og gjør at en mann ikke har råd til ekteskap med en fri kvinne. Det fører til at mannen finner seg omringet av fristelser som lokker han mot synd. Dette er ett av argumentene IS anvender for å rettferdiggjøre hvordan gruppen tok store deler av yezidi-befolkningen til slaver overtakelse av Sinjar-regionen.

4.3 Motiverende rammer

Motiverende rammer gir et *"rationale for engaging in ameliorative collective action"* (Benford og Snow, 2000:617). De kollektive handlingsrammene fokuserer på å forbedre den nåværende situasjonen. Motiverende rammer anvendes for å rasjonalisere og legitimere opposisjon og for å mobilisere folk til å støtte en kamp. Det fokuseres på å prioritere handling og viktigheten av hva som står på spill (Benford og Snow, 2000). I tillegg innebærer det også å appellere til følelser og "hot cognitions", som vil si følelsesladede temaer basert på moralsk forargelse (Gamson, 1995:90). Ved for eksempel å appellere til urettferdighet i form av muslimers lidelse og hvordan situasjonen kan endres til det bedre. I dette kapittelet vil jeg forsøke å legge frem de motiverende rammene IS anvender i deres propaganda.

4.3.1 Kalifatet en islamistisk utopi

I likhet med andre salafi jihad-grupper fremmer IS voldelig jihad mot Vesten og påståtte frafalne regimer som det eneste middel for å oppnå deres politiske målsettinger (Wikitorowicz, 2006). I motsetning til andre grupperinger har IS overtatt landområder i både Irak og Syria som setter organisasjonen i en særstilling. IS har territoriell kontroll av fysiske landområder og tilhengere kan observere tydelige resultater av konstruksjonen av kalifatet.

The State is a state for all Muslims. The land is for the Muslims, all the Muslims. O Muslims everywhere, whoever is capable of performing hijrah (emigration) to the Islamic State, then let him do so, because hijrah to the land of Islam is obligatory (A Call To Hijrah, Dabiq 1:11).

Det fokuseres på hvordan IS tar vare på den muslimske sivilbefolkningen og forandrer hverdagen deres til det bedre innenfor kalifatet. Det rapporteres jevnlig hvordan de forbedrer hverdagssituasjonen til befolkningen ved å tilby medisinsk behandling, eldreomsorg, bekjempelse av kriminalitet og utbedring av infrastruktur. Bilder brukes hyppig som visuelle virkemidler for å fremme resultatene. Samtidig fokuseres det på at Kalifatet er her for å bli:

It will remain because it is the union of the mujāhidīn and the haven for the oppressed people. It will remain because Islam has begun to ascend and tower, the cloud has begun to scatter, and kufr has begun to be routed and exposed (Remaining and Expanding, Dabiq 5:33).

Leserne motiveres til å reise til Irak og Syria, ved å utføre *hijrah* (emigrasjon) for å slutte seg til IS. Reisen formidles som førsteprioritet i en rekke forpliktelser de har overfor Kalifatet. Det fremstilles som et hjem for både foreldre, søsken, ektefeller og barn, og alle lesere ønskes velkommen. Det fremheves også hvordan ”du”, som individ, kan være en stor bidragsyter i frigjøringen av byer som Mekka, Medina og Jerusalem. Samtidig som det henvises til dommedagsprofetier og hvordan man kan forberede seg ved å ha disse handlingene i sin vektskål. Når dommedag ankommer vil man, ifølge Koranen, føre regnskap for sitt liv der ens gode og onde handlinger veies i forhold til hverandre. De med en overvekt av gode handlinger ønskes velkommen inn til himmelen (*Jannah*), mens motparten sendes til helvete (Dabiq 2:3). Det religiøse aspektet anvendes som en viktig motivasjonsfaktor, og løftet om belønningen som venter i det neste liv. Troen og tilliten til Profeten Muhammed og det man ikke kan se fremmes som en dyd.

The most wondrous people in faith are a people who come after me and believe in me without having seen me, and they attest to my truthfulness without having seen me. So they are my brothers (The Islamic State Before Al-Malhamah, Dabiq 3:7-8).

I deres forkynnelse av kalifatet beskrives det som en eksepsjonell stat. Selv om det ble sett gjennom alle historiske bøker vil man kunne finne en stat som Den islamske stat. Argumentet ligger i at Kalifatet er et produkt etablert av fattige muslimske emigranter fra hele verden, og som samles et fremmed land. Disse menneskene lovet allianse til en ”ukjent” mann til tross for krigen som føres av verdens nasjoner mot deres religion, stat og emigrasjon (*hijrah*), gjennom ulike virkemidler som politikk, økonomi, militær, media og etterretning.

For å ha mulighet til å administrere territoriene under har IS implementert et statssystem, kalt *Wilayat*. Ordet *wilaya(t)* betyr ”stat” eller ”mandat” på arabisk, og gruppen anvender et *Wiliayat* system for å dele inn territoriene i Syria og Irak (Caris og Reynolds, 2014:14). Det refereres til avgrensede områder beskyttet av IS som Aleppo og Raqqa, men kan på den andre siden refereres til områder og terreng hvor gruppen er aktiv. Konstruksjonen av statssystemet er med på å legitimere og befeste IS som en selvstendig stat. I nettmagasinet rapporteres det jevnlig om situasjonen i de ulike statene (*wilayat*), og illustrerer den militære utviklingen,

territoriell overtakelse som omtales som frigjøring, kriminalitetsbekjempelse, henrettelser, sosiale forhold. I tillegg fremheves det hvordan det fungerende Kalifatet har sin egen myntenhet (Dabiq, 5:18).

4.3.2 Militær suksess

Den militære suksessen til IS er en av hovedgrunnene til at gruppen havnet i søkelyset til de globale mediene da de overtok store sunnimuslimske kjerneområder i Irak i juni 2014. Terrororganisasjonen sjokkerte verden med deres raske fremrykking med en styrke på mindre enn ett tusen soldater som beslagla omtrent en tredjedel av irakiske og syriske territorier i løpet av midten av august (Rasheed, 2015). IS har også fått høy status av sine territoriale erobringer, økte ressurser og erklæringen av å gjenetablere det islamske Kalifatet, som har resultert i en økt rekrutteringen av europeiske fremmedkrigere (Lia og Nesser, 2014).

Fremhevelsen og rapporteringen av militær suksess er en omfattende del av informasjonen som legges frem i *Dabiq*. Når IS promoterer deres militære aktivitet fremmes det et bilde av alltid å være på fremmarsj (Zelin, 2015). Det er alltid fremgang, med fiender som blir drept, beseiret eller territorium som blir tatt over. I deres propaganda henvises det til pågående forandringer som gir synlige resultater for å motivere støttespillere og krigere av IS. Kalifatets ekspansjon gjennom erobring av territorier og byer, alliansebygging og deres økning i militær styrke.

The Islamic State announced the expansion of the Khilāfah to Sinai, Libya, Yemen, Algeria, and the Arabian Peninsula, accepting the bay'āt of the mujāhidīn in those lands (Unifying the ranks, Dabiq 5:12).

Den militære suksessen blir også overdrevet og IS setter opp et rammeverk får dem til å virke sterkere og mer suksessrike enn de faktisk er. Nedskytingen av den jordanske piloten er et eksempel på dette. I den sjette utgaven av *Dabiq* rapporteres det:

[...] an apostate pilot flying for the crusader alliance was captured by the Islamic State after his plane was shot down with a heat-seeking anti-aircraft missile. The successful hitting of the target and subsequent crash was by Allah's permission. All praise and thanks is due to Him alone (The Capture of a Murtadd Pilot, Dabiq 6:34).

IS skryter her hvordan de i prosessen av å fange den jordanske piloten skjøyt ned kampflyet, av typen F-16, med en varmesøkende anti-luftfartøy missil. Den jordanske regjeringen og

U.S. Central Command beskriver derimot hendelsen som en flyulykke og avviser at flyet ble skutt ned av IS (CNN, 2015). Legitimiteten til IS ser ut til å avhenge av deres militære seier og bekreftende suksess, som et tegn på Guds godkjennelse (Gambhir, 2014).

Rekruttering av allierte grupperinger er del av den militære suksessen, hvor andre militære islamistiske grupper allierer seg med IS ved å sverge troskap gjennom *bay'ah*. Konseptet er med på legitimere IS samtidig som det reflekterer styrke og deres egenskaper til å samle det islamske fellesskap (*Ummah*). Den kurdisk islamistiske gruppen Ansar al-Islam, som holder til i nord Irak, sverget troskap til IS august 2014 ifølge *Dabiq*. Gjennom *bay'ah* kan man observere hvordan eksisterende sosiale nettverk brytes dermed ned og rekonstrueres (Wiktorowicz 2004:16). Alliansen resulterte i at banneret til Ansar al-Islam ble oppløst samtidig som alt av tropper, våpen og funksjoner gruppen innehar ble stilt til disposisjon for IS.

This bay'ah comes at a time when the Islamic State is facing a growing list of enemies, and it further underscores the fact that the lines are being drawn and the camps of *īmān* and *kufr* are both being cleansed. This will eventually lead to a camp of *kufr* with no trace of *īmān*, and a camp of *īmān* with no trace of hypocrisy, as per the statement of the Prophet (sallallāhu 'alayhi wa sallam). There will be no room to sit on the fence, and all parties will soon be forced to make a choice between the two (Ansar al-Islam Pledges Allegiance to the Islamic State, *Dabiq* 4:21).

Ansar al-Islam hylles for sitt valg om å forene sine styrker av muslimske krigere. IS er svært klar over sin stilling som en upopulær gruppe med fiendskap og hat rettet mot seg fra hele verden, og anser Ansar al-Islam valg om å eksponeres seg for det samme som et tegn på deres oppriktighet.

I mars 2015 sverget lederen for Boko Haram⁵ troskap, *bay'ah* til IS. Alliansen med den nigeriansk islamistiske gruppen ble ønsket velkommen av IS som gratulerte gruppen med for å slutte seg til "*the caravan of the Khilafa*" i den åttende utgaven av *Dabiq*. IS ser alliansen som en ny dør som har åpnet seg for muslimer som ønsker å emigrere til det muslimske land og delta i jihad, og anbefaler alle som hindres i å dra til Irak og Syria til å emigrere til Afrika.

So come, O Muslims, to your State, for we call on you to mobilize for jihād and incite you and invite you to emigrate to your brothers in West Africa. And we specifically

---

⁵ Refereres til som *Jamā'at Ahlis-Sunnah lid-Da'wah wal-Jihād* i *Dabiq* og betyr Folk forpliktet til utbredelsen av profetens læresetninger og jihad (BBC, 2015, egen oversettelse)

call upon the students of Islamic knowledge and the callers to Islam. Come forth, O Muslims, to the land of the Caliphate (The Bay'ah From West Afrika, Dabiq 8:15).

Omvendelsen av soldater fra andre konkurrerende islamistiske grupperinger er en ting IS legger vekt på. Det er med på gi IS en høyere status og legitimitet som en del av den militære suksessen som rapporteres og fremmes i *Dabiq*. Det fremheves hvorfor krigere fra andre muslimske grupperinger som Nusra Front og Ahrar ash Sham omvendes og i stedet slutter seg til IS.

We used to say that we don't know the methodology of the Islamic State and that its methodology is hidden. The Islamic State, however, has declared Islam as its law, religion, and methodology. It has implemented the, hudūd, waged jihād for the cause of Allah, and raised the banner of truth. It does not differentiate between an amīr and a faqīr (a poor person); the Sharī'ah is obligatory upon everyone (Dozenz of "Nusrah" and "Ahrar" fighters repent and join the Islamic State, Dabiq 7:38).

4.3.3 Dommedagsprofetier

Det apokalyptiske narrativet fremtredende og profetiske tegn som omhandler "the Hour", eller Dommedag, anvendes for å forsterke alvorlighetsgraden i budskapet IS fremmer (Benford og Snow, 2000). Ifølge IS haster det å få gjennomført endringene ettersom at tiden er knapp før Dommedag ankommer. IS tar i bruk religiøse tekster og fortellinger om Muhammed (*hadith*) i forsøk på å øke troverdigheten og alvorret omkring den påståtte dommedagens nærhet.

I sammenheng med IS sin territorielle overtakelse av Sinjar-regionen tok gruppen yezidi-befolkningen til slaver. Den islamske stat feiret fornyelsen av slaveri og ser på det som et viktig steg i tilbakeføringen av islamsk lovgivning som gruppen ønsker som en total innføring (McCants, 2015). I tillegg hylles fornyelsen av slaveri som en dommedagsprofeti. I henhold til en profeti tilskrevet profeten Muhammed er et av tegnene på dommedag nærmer seg at "*the slave girl gives birth to her master*" (Dabiq, 4:15). Det er en religiøs tolkningsdebatt angående formuleringen i profetien og det er usikkert om den referer til fornyelsen av slaveri, men IS argumenterer på sin side at betydningen er klar.

Again, it appears that those who drift away from the literal interpretation of slavery do so because it was already existent and common in their era in such a manner that they found it hard to understand it as referring to actual slavery. But after the abandonment of slavery by Muslims and its subsequent revival, this literal interpretation becomes much more plausible (The revival of slavery before the Hour, Dabiq 4:16).

IS baserer sin argumentasjon på at ettersom slaveri er forbudt i dag må hendelsesforløpet av at en slavinne som føder barnet til sin mester betyr returen av slaveri (McCants, 2015:112).

4.3.4 Martyrdom

Ordet martyrdom betyr vitne. Cook (2007) argumenterer for at vitne er den mest effektive formen for reklame. Det er fordi vitnet kommuniserer personlig kredibilitet og erfaring til et publikum. Leuprecht et al. (2009) identifiserer martyrdom som en viktig mekanisme som kan bevege store folkemengder til å støtte politisk vold. Det begrunnes i hvordan en martyr er det ultimate vitne fordi de irreversible kostnadene er altomfattende. Et klassisk eksempel på mobilisering i form av martyrer er sultestreiken som ble gjennomført i Long Kesh fengsel i Belfast 1981 hvor ti IRA fanger døde.

En uvanlig utvikling som har dukket opp innenfor radikal islam er forekomsten av selvmordsangrep og martyroperasjoner. Selvoppofrelse og martyrdom har ofte vært assosiert med sjia-islam, mens klassisk sunniislam har for det meste unngått disse uttrykkene for krigføring (Cook, 2007:149). I tillegg er selvmord for øvrig forbudt innenfor islam (se Koranen 4:29), og klassiske juridiske eksperter og fortolkninger av Koranen mener at selvmordrelatert krigføring burde unngås (Cook, 2007). Militante sunniislamske organisasjoner har på sin side omdefinert de symbolske rammene omkring selvmordsangrep som en legitim og heltmodig krigføringsmetode, og IS anvender disse rammene.

En absolutt nødvendighet for at martyrdom skal lykkes er at man har en martyr. Cook (2007:1) argumenterer for at narrative innenfor all martyrdom kan oppsummeres til det faktum av det er snakk om en person, noen ganger del av en større gruppe men som innehar individualitet, som velger lidelse og død for å demonstrere en absolutt forpliktelse til en sak. IS fremmer også sine soldater som modige, ærefulle, gudfryktige og hellige krigere. Tittelen *mujahideen* som anvendes for å beskrive en muslimsk kriger kan gi paralleller til krigere i det føydale Japan – samuraiene. I likhet med samuraiene er det den ultimate tegn på hengivenhet å dø i strid for sin herre (Campbell, 2006). Det romantiserte bildet av å dø kjempende for en større sak er et tegn på modighet og man oppnår statusen som martyr – *shahid*.

6. august 2015 gjennomførte Abu Sinan an-Najdi et selvmordsangrep i Saudi Arabia i byen Abha, som ligger ved den sør-vestlige grensen til Yemen, hvor han tok livet av minst femten personer. Angrepet ble gjennomført i en moske innenfor hovedkvarteret til saudiarabiske spesialtyrker (CNA, 2015). I artikkelen ”The Final Statement of Abu Sinan an-Najdi” hyller IS handlingene hans i den ellefte utgaven av *Dabiq*. Her blir det fremhevet hvordan han klarte å trenge seg gjennom flere lag av sikkerhet før han kom seg inn i en av treningsleirene til sikkerhetsvaktene til den Saudi arabiske kongefamilien Al Saud. IS anser kongefamilien som en vantro fiende på grunn av deres samarbeid med vestlige korsfarere, og anvender det nedsettende navnet Al Salul når de omtaler familien (The Guardian, 2016). I nettmagasinet fremlegges også Abu Sinan an-Najdi sine siste ord som ble ugitt i et lydopptak.

Sell your lives to Allah, the Mighty and Sublime. Strike with *istishhādī* operations and explosive belts! These *istishhādī* operations have proven their benefit and have produced their fruits. Their benefit has become widespread, and they have become a source of calamity and destruction for the crusaders and their corrupt supporters, and they are more harmful than rifles and machine guns. They have planted terror in their hearts, so much so that the enemies of Allah are now afraid of everything and wait for death to come to them from every direction (The Final Statement of Abu Sinan an-Najdi, *Dabiq* 11:35).

Angrepet anvendes her av IS til å kommunisere til både fiender av islam og støttespillere av IS. Abu Sinan an-Najdi henviser seg til de standhaftige løvene, de muslimske krigerne av IS og det oppfordres til å anvende selvmordsrelaterte angrep (*istishhādī operations*). Støttespillere oppfordres altså å skape så mye frykt som mulig ved å angripe deres fiender, som på sin side kan forvente at døden skal inntreffe.

Rent praktisk er det ikke nødvendig å ta sitt eget liv under en terroroperasjon hvor man anvender sprengstoff. Under Boston bombingene i 13. april 2013 ble det eksempelvis anvendt en improvisert bombe (IED) ved hjelp av en trykkoker (ABC News, 2013). Det er altså muligheter å tilrettelegge en eksplosjon uten å selv være i faresonen og samtidig kunne ta livet av et stort antall mennesker. Fremgangsmåter kan eksempelvis være situasjoner hvor man anvender en tidslunte og gjemmer eksplosivene i en søppelkontainer i nærheten av en folkemengde, eller anvender et kjøretøy utrustet med eksplosiver i likhet med Anders Behring Breivik da han detonerte bomben i Regjeringskvartalet 22. juli (Aftenposten, 2012). Terrorangrep kritiseres som feige handlinger som tar livet av uskyldige mennesker. IS har på sin side omdefinert de symbolske rammene omkring selvmordsangrep som en legitim og heltmodig krigføringsmetode. Martyrdom og selvmordsangrep kan dermed bli ansett som

symbolske handlinger som anvendes av IS for å motbevise feighet og opprettholde bildet av en muslimsk kriger som viser heltemot og selvoppgivelse. I tillegg skapes et fryktinngytende bilde av hengivne krigere som kan slå til helt tilfeldig uten frykt eller anger, som er en usikkerhet og frykt som er vanskelig å forsvare seg mot.

4.3.5 Støtte blant befolkningen

McCants (2015) påpeker at ikke alle misliker det autorative styret til IS på tross av deres innføring av *sharia*, som eksempelvis har medført strenge restriksjoner for kvinner, forbudt røyking og tvunget folk på gaten til å be på angitte tidspunkter. IS har vunnet støtte blant befolkningen i territorier de har underlagt ved å forbedre, infrastruktur, reparere veier og rydde opp byer. Samtidig som de er brutale slår de også ned på banditter, driver ut korrupte rivaliserende grupper, og tar raske beslutninger som blir gjennomført. *Dabiq* inneholder ikke bare religiøs og militær propaganda, men fremmer også et verdensbilde hvor IS har stor støtte blant befolkningen gjennom ulike handlinger som her legges frem.

In the midst of a raging war with multiple fronts and numerous enemies, life goes on in the Islamic State. The soldiers of Allah do not liberate a village, town or city, only to abandon its residents and ignore their needs (A Window Into The Islamic State, *Dabiq* 4:27).

Det fremheves hvordan Kalifatet følger det praktiske eksempelet av Profeten Muhammed, og hvordan IS forsikrer seg at behovet til det muslimske folket imøtekommes. På tross av man befinner seg i en voldsom krig og en nådeløs kampanje av korsfarere som ønsker å undergrave misjonen til den muslimske krigeren. IS påpeker hvordan soldater har kommet til "the lands of jihad" i søken på martyrdømme for oppfylle deres ed til Allah ved å ofre livet og blø for hans mål (*Dabiq*, 7:66). I deres søken på martyrdømme har de forstått at statsdannelse er avhengig av religiøse og verdslige forhold. Dermed har de blitt satt til å bemanne administrerende stillinger og har satt ut for å etablere, støtte og opprettholde en rekke institusjoner som muslimene i Kalifatet stoler på i hverdagen.

IS skryter av det nåværende helsevesenet som tilbyr muslimer omfattende helsetjenester i en rekke medisinske fasiliteter. Tilbudet varierer fra kompliserte kirurgi til enklere tjenester som

*hijama*⁶ som er en del av tradisjonell arabisk medisin. Kvalifikasjonene til helsepersonellet på sykehusene fremheves som trente profesjonelle samtidig som den medisinske infrastrukturen hjelpes av et omfattende nettverk av apoteker som kun drives av sertifiserte farmasøyter. Det hele administreres under kontroll av helsedepartementet (the Health Diwan). Helsetilbudet blir visuelt presentert med det avansert og moderne utstyr og barneavdelingen i hovedsykehuset i Raqqa avbildes med moderne kuvøser. Leger og medisinsk personell avbildes i uniformer som behandler pasienter i alle aldre. For å fremheve det medisinske arbeidet som blir gjennomført blir det utgitt statistikk for de kombinerte behandlingene som har blitt gjennomført for sykehusene i Wilayat Halab. Statistikken inneholder tall som omhandler innlagte polikliniske pasienter, akuttpasienter, barn, og behandlinger som laboratorietester, røntgen, fødsler og ulike operasjoner. Tallene er umulige å bekrefte eller avkrefte, men det er det eneste eksempelet i *Dabiq* hvor IS anvender statistikk.

I tillegg påstår IS å ha åpnet to medisinske høyskoler, en i Raqqa og en i Mosul, for å sikre en stabil tilførsel av kvalifisert medisinsk personell som fremtidig forberedelse. Den medisinske utdanningen er utviklet av ledende medisinske eksperter og består av en treårig utdanningsplan på seks semestre. Pensumet fremmes som praktisk orientert og er strippet for hva IS anser som overflødige temaer som er irrelevant for en leges arbeid fra dag til dag. Det står i motsetning til det tidligere pensumet som inneholdt hva IS definerer som pseudovitenskaper sponset av avgudsyrkere, som ”kultur” eller sekulær nasjonalisme. I forsøk på å tiltrekke seg søkere fremheves lærernes kvalifikasjoner. Det tilbys utdanning for både menn og kvinner, men kjønnene segregeres med kvinnelige lærere for kvinnelige studenter. I tillegg er utdanningen gratis og IS tilbyr studentene med alle nødvendigheter som mat, klær, bolig, transport og bøker, samtidig som gode resultater belønnes. Det skrytes av den medisinske høyskolen i Raqqa hadde tiltrukket seg over 300 søkere og hvor 100 ble akseptert. Halvparten av de aksepterte var *mujajirin*, altså utvandrere fra andre land. Henvisningen til muslimske medisinstudenter i vesten er klar: “*The Islamic State offers everything that you need to live and work here, so what are you waiting for?*” (Dabiq, 9:26).

---

⁶ Hijima betyr kopping og i den arabiske og muslimske kulturen refereres det til våt kopping. Det er en form for alternativ behandling, med kontroversielle resultater, og går ut på å bedre sirkulasjonen i huden, muskulaturen og kroppens indre organer ved hjelp av undertrykk (Albedah et al., 2011).

4.3.6 Legitimering og rettferdiggjøring av vold

Voldsbruk er som regel en integrert del av islamisters strategier for å nå sine mål, men det er ingen selvfølge og det finnes også unntak. Ulike islamistiske grupperingers har som mål å gjenopprettelse av den islamske kraften i verden, og bruken vold blir ikke avvist eller eksplisitt anbefalt (Mozaffari, 2011). *Hizb al-Tahrir al-Islami*, også kjent som Det islamske frigjøringsparti, er et godt eksempel på en islamistisk bevegelse som hevder og være ikke-voldelige (Mozaffari, 2011). IS er på sin side beryktet for sine voldelige handlinger og vil som en sosial bevegelse må kunne legitimere, rettferdiggjøre og nøytralisere sine voldshandlinger. Sosiale bevegelser handler om overtalelse og for å styrke kredibiliteten blant deres tiltenkte målgruppe gjennomfører IS en ideologiske rettferdiggjøring for sine voldelige handlinger og anvendte midler (Page et. al, 2011; Wiktorowicz, 2004).

IS konkurrerer om de hegemoniske rammene med ikke-voldelige islamske fundamentalister over tillatelsen til å anvende vold for å oppnå sine mål. Det er fullt mulig å akseptere budskapet IS fremlegger, men samtidig avvise budbringeren. I et forsøk på å hevde sine rettigheter som en guddommelig autoritet skildrer bevegelsen tekster, profetier og lærde som støtter deres jihadistiske logikk. De trekker frem deres egne religiøse eksperter som hederlige, men karakteriserer motstridende lærde som emosjonelle, korrupte, vantro, naive og lite kunnskapsrike angående politikk.

McCants (2015:34) påpeker hvordan det innenfor islam er svært tabubelagt å ta livet av en annen muslim, og hvordan IS på sin side argumenterte for at de kan ta livet av alle som trosser styresettet deres. De blir sett på som frafalne eller opprørere, og dermed bannlyst, og IS kan derfor ikke klandres, men i en rådgivende artikkel til soldatene av IS utdypes prosessen om *takfir* (bannlysning). Den er skrevet av den militære lederen Abu Hamzah al-Muhajir, forteller han hvordan soldatene bør handle for å få innpass hos Allah.

And know that takfir has both conditions and preventative factors, so we don't declare takfir of someone unless the conditions are fulfilled and the preventative factors are eliminated (Advice for the soldiers of the Islamic State, Dabiq 6:7).

Innen en person kan bannlyses må visse betingelser møtes i tillegg til at forebyggende faktorer er eliminert. Det vil si at en person kan foreta en uttalelse eller handling som er *kufr*, altså av vantro art, men vil likevel ikke kunne bli ansett som frafallen eller en vantro grunnet disse faktorene.

I tillegg argumenterer Sykes og Matza (1957) for at de aller fleste som gjennomfører kriminelle handlinger gjenkjenner og responderer til samfunnets forbud mot ulovlig oppførsel. Gjerningsmennene anvender visse kognitive teknikker for å rasjonalisere og rettferdiggjøre deres handlinger. IS som en sosial bevegelse som må opprettholde støtte må nødvendigvis anvende mer nøytralisering enn andre sosiale bevegelser på grunn av deres voldelige metoder. *Dabiq* kan bli ansett som en utadrettet artikkel av IS sine handlinger med et retrospektivt narrativ der nøytraliseringsteknikker anvendes for å rettferdiggjøre voldelige handlinger som er gjennomført. Sykes og Matza (1957) beskriver fem ulike nøytraliseringsteknikker (benektelse av ansvar; benektelse av skade; benektelse av offer; fordømmelse av fordømmeren; og appell til høyere lojalitet). Nøytraliseringsteknikkene er synlige i narrativet som fremkommer i *Dabiq* og i målet om å opprette Kalifatet rettferdiggjøres personskade, vold, materiell skade og drap ved å henviser til grunnleggende regler tillatt av *sharia*.

In short, he strived to create as much chaos as possible with the means permitted by the Shari'ah using attacks sometimes referred to as operations of "nikayah" (injury) that focus on causing the enemy death, injury, and damage (From Hijrah To Khilafah, *Dabiq* 1:36).

All skade som gjennomføres i deres øyne skadee, men snarere en form for rettmessig represalier eller straff (Sykes og Matza, 1957). Målet er å skape så mye kaos og ustabilitet at avgudsdyrkende regimer ikke oppnår noen form for stabilitet. Argumentet baserer seg på å gjøre det umulig å oppnå den tidligere status quo, hvor de mener avgudsdyrkere hersket over de muslimske landområdene.

I tillegg avvises all kritikk som hyklerske uttalelser, ved at de viser til hvordan sjiamuslimske, amerikanske og vestlige styrker som gjennomfører like ille, om ikke verre, handlinger enn IS.

As the focus of the international media lay squarely on 'Ayn al-Islām, ignoring the massacres carried out by the Safawī army and militias and their American backers against the Sunni population in Iraq, the mujāhidīn were at work seeing through the Islamic State's strategy for the liberation of Wilāyat Al-Anbār (The fight for Wilayat a-Anbar, *Dabiq* 5:10)

IS anser ikke bare skyldspørsmålet som urimelig, men ser også på sine egne handlinger som et legitimt forsvar mot ondsinnede fiender.

4.4 Styrke budskapets troverdighet

I følge Benford og Snow (2000) kan kollektive handlingsrammer variere i forhold til graden av resonans. Konseptet med resonans er relevant angående spørsmålet om effektiviteten eller mobiliseringspotensialet av rammeforslaget ved å behandle spørsmålet om hvorfor noen rammer ser ut til å være mer effektive eller ”resonnere”, mens andre ikke gjør det. Temaer om tillit og kredibilitet er sentrale for enhver medieorganisasjon i det de søker etter å maksimere gjennomslaget hos deres intenderte publikum. Uten kredibilitet har organisasjoner lite håp om å kunne mobilisere tilhengere til å oppnå deres målsettinger. Dette er spesielt problematisk for organisasjoner involvert i høyrisikoaktivisme (Page et. al, 2011). Et aspekt innenfor denne prosessen er *frame consistency*, altså hvor konsekvente rammene i organisasjonens overbevisning, krav og handlinger fremkommer over tid i møte med ulike kontekster. Inkonsekvens kan manifestere seg som motsetninger mellom gruppens overbevisning og rammer eller mellom en bevegelses uttalte rammer og deres handlinger. Resultatet kan dermed bli at budskapets påvirkning svekkes (Benfor og Snow, 2000). I løpet av de elleve utgavene av *Dabiq* forblir det overordnede budskapet konsistent. I dette kapitlet vil jeg forsøke å legge frem hvordan IS opprettholder sin kredibilitet og konsekvente rammer i *Dabiq*.

4.4.1 Religiøs troverdighet

Budskapet i propagandamagasinet baserer seg på religiøs argumentasjon og dokumentasjon. IS tar i bruk vers fra koranen eller *hadither*, fortellinger om hva profeten Muhammed sa og gjorde, fra de største og mest troverdige samlingene. Gambhir (2014:6) forteller hvordan innsatsen er bemerkelsesverdig grunnet variasjonen i autensiteten til islamske *hadither*. Århundrer etter grunnleggelsen av islam har tusenvis av fortellinger blitt feilaktig skrevet og dermed tilskrevet fabrikkerte ord og lære til profeten. Usikkerheten som oppstod førte til at *hadithene* ble grundig vurdert av islamske lærde. Troverdigheten ble basert på deres *isnad*⁷, eller overføringskjeden, og hvert individ i kjeden har blitt gransket omkring ulike spørsmål.

---

⁷ “It has been related to me by A on the authority of B on the authority of C on the authority of D (usually a Companion of the Prophet) that Muhammad said....” (Encyclopedia Britannica, 04.02.2014)

Eksempelvis om de har vært en god muslim, om de faktisk kan ha samhandlet med personer som har blitt nevnt, eller om de har uttalt seg stygt om autentiske lærde. Innenfor sunniislam er det seks store *hadith*-kolleksjoner som ansees som de viktigste. De to høyst rangerte forfatterne er Imam Bukhari og Muslim ibn al-Hajjaj og *Dabiq* tar nesten utlukkende i bruk *hadith* fra disse samlingene (Gambhir, 2014).

Sosiale bevegelser er forankret i et felt av ulike aktører som konkurrerer for *hegemoniske rammer*. Wiktorowicz (2004:17) argumenterer for at hyppig uenighet og *innrammingskonkurranser* (framing contests) over mening oppmuntrer konkurrerende press når ulike grupper produserer og formidler fortolkningskjemaer. Det er stor uenighet mellom IS og moderate muslimer som konkurrerer om de hegemoniske rammene om hva som er den riktige tolkningen av islam. På forsiden av den syvende utgaven av *Dabiq*, "From Hypocrisy To Apostasy" kan man se to muslimske menn som viser sin motstand til Paris-angrepene 7. januar 2015. Mennene holder opp plakater med slagordet "Je Suis Charlie" for å vise sin støtte mot attentatet mot den satiriske avisen Charlie Hebdo, men som IS på sin side fremstiller med en ironisk distanse.

I arbeidet med å øke troverdigheten og autoriteten angående påvente av Armageddon henviser IS til sine tidligere ledere Abu Musab al-Zarqawi, Abu Hamzah al-Muhajir og Abu 'Umar al-Baghdadi. I *Dabiq* beskrives det hvordan disse mennene var sikre på at innsatsen av de muslimske krigeren i Irak til slutt vil lede til Armageddon (*Dabiq*, 4:35). Den religiøse og historiske kredibilitet styrkes videre ved å henvise til Ibn Taimiyaah, som er en kontroversiell teolog og filosof som levde fra år 1263 til 1328 e.Kr.. Han levde under de vanskelige tidene av mongolsk invasjon av Abbasidenes imperium, og er kjent for å utstede fatwaen takfir for hva han anså som de barbariske mongolske konger. Han oppfordret også sunnimuslimene til å returnere til salafismen, de rettroende forfedrene, og kan sies å være forløperen til salafistisk jihadisme (Rasheed, 2015). Hans ideer har påvirket salafistiske bevegelser og IS er intet unntak.

And I have witnessed amazing matters from the firāsah of Shaykhul-Islām Ibn Taymiyyah – may Allah have mercy upon him. What I have not witnessed is much greater. If one were to collect the instances of his firāsah it would require a huge volume (Reflections On The Final Crusade, *Dabiq* 4:35).

Det henvises til Ibn Taymiyyah sin *firasah* (spirituelle innsikt) og dype forståelse av *dīn*⁸ (religionen). Den sikre overbevisningen og dype forståelse han viste for islam blir sett opp til med beundring, og fremmes som et ideal av IS.

IS konkurrerer med andre militante islamistiske grupper om de hegemoniske rammene omkring tolkningen av islam. De anser deres tolkning av islam som den rette og i forsøk på å øke deres religiøse troverdighet forsøker de også å undergrave troverdigheten til andre konkurrerende jihadistiske grupperinger. IS er et biprodukt av al-Qaida som bygde seg opp igjen etter å ha lidd et stort tilbakeslag mot amerikanske styrker i 2007-2008. I Syria konkurrerer IS mot den al-Qaida affilerte gruppen Nusra Front. IS ønsket å skjære ut et område i det arabiske innland mellom Syria og Iraq, mens Nusra ønsket å delta i den Syriske opposisjonen og styrte Assad-regime. IS har også blitt kritisert av både al-Qaida og Nusra Front for sin brutalitet som har ønsket en mer gradvis utvikling. På tross av deres forsøk på en moderat fremstilling ønsker begge parter å etablere et kalifat styrt gjennom sharia (McCants, 2015; Nesser, 2015). I mars 2014 holdt Abu Muhammad al-Adnani en tale som tilsvar til kritikken Nusra Front hadde fremlagt i en tale. 'Abdillah ash-Ashami som er et høytstående medlem av Nusra Front hadde offisielt erklært Den Islamske Stat for å være for ekstrem og erklært de mer ekstreme enn *khawarij*, som er en tidligere islamsk sekt. Al-Adnani avviste påstandene og la frem løsningsalternativet til Nusra Front og tilkalte ledelsen deres til *mubahala*, en islamsk meklingsprosess.

O Allah, whoever conspires against jihād and the mujāhidīn, then make his plot backfire, reveal his secrets, expose his intentions, and make an example out of him for those who heed. O Allah, subject them to the authority of diseases and disasters (The Flood Of The Mubalah, Dabiq 2:20)

Mer spesifikt kan det bli sett på som forbannelsesprosess der to parter påkaller Allahs bedømmelse som forbanner den løgnaktige parten. Ifølge IS materialiserer resultatene av *mubahala* innen ett år og innebefatte en uverdigg død, sykdom, masseutvandring og fattigdom. Skribentene gir et inntrykk at religiøs dialog og debatt er anerkjent, men når en debatt når det punktet der det ikke lenger er noen fordel i å fortsette er det nødvendig anvende *mubahala*.

---

⁸ Begrepet brukes spesielt for religionen av Profetene og deres inspirerte bøker, men brukes også for avgudsdyrkende religioner (Hughes, 1895)

De ulike jihadistiske grupperingene konkurrerer om rammene, men det er ikke nødvendigvis klart hvem som kan påta seg ansvaret for et terrorangrep. I den syvende utgaven av *Dabiq* hylles Amedy Coulibaly for terrorangrepene som han gjennomførte i Paris mellom 7. og 9. Januar 2015. Han tok livet av en politikvinne og fire mennesker på et jødisk supermarked, og skal ha koordinerte angrepet med brødrene Kouachi som parallelt angrep Charlie Hebdo 7. Januar (Karmon, 2015). En uke etter angrepet på Charlie Hebdo påtok Nasser bin Ali al Ansi, som den øverste lederen for al-Qaida på den arabiske halvøy (AQAP), på seg ansvaret for massakren. Coulibaly skal på sin side ha lagt ut en video av seg selv hvor han støtter IS som ble utgitt to dager etter han ble drept av politiet. Resultatet ble at AQAP tok ansvar for angrepet på Charlie Hebdo, mens IS tok hyller Coulibaly for sin terroroperasjon i nettmagasinet en måned senere (Karmon, 2015). Her legger de vekt på hans egenskaper som en modig *mujahideen* som innehar alle egenskapene til en muslimsk kriger. De konkurrerende rammene mellom de jihadistiske gruppene ser ut til å være pågående i nettmagasinet:

[...] when he saw the harsh financial condition of the two mujāhid brothers Cherif and Said Kouachi, he gave them several thousand euros so that they could purchase what they needed for the operation, after together coordinating the timings for their different operations” (The Good Example of Abu Basir al-Ifriqi, *Dabiq* 7:71).

I deres hyllest av Coulibaly sin gavmildhet fremheves også hans rolle i terroraksjonen som en økonomisk bidragsyter til Kouachi-brødrene. Hvorvidt det er sant er spiller ikke så stor rolle, men som en representant for IS kan det virke som at den økonomiske støtten er med på å undergrave AQAP sine økonomiske midler.

4.4.2 Kritikk

Den faste spalten *In The Words of The Enemy* brukes for å skape kredibilitet i forhold til IS sin militære styrke, rekruttering og omfang. Spalten trekker frem utsagn og sitater fra personer de ser på som fiendtlige vantro individer, og består av journalister, høytstående politikere og akademikere som uttaler seg om IS. Spalten inneholder beskrivende og kritiske synspunkter av terrororganisasjonen, men kritikken brukes paradoksalt av magasinet til å forsterke posisjonen til IS. I første utgave av *Dabiq* siteres artikkelen *The Reality of the Islamic State in Iraq and Syria* av Douglas A. Ollivant, tidligere direktør for Irak ved US National Security Council, og Brian Fishman, tidligere forskningsdirektør av Combating Terrorism ved West Point:

Out of the crucible of the Syrian civil war and the discontent in Iraq's Sunni regions, something new is emerging. The Islamic State in Iraq and Syria (ISIS) is no longer a state in name only. It is a physical, if extra-legal, reality on the ground.

Unacknowledged by the world community, ISIS has carved a de facto state in the borderlands of Syria and Iraq. Stretching in a long ellipse roughly from al-Raqqah in Syria to Fallujah in Iraq (with many other noncontiguous "islands" of control in both Iraq and Syria), this former Al Qaeda affiliate holds territory, provides limited services, dispenses a form of justice (loosely defined), most definitely has an army, and flies its own flag (The Enemy's Words, Dabiq 1:32).

Istedenfor å avvise utsagn fra vantro individer ved å definere det som løgn eller propaganda bruker de sitatene til sin egen fordel. Budskapet er intendert til å advare mottakerne om terrororganisasjonen og utviklingen som har medført vold, overgrep og ideologiske vrangforestillinger. Skribentene på sin side omdefinerer fiendens ord som en form for anerkjennelse av IS sin eksistens. Det brukes til å underbygge konstruksjonen av en islamsk stat. Kalifatet presenteres som en legitim stat som er resultatet av erobringen av landområder i grenseområdene mellom Syria og Irak. Det skapes et bildet av hvordan vesten ser på IS som en nesten mystisk, men en reell trussel.

Nyhetsreportasjer blir også tatt i bruk for å underbygge styrken og utholdenheten til de hellige krigerne til IS. Her siteres Eric Shawn fra Fox News:

The president promises ISIS will be destroyed. Instead, it is only spreading ... Coalition forces did finally beat back ISIS in the key border town of Kobani ... It reportedly took 75 percent of all the air strikes launched there so far to accomplish it. And despite that one glimmer of hope, the Islamic state vows to recapture the town as it scores successes elsewhere ... The Islamic state's territory has grown in the last five months ... despite all of the coalition air strikes (The Enemy's Words, Dabiq 7:53).

Uenigheter i det politiske miljøet i USA utnyttes ved å trekke frem kritikken av den demokratiske presidenten gjennomført av den republikanskstøttende nyhetskanalen Fox News. Det understrekes hvordan president Barack Obama har mislyktes i bekjempe IS med store militære ressurser. Reportasjen er dermed med på å undergrave den amerikanske presidenten samtidig som det forsterker bildet av den militære styrken til IS. I tillegg omhandler reportasjen tapet av grensebyen Kobani, men fremstilles det ikke som et stort militært nederlag for IS. Derimot er det med på å fremheve krigernes kampvilje og hvor problematisk IS er for fienden. Det tok størsteparten av luftangrepene til koalisjonen for å oppnå dette resultatet. Støttespillere av IS kan dermed bruke situasjonen som bevis for deres

heltemot og standhaftighet ved å konstruere et bildet av en heroisk underdog som ikke gir seg. Posisjonen og omdømmet som en underdog skaper en historie av noen en de fleste kan sette pris på (Jackson-Jacobs, 2004).

4.4.3 Elitistisk målgruppe

Nettmagasinet er rettet mot en vestlig publikum og er skrevet på engelsk for å nå ut til flest mulig mennesker. På den andre siden inneholder magasinet flere artikler med et komplisert religiøst ordforråd, og som et propagandaverktøy kan det virke kontraproduktivt for individer uten grunnleggende forståelse av islam. Disse artiklene tar utgangspunkt i detaljert kunnskap fra et komplisert politisk bilde i den arabiske verden til moderne internasjonal politikk og utvikling. Artiklene er også langtekkelige og inneholder beskrivelser og referanser som ikke er intuitive for den enkelte leser. Utvalget av artikler er mest sannsynlig ikke rettet mot lokale muslimer fra Irak eller Syria. Det kan dermed tyde på disse artiklene sikte seg mot en elitistisk målgruppe – en religiøs elite innenfor IS, som innehar en religiøs og akademisk forståelse.

IS kritiserer moderate muslimer for at de blindt følger onde lærde, avvikende imamer og innringere til det ”*gates of Hellfire*” (Dabiq 7:70). Disse ”lærdes” meninger blir gitt forrang over Guds ord og hans budbringer.

How many are those who blindly follow the evil scholars, the deviant imāms, and the callers to the gates of Hellfire! They give precedence to these “scholarly” opinions over the words of Allah and the words of His Messenger (sallallāhu ‘alayhi wa sallam) (The Good Example of Abu Basir al-Ifriqi, Dabiq 7:70).

For å kontre og motarbeide disse synspunktene opphøyes deres egne religiøse kompetanse.

No one gives precedence to the words of a scholar over the orders that came from Allah and His Messenger (sallallāhu ‘alayhi wa sallam) except those described by Allah’s statement, {They have taken their scholars and monks as lords besides Allah} (The Good Example of Abu Basir al-Ifriqi, Dabiq 7:70).

5 IS som subkultur

Blant ungdom kan det være mote å etterligne terrorister noe som gjør jihad spennende og interessant for unge muslimer, såkalt ”jihadi cool” (Sageman, 2008:160). Psoiu (2015a) argumenterer for at moderne europeisk jihadisme først og fremst er en subkultur, som handler mindre om politikk og religion, og mer om livstil, erfaring og egne prestasjoner. Flere radikalisererte individer i Norge har en kriminell bakgrunn og er tett knyttet opp mot den subkulturelle gatekulturen (Lia og Nesser, 2014). Vildino (2007) beskriver den subkulturelle fremveksten i Europa som en blanding av voldelig urban atferd, nihilisme og islamistisk fundamentalisme. Individer tiltrekkes av den jihadisitiske subkulturen på samme måte som de tiltrekkes av den subkulturelle gatekulturen.

I likhet med en sosial bevegelse tar en subkultur del i en sosialiseringssprosess, men til forskjell fra en sosial bevegelse som har som mål å appellere til et størst mulig antall mennesker vil målet til en subkultur være å appellere til en inngruppe (Gelder, 2005). Tiltrekningen til radikale grupper kan altså ha andre bakgrunnsfaktorer enn ideologi og religion, og menneskene som tiltrekkes av terror gjør det av de samme grunnene som de som ble tiltrukket av gatekultur. Jeg vil her bli forsøke å forklare hvordan den subkulturelle virkeligheten produseres og konstitueres gjennom IS sin propaganda. Ved å ta utgangspunkt i subkulturteori vil jeg identifisere subkulturelle trekk og uttrykk som fremkommer i *Dabiq*.

5.1 Provokasjon

I målet om å fange leserens oppmerksomhet tar skribentene i bruk ulike former for provokasjon. Innenfor et sosial bevegelses-perspektiv kan disse handlingene være uforståelig, men sett i et subkulturelt perspektiv kan det være anvendbart for å gi disse handlingene mening. Cohen identifiserer provokasjon som et aspekt av subkulturelle handlinger, og identifiserer en del ondskap i avvikende atferd ”*an enjoyment in the discomfiture of others, a delight in the defiance of taboos*” (Cottee, 2011:736). I *Dabiq* er det ofte i form av provoserende bilder som brukes for å fange oppmerksomhet, og kan eksempelvis bestå av drap av uskyldige kvinner og barn, henrettelse av fiendtlige soldater, posering av lik, ødeleggelse av kulturelle verdier og anvendelsen av barnesoldater. Videre følges bildene ofte opp av en artikkel eller mindre beskrivelse og setter bildet inn i en kontekst som skribentene ønsker skal appellere på følelser og ”hot cognitions”, som vil si følelsesladede temaer basert

på moralsk forargelse (av sorg, urett, hevn, forståelse, sjokk og avsky etc.) (Gamson, 1995:90). I tillegg til nettmagasinet består propagandaverktøyet til IS også av videoer som blir utgitt parallelt, av al-Hayat Media Center. Det er egne helsiders reklamer for disse videoene i nettmagasinet, og det blir referert de i ulike artikler. Dette er for å kunne gi en større slagkraft i deres propaganda, samtidig som det har en mer provoserende effekt. I dette kapittelet vil jeg forsøke å forklare provokasjonsaspektet ut ifra et subkulturelt utgangspunkt.

5.1.1 Henrettelsesmetoder

Hovedpoenget med å bygge en islamsk stat er å håndheve *sharia*, som er Guds veiledning til menneskeheten som inkluderer forbud og etiske læresetninger (McCants, 2015). IS som statlig aktør praktiserer dødsstraff for teologisk, politisk og seksuelt avvik (Hegghammer, 2014). Disse forbudene håndheves av strenge straffereaksjoner og skal ha en allmennpreventiv effekt ifølge sine tilhengere. I den praktiske håndhevelsen av *sharia* bruker ikke IS bare et forhåndsbestemt sett av straffereaksjoner, men tar også i bruk nye oppfinnsomme henrettelsesmetoder med mål om å provosere og skape en reaksjon. IS tar for eksempel i bruk avkapping av hoder, men sjokkeffekten forsvinner når metoden gjentas i en lenger periode. Mediene kan være med på å domestisere og dekontekstualisere forferdelige bilder for et vestlige publikum ved å produsere en banal likegyldighet i stedet for moralsk avsky (Carrabine, 2012). Dermed utvikles andre ekstreme metoder som for eksempel å brenne en person levende. Brenningen av den jordanske piloten, 3. januar 2015, fremmes som gjengjeldelse for krigshandlinger mot uskyldige muslimer, og ofrene visualiseres med bilder av forbrente barn.

The Islamic State had resolved to burn him alive as retribution for his crimes against Islam and the Muslims, including his active involvement in crusader airstrikes against Muslim lands (The Burning of the Murtadd Pilot, Dabiq 7:5).

Henrettelsen visualiseres tydelig ved å selektere et stort bilde hvor piloten står i et bur fullt påtent. Han står oppreist og holder seg til ansiktet i smerte, men flammene dekker han fullstendig så det er ikke mulig å identifisere han. Det er derfor plassert et lite portrettbilde av han på samme side. Artikkelen avsluttes med et bilde som viser det forbrente liket av "*the murtadd pilot*" (Dabiq, 7:8) med en klar parallell til de forbrente muslimske barna.

Dramatiseringen av den brutale henrettelsen kan ha en avskrekkende effekt på fiender av IS, men på den andre siden kan den overdrevne brutaliteten være frastøtende for mange. Det kan resultere i at individer kan tar avstand fra IS selv om de faktisk støtter målene organisasjonen

ønsker å oppnå. Ved å ta utgangspunkt i et subkulturelt perspektiv kan disse handlingene forklares ved at handlingene fokuserer på å appellere til en intern subkulturell logikk. En subkultur kan omfavne og dyrke annerledesheten i en aktiv distansering av storsamfunnet, og handlingen reflekterer en intern logikk som godtar voldelig henrettelser basert på gjengjeldelsesprinsippet – øye for øye, tann for tann (Gelder, 2005). Den ekstreme voldsutøvelsen kan virke uforståelig og lite proporsjonal for en utenforstående, men fortolkes som en legitim og rettferdig handling innenfor subkulturen.

5.1.2 Bruk av barnesoldater

Artikkelen *The Lions of Tomorrow* omhandler IS sin bruk av barnesoldater. I et helsiders stort bilde kan man se en ung gutt, på rundt 12 år, kledd i kamuflasjeantrekk og en pistol i hånden. Han står rakrygget over en henrettet fange, kledd i en oransje fangedrakt, som ligger på bakken med store deler av ansiktet dekket av blod. Bildet er i tillegg tatt nedenfra og opp slik at gutten heves over den døde fangen, som angivelig tilhørte den israelske etterretningstjenesten Mossad. Inntrykket som skapes, eller ønskes å bli skapt, er en ung og stolt kriger som har henrettet en vantro fiende. I motsetning til aktører som ikke anerkjenner bruken av barnesoldater kan bildet i større grad fremkalle følelser av sjokk og avsky. Samtidig har antrekket til den henrettede fangen en symbolsk likhet mellom fangedraktene som anvendes i den amerikanske fangeleiren på Guantanamo Bay.

As the mujāhidīn of the Islamic State continue their march against the forces of kufr there is a new generation waiting in the wings, eagerly anticipating the day that it is called upon to take up the banner of īmān. These are the children of the Ummah of jihād, a generation raised in the lands of malāhim (fierce battles) and nurtured under the shade of Shari'ah, just a stone's throw from the frontlines (The Lions of Tomorrow, Dabiq 8:20).

I den pågående og hellige krigen IS fører mot vesten fremheves det hvordan soldater av den nye generasjonen vil blomstre å ta opp kampen mot de vantro. Eller som IS formulerer det gjemmes unge krigere under vingene til terrororganisasjonen til de selv er klare til å fly. Budskapet fremhever den militære styrken til organisasjonen og hvordan nye krigere reproduseres. IS går med andre ord ikke tom for soldater og gjør det klart at de kan kjempe en lang krig i generasjoner fremover. For å styrke budskapet i trusselen vises det til hvor farlige disse unge krigerne er og potensielt kan bli ved å ha vokst opp i et krigsområde bare et steinkast unna frontlinjene. Videre i artikkelen tydeliggjøres det hvordan de har etablert institutter for å finslipe deres militære ferdigheter og islamistiske kunnskapsnivå. IS referer til

sine krigere som ”lions of the Islamic State” i *Dabiq*. Deres menneskelige egenskaper opphøyes til det et stort og farlig dyr, og kan gi både selvtillit for egne styrker og et fryktingytende bilde for deres fiender. Denne formen for dyrereferanse er ikke unik og ble også brukt av Hitler som sammenlignet sine tropper med ulver for å prise de (Presser, 2013). Ulike symbolske ikoner omfavnes av deres tilhengere og det distinkte ikonet av en løve (lions of Allah) har blitt utbredt på internett (Shane, 2015). Barnesoldatene på sin side blir symbolsk referert til som *ashbal* (løveunger) og ved å definere de som løveunger viser til potensialet de har for å bli sterke og majestetiske krigere, i likhet med en voksen løve. Provokasjonsaspektet til IS viser spesielt til hvordan den vestlige verden reagerte på deres bruk av barnesoldater:

As expected, the kuffār were up in arms about the Khilāfah’s use of “child soldiers.” Yet this was the Sunnah of Allah’s Messenger (sallallāhu ‘alayhi wa sallam), who would allow those capable from amongst the young Sahābah to participate in his battles against the mushrikīn (The Lions of Tomorrow, *Dabiq* 8:21).

Den vestlige verden reagerte med sjokk og avsky når IS proklamerte bruken av barnesoldater, spesielt av videomaterialet som viser barn henrette fanger (The Guardian, 2015a). Disse reaksjonene ser ut til å være forventet av terrororganisasjonen og virker nesten målrettet. Det ser ut til at IS aktivt går inn for provosere den vestlige verden gjennom handlinger som består av det Cohen identifiserer som ”*An element of active spite and malice, contempt and ridicule, challenge and defiance*” (Cottee, 2011:736). Han argumenterer for at verdigrunlaget til en kriminell subkultur ikke bare er en variasjon av de fra det ”respektable” samfunnet, men en omdreining som går ut på å snu normene fra den dominerende kulturen på hodet (Cottee, 2011). I teksten beskrives terminologien ”barnesoldater” i anførselstegn som om begrepet er konstruert av vesten. Bruken av barnesoldater kan bli sett på som en ekspressiv protest mot den vestlige verden og deres verdenssyn ved å snu normene fra den vestlige kulturen på hodet. Samtidig er det også mulig at proklameringsen i nettmagasinet er et retrospektivt forsøk i å rettferdiggjøre bruken av barnesoldater etter de negative reaksjonene som kom etter å ha utgitt videoen.

5.1.3 Hærverk og ikonoklasme

Et stort provokasjonsaspekt i internasjonale medier har vært IS sin ødeleggelse av historiske gjenstander og steder. Destruksjonen har vært rettet mot hva de definerer som vantro arv, og består av statuer, skulpturer, bygninger og graveringer med kulturell historie. Ødeleggelse av

kulturelle konstruksjoner ble gjennomført i februar 2015 og rapporteres med tydelig illustrasjoner i en artikkel i den åttende utgave av *Dabiq*. Bildene viser hvordan statuer veltes og knuses med slegger og pressluftbor. Disse arkeologiske gjenstandene rapporteres i å være opptil 3000 år gamle (Aftenposten, 2015b). Handlingene kan sees i sammenheng med hvordan kriminelle gjenger gjennomfører hærverk for dens egen skyld (Cottee, 2011). Cohen (1955) identifiserer en ondskap i avvikende atferd og hvordan individene får en nytelse av andres forferdelse. Skribentene beskriver med en form for skadefryd hvordan denne ødeleggelsen av historisk arv skapte sterke reaksjoner fra fiender av IS. Gruppen var klar over at det også skapte et stort sinne over tapet av hva de beskriver som en ”dyrebar arv”. Her blir begrepet satt i anførselstegn som en ironisk distansering for å vise hvor lite de anser disse konstruksjonene å være verdt. Det tydeliggjøres også hvor irrelevante de anser følelsene til mennesker som de anser som *kuffar* (vantro).

The mujāhidīn, however, were not the least bit concerned about the feelings and sentiments of the *kuffār*, just as Ibrāhīm was not concerned about the feelings and sentiments of his people when he destroyed their idols (Erasing The Legacy of A Ruined Nation, *Dabiq* 8:22).

I nettmagasinet begrunnes ødeleggelsene i et religiøst rammeverk, og denne formen for religiøst motivert ødeleggelse av religiøse bilder kalles ikonoklasme (Flood, 2002). I den 11. utgaven av *Dabiq* ser det ut til denne formen for ikonoklastiske handlinger effektiviseres hvor IS ikke lenger anvender manuelle verktøy som slegger og pressluftbor. I to helsiders bildereportasjer blir det vist hvordan ødeleggelsene gjennomføres med sprengstoff av tempelruinene Baalshamin og Baal i Palmyra. Bildereportasjen illustrerer hvordan karakteristiske blå tønner strategisk plasseres for å at sprengningen skal være så effektiv som mulig. UNESCO rapporterer hvordan området inneholdt monumentale ruiner av en stor by som var en av de viktigste kulturelle sentrene i den antikke verden, og var del av UNESCOs verdensarvliste (WHC, 2015).

5.2 Fellesskap

Den offentlige debatten er til tider preget av usikkerhet og mistenksomhet for utenlandske befolkningsgrupper (Aas, 2007). I tillegg til profilerte terrorangrep i Europa som Madrid (2004), London (2005), Burgas (2012), Brussel (2014; 2016) Paris (2015), Brussel og en økende strøm av flyktninger har det ført til en opphetet diskusjon om tilstanden av integrasjon av innvandrer miljøer. Det kastes en mistanke over hele samfunnsgrupper og

resulterer i hva Aas (2007:83) kaller en *”kriminalisering av fremmedhet”*. Denne formen for stempeling kan ha negative konsekvenser ved at visse personer utpekes som avvikere (Hauge, 2007). Muslimer som stemples som avvikere eller ekstremister kan gjennom en lang stigmatiseringsprosess, godta stempelingen og dermed gå inn i avviksrollen. Hauge (2007:306) skriver at ved å godta avviksdefinisjonen kan man slippe nederlagsfølelsen og *”negative sanksjoner i form av avvising når man søker å bli godtatt”*. I tillegg argumenterer han for at avviksrollen kan medføre fordeler ved at man får innpass og aksepteres av en gruppe likesinnede, og *”man får den aksept og den sosiale omgang omverdenen ellers nekter en”* (Hauge, 2007:306). Skyldfølelse og samvittighetsnag for å ikke leve normalt kan i tillegg forsvinne ved å godta avviksrollen, og man blir på en måte immun overfor sosiale sanksjoner som følger avviket.

Subkulturell innsikt fra Chicago-skolen kan i denne forbindelse bidra til en forståelse av hvordan islamsk ekstremisme er en måte for marginaliserte grupper og individer til å søke og skape et felleskap fra samfunnet de føler seg ekskludert fra (Gelder, 2005; Cottee, 2011). Tekstuelle og visuelle virkemidlene i *Dabiq* illustrerer hvordan det å slutte seg til en jihadistisk gruppering som IS kan være med på å skape et manglende felleskap. Individer avbildes hvor de tar del i et felleskap som står sammen, smiler og klemmer hverandre. I dette kapitlet vil jeg forsøke å legge frem hvordan dette felleskapet kan være tiltrekkende for individer.

5.2.1 Søken etter fellesskap

Opplevelsen av å tilhøre en gruppe og bli akseptert av jevnaldrende eller ledere er en grunnleggende verdi, og for noen unge overstyrer det de fleste andre hensyn. Gruppen og saken de slutter seg til er ofte et spørsmål om tilfeldigheter og situasjon. De søker venner, samhold, beskyttelse og tilfredsstillelse av en rekke sosiale behov (Bjørgo, 2011). En av hoveddrivkreftene bak radikaliserings som Slootman og Tillie identifiserer er søken etter felleskap (Dalgaard-Nielsen, 2010). Dette er ungdommer som ofte har vært tidlige utenforstående, stille og intense i deres religiøse tro. De er også forskjellige fra andre mennesker på deres alder ved at de insisterer på å leve et gudfryktig liv. Disse individene oppnår en sterk følelse av sosialt felleskap og aksept ved å bli med tett sammensveidde grupper av *”brødre”* (Dalgaard-Nielsen, 2010). Innenfor islam brukes ofte begrepet *bror* for å

beskrive en annen muslim, men i *Dabiq* kan det også tolkes som å fremheve det sterke fellesskapet blant jihadister. Dette fellesskapet kommer tydelig frem når de omtaler Kalifatet:

It is a state where the Arab and non-Arab, the white man and black man, the easterner and westerner are all brothers. It is a Khilafah that gathered the Caucasian, Indian, Chinese, Shami, Iraqi, Yemeni, Egyptian, Maghribi (North African), American, French, German, and Australian. Allah brought their hearts together, and thus, they became brothers by His grace, loving each other for the sake of Allah, standing in a single trench, defending and guarding each other, and sacrificing themselves for one another. Their blood mixed and became one, under a single flag and goal, in one pavilion, enjoying this blessing, the blessing of faithful brotherhood (Glad Tidings for the Muslim Ummah, *Dabiq* 1:7).

Midt i hatet og fordervelsen av krig kan det oppstå en unik følelse av et dødelig broderskap som deles med medsoldater. MacManus (1998) argumenterer for at det kan fremme evner av uselviskhet, tillit og kjærlighet. Den multietniske sammensettingen fremmes også som positiv, og forskjeller som nasjonalitet, rase og hudfarge har ingen betydning. Det som er viktig er at man som muslim slutter seg til IS. Det inkluderende samholdet kan virke tiltrekkende for marginaliserte grupper og individer, som søker etter å skape et fellesskap fra samfunnet de føler seg ekskludert fra (Gelder, 2005). IS spiller også på spenningen rundt den oppfattede rasismen i Vesten.

The past year has seen a number of high-profile race- related incidents dominate the headlines in America, bringing the topic of racism back into the spotlight across the country, and like most other major issues that take center stage in the crusader media, racism does not go ignored by the Muslim minority living in the lands of kufr (Wala' and Bara' Versus American Racism, *Dabiq* 11:18).

Brødrene man får kan også bli ansett som del av en ny familie, og for noen kan de bety mer enn sin biologiske familie. Organisasjonens utnevnte utenrikskorrespondent John Cantlie intervjuer en karismatisk kriger som med avsky forteller hvordan noen av hans biologiske brødre tjenestegjør for en arabisk regjeringshær som IS anser som fiendtlig.

"I talk to them once every few months on the telephone," he said. "They are my blood brothers, so I speak to them and advise them in hope that they might change. If they refuse, then inshā'allāh I will get the chance to kill them all on the battlefield" (The Perfect Storm, *Dabiq* 11:77).

For tidligere kriminelle individer kan jihadisme bli ansett som en måte å starte på nytt med blanke ark, ved å risikere eller ofre livet for en storslagen sak (Dalgaard-Nielse, 2010). I form

av en gatekapital kan disse individene gjennom sine erfaringer og ferdigheter ha opparbeidet seg en voldelig kompetanse, som de ønsker å anvende til en stor sak.

Amedy Coulibaly deltok i en terroraksjon i Paris hvor han mellom 7. og 9. januar 2015 tok livet av en politikvinne og fire personer i en jødisk matbutikk. Det ble deretter utgitt en video på internett hvor han sverger troskap til IS to dager etter hans død. I videoen påstår han at han har koordinert sine egne angrep med Said og Cherif Koachi som gjennomførte et attentat mot den satiriske avisen Charlie Hebdo 7. januar 2015 (Karmon, 2015). Nettmagasinet hyller hans handlinger i den syvende utgaven som under tittelen ”The Good Example of Abu Basir al-Ifriqi” hvor de presenterer han som en modig *mujahideen* som innehar alle egenskapene til en muslimsk kriger. Coulibaly har en kriminell bakgrunn og hans forkynnende arbeid i fengsel trekkes frem som en av hans dydige handlinger.

I motsetning Koachi-brødrene, som ser ut til å ha kontakt og samtidig vært finansiert av AQAP, ser det ikke ut til at Coulibaly tilhørt noen jihadistisk celle. Han kan dermed bli ansett som en selvradikalisert muslim påvirket av IS sine handlinger og propaganda (Karmon, 2015). Under det koordinerte angrepet er det interessant å merke seg at han filmet videoen i leiligheten sin mellom skytingen av politikvinnen og angrepet på markedet. Det er dermed uklart om troskapseden hans tyder på at han faktisk har hatt en tidligere form for kontakt med IS, eller om det var en fortløpende beslutning (Karmon, 2015). Denne diffuse tilhørigheten kan tyde på han ønsket å tiltrekke seg mer oppmerksomhet til seg selv ved å slutte seg til den største organisasjonen. Det var altså ikke nødvendigvis ideologien bak han vektla, men tilhørigheten til den største og mest respekterte militante islamistiske organisasjonen. Parallelt hvordan individer ønsker å tilhøre det beste gjengen for å vinne respekt. Det viktige er ikke bare å tilhøre gjengen, men også bli sett og beundret av andre. Miller poengterer at gjengens status i relasjon til andre gjenger er av betydning (Hauge, 2001). Det gir status å tilhøre den tøffeste, smarteste eller den mest selvstendige gjengen, og statusen smitter over på de individuelle medlemmene.

I henhold til Nesser (2015) sine typologier for jihadistiske terrorister i Europa kan Coulibaly bli ansett som en *misfit* med tanke på hans problematiske og kriminelle bakgrunn (Kamron, 2015). Motivasjonen til denne typen individer for å slutte seg til religiøse militante grupperinger kan være form for personlig frelse eller et ønske om å rense seg fra tidligere synder (Nesser, 2015). Det kan ikke nødvendigvis forklare Coulibalys handlinger, men

gjennom sine handlinger og martyrdom hylles han i *Dabiq* og presenteres som en modig *mujahideen* som innehar alle egenskapene til en muslimsk kriger.

Everyone who knew him loved him because of his good character and softness with the believers. If he felt he had wronged someone, he would apologize. He would sacrifice his right if he had the slightest doubt regarding the wealth of a Muslim. No one doubted his courage. He was a lion; his actions testify to this. He exhibited might against the kuffār (The good example of Abu Basir al-Alfriqi, *Dabiq* 7:71).

Innenfor den jihadistiske subkulturen har han hatt mulighet til å konstruert en ny identitet og dermed blitt ”gjenfødt” og hylles som et eksemplarisk menneske. I tillegg uttrykkes den jihadistiske subkulturelle stilen gjennom et bestemt utseende som materialiserer deltakelsen av en spesifikk militant subkultur. Både klesstil og ritualistisk posering visualiseres i nettmagasinet (Pisoui, 2015). Crone (2014) beskriver hvordan denne formen for kroppslige teknikker anskaffes gjennom *imitasjon*. Gjennom nettmagasinet kan denne fremstillingen av Coulibaly uttrykkes som en subkulturell tilfredsstillelse av individers søken etter felleskap, spenning, anerkjennelse og berømmelse.

5.3 Stil

Subkulturell teori med bakgrunn fra Birmingham-skolen kan være et nyttig verktøy for å forstå den kulturelle arkitekturen bak den subkulturelle stilen innenfor jihadisme. Det kan også bidra til å forklare attraksjonen den har til unge mennesker selv om de ikke lider av en statusfrustrasjon eller ekskluderes sosialt og økonomisk (Gelder, 2005; Pisiou, 2015b).

Islamistiske ekstremister og terrorister i den offentlige debatten kan forsterke usikkerheten og mistenksomheten til den muslimske befolkningen (Aas, 2007). Negative avviksroller som følge av stemplingsprosesser kan være konsekvensene av den offentlige debatten, men det er ikke nødvendigvis resultatet. Hickman et al. (2011:20) illustrerer hvordan fokuset på den ekstremistiske minoriteten i den offentlige debatten kan ha uforventede effekter. De trekker frem eksempelet av en ung muslim og hvordan han føler at identifikasjon med ’ekstremisme’ kan bli ønskelig og ’kulere’ dess mer det blir utskjelt i media. Det er dermed ikke negative avviksroller som et resultat av stempeling som problemet, men negative rollemodeller de ønsker identifiseres seg med.

En av hoveddrivkreftene bak radikaliserings som Slootman og Tillie identifiserer er søken etter mening, stabilitet og respekt (Dalgaard-Nielsen, 2010). Dette er ofte individer som har

en historie med småkriminalitet og svake resultater på skolen. Det å tilhøre en radikal gruppe tilbyr disse individene en eksistensiell mening og, i hvert fall innledningsvis, respekt fra deres omgivelser. Det ser ut til at de forbinder en form for kulhetskultur med å kle seg som og identifisere seg med den afghanske *mujahideen*, samtidig som de fordyper seg i en subkultur som karakteriseres av krigsretorikk og krigssanger. I dette kapitlet vil jeg forsøk å legge frem hvordan denne subkulturelle stilen fremkommer og uttrykkes i *Dabiq*.

5.3.1 'Jihadi cool' og berømmelse

Vildino (2007) beskriver hvordan fremveksten av den jihadistiske subkulturen i Europa består av en blanding av voldelig atferd, nihilisme og islamistisk fundamentalisme. Det kan bli ansett som en hybrid gatekultur, påvirket av afroamerikansk gangsterkultur og musikk, hvor mange unge adopterer en atferd typisk for en vestlig gatekultur. Det kan være å kle seg som en rapper, røyke marihuana og drikke alkohol, og samtidig se jihadistiske videoer og ha bilder av jihadistiske ledere som Osama bin Laden på mobilen. Innenfor denne motkulturen kan det se ut til at enhver person som angriper storsamfunnet blir en helt for disse ungdommene, enten det er Abu Musab al-Zarqawi eller den avdøde rapperen Tupac Shakur (Vildino, 2007). Sageman (2008) forklarer hvordan det er mote å etterligne terrorister og gjør jihad spennende og interessant for unge muslimer, såkalt "jihadi cool". De slutter seg til dermed til global islamistisk terrorisme fordi det er kult og spennende å være del av en "clandestine undertaking" (Sageman, 2008:160). Nettmagasinet inneholder hyllester og intervjuer av jihadister som har oppnådd berømmelse og en stjernestatus, i den jihadistiske subkulturen, som kan være attraktivt for andre unge å oppnå.

Det ble gjennomført et koordinert operasjon av antiterrorstyrker mot 15 mistenkte jihadister i Belgia og Frankrike 15. november 2015 (The Guardian, 2015b). I sammenheng med operasjonen ble skjulestedet til terrorcellen til Abdelahim Abaaoud stormet og deres terrorforsøk i Belgia mislyktes. To av hans brødre døde, men Abaaoud var ikke til stede under rassaen og unnslopp til Syria. Abdelahim Abaaoud forteller i et intervju om operasjonen og hvordan de brukte måneder på å finne en vei inn i Europa, men lyktes å ankomme Belgia til slutt. Deretter anskaffet de våpen og satte opp et skjulested der de planla operasjonen. Han forteller hvordan Abuz-Zubayr og Abu Khalid var sammen i skjulestedet klare til å kjempe mot 150 soldater fra franske og belgiske spesialstyrker. Han fremhever

deretter heltemotet de viste ved å kjempe i undertall mot og hvordan de oppnådde martyrdom etter en skuddveksling som varte i ti minutter.

After the raid on the safe house, they figured out that I had been with the brothers and that we had been planning operations together. So they gathered intelligence agents from all over the world – from Europe and America – in order to detain me (Interview with Abu ‘Umar al-Baljiki, *Dabiq* 7:72).

Han fremhever også hvordan etterretningstjenester fra hele verden var ute etter han under hans retur til Syria. I tillegg skryter Abaaoud om hvordan politiet de feilet i å pågripe han. Han påstår at han ble stoppet av og avhørt av politiet, men at de ikke gjenkjente han. Det var altså en pågående sannsynlighet for at han skulle bli tatt til fange, men han unngikk farene med små marginer. Dermed konstrueres det et bilde av en underdog i en intenst og spennende situasjon som kjemper for å unngå etterretningsagenter fra hele verden. Situasjonen antyder en tilpasningsdyktig person med ferdigheter, kløkt og et kaldt hode. Det kan minne om den oppdiktede populærkulturelle karakteren Jason Bourne som gjennomgår en tilsvarende situasjon i en intens spionjakt. I en subkulturell sammenheng kan denne formen for narrativ skape anerkjennelse og en spennende identitet individer ønsker å identifisere seg med.

Cottee og Hayward (2011) fremhever også hvordan spenningen av vold og terrorhandlinger kan gi utslag i en emosjonelle intensitet og økt tilstand av bevissthet. På grunn av handlingenes medførte farer og risikoer er vold med på å gjenoppvekke sansene, som gir et adrenalinrush som gjør det så uimotståelig attraktivt og til og med vanedannende. I tillegg identifiserer terrorister seg ikke vanligvis som ”terrorister”, men omfavner identiteten som lovløs og identitetens avvisning av normer og praksiser. I likhet med den fredløse lever terrorister utenfor felleskapet av den lovlydige (Cottee og Hayward, 2011).

Abu Muqatil gir et skremmende inntrykk der han avbildes og gir inntrykk av en kraftig bygd mann, med et stort og kraftig skjegg, kledd i en sort drakt og hodeplagg samtidig som han har et våpen hengende på siden av kroppen. I den åttende utgaven av *Dabiq* intervjues han og hevder å være ansvarlig for attentatet på Mohhamed Brahmi. Det politiske drapet på lederen for det nasjonalistiske partiet People’s Movement ble gjennomført i Tunisia 25. Juli 2013 og førte til store protester i landet (BBC, 2013; Al-Jazzera, 2013).

In the name of Allah; all praise is due to Allah; and may blessings and peace be upon Allah’s Messenger. We wanted to cause chaos (tawahhush) in the lands by killing

Brahmi so as to facilitate the brothers' movements and so that we would be able to bring in weapons and liberate our brothers from prisons. This was the main goal behind killing Brahmi in addition to the fact that he worked in the Constituent Assembly making him from the *tawāghīt* of the country (Interview with Abu Muqatil, Dabiq 8:59).

Drapet på Bhrami forklares med at det primære målet var for å skape kaos for og tilrettelegge en redningsaksjon for deres ”brødre” som var innsatt i fengsel. Denne strategiske fremgangsmåten ved å skape *tawahhush* (kaos) er konsekvent i forhold til hva IS proklamerer. Fremgangsmåten ser ut til å være adoptert fra boken *Management of Savagery*, utgitt av den islamistiske strategen Abu Bakr Naji, som ble skrevet i forsøk på å gi al-Qaida en strategi for å konstruere et kalifat (McCants, 2015). I tillegg til det faktum at Brahmi jobbet i den lovgivende forsamlingen av Tunisia, og hans avgudsdyrkende handlinger gjorde at han fortjente å dø i henhold til IS sin ideologi. Han ble skutt ti ganger og Abu Muqatil beskriver attentatet som problemløst takket være Gud. Antallet skudd som ble avfyrt viser til en unødvendig brutalitet, og i følge medier ble attentatet gjennomført foran Brahmis kone og datter. Dette nevnes ikke i intervjuet og kan tyde på at det å ta livet av en mann foran familien er problematisk. Utover i intervjuet får man vite mer om Abu Muqatil sin fortid og hvordan hans religiøse praksis startet i 2002 og at han sluttet seg til Jama'at at-Tawhid wal-Jihad⁹ (JTJ) sammen med grunnleggeren av IS, Abu Musab al-Zarqawi. Muqatil nevner også hvordan han opprettet en treningsleir i Libya og smuglet våpen inn i Tunisia. Historikken han forteller gjør han både til et forbilde og en legitim talsperson for støttespillere av IS. Samtidig som hans samarbeid med grunnleggeren av organisasjonen beviselig fremhever hans rolle som en erfaren veteran som har deltatt i jihad over ett tiår.

I tillegg har han blitt arrestert for sine aktiviteter og sonet i fengsel i ni måneder i en palestinsk avdeling kalt Far' Filistin, og deretter deportert til Frankrike hvor han sonet i syv år. Han forteller at fengselsoppholdet i Frankrike var vanskelig på grunn av ydmykelsen og ubehaget muslimer opplevde fra de vantro. På den andre siden beskriver han det som en god inngang for *da'wah*, misjonering og forkynnelse av guds ord, for å forklare *manhaj* (sannhetssøken) og den jihadistiske veien til ungdom i fengsel. Samtidig ser han på fengselsopphold som ”the school of Yusuf” (Dabiq, 8:62), og som referer til at koranen åpenbarer hvordan Yusuf som var kjent for sin tro og gode personlighet tilbragt mange år i

---

⁹ Den tidligste utgaven av IS kan spores tilbake til 1999 da Abu Musab al-Zarqawi grunnla Jama'at at-Tawhid wal-Jihad (JTJ) som betyr ”Organisasjon av monoteisme og Jihad” (Rasheed, 2015:7, egen oversettelse).

fengsel på tross av hans uskyld. Harun Yahya¹⁰ (2003:11) forklarer at fengsler er steder oppriktige muslimer havner i fra tid til annen. I likhet med Yusuf vil uskyldige muslimer ende opp i fengsel under forsøk på å få folket til å være av god karakter og tjene Allah. I stedet for fengsel blir innesperringen altså ansett som et klasserom (*madrasah*) hvor de lærer selvdisciplin.

Hamm (2009) peker på at forskning indikerer at islam er den raskest økende religionen i fengsler i vestlige nasjoner, og i sammenheng med rekruttering og radikaliserings finnes det motstridende synspunkter på temaet. Den ene siden argumenterer for at fengsler har blitt en kuvøse for islamistisk terrorisme, mens den andre siden hevder at islam spiller en vital rolle for rehabiliteringen til fanger. Mulcahy et al. (2012) problematiserer radikaliseringsbegrepet og viser til at ikke all radikalisering er negativ og leder ikke nødvendigvis til vold. De trekker frem eksempelet om radikal islamistisk puritanisme som innebærer å søke etter større religiøs renhet og skille seg fra påvirkningen av vestlige samfunn. Hamm (2009) fremhever at trusselen ikke utgjøres av det store antallet av fanger som følger den ekstremistiske tolkningen av religiøse doktriner, men snarere i potensialet for karismatiske ledere til å radikalisere mindre grupper innsatte i støttenettverk for terrormålene ved løslatelse. Problematismen kan bli sett i sammenheng med Nesser (2015) sitt skille mellom fire idealtyper i sin oversikt om jihadistiske terrorceller i Europa, med fokus på entreprenøren (*the entrepreneur*) og den mistilpassede (*the misfit*). Sistnevnte er individer som har gjort det dårligere sosialt og har ofte en problemfylt bakgrunn ofte med en kriminelt rulleblad. Intervjuet med Abu Muqatil kan underbygge tolkningen som bekrefter problemet av en mulig utvikling av en radikal subkultur i fengsel, ved at en jihadistisk veteran forkynner sin tolkning av islam til ungdom under fengselsoppholdet.

5.3.2 Bricolage og homology

Basert på arbeidet til Center for Contemporary Cultural Studies (CCCS) ved Birmingham-skolen argumenterer Cottee (2011) for å anvende *bricolage og homology* i tilnærmingen av jihadisme og subkulturell stil. I avvikende livstiler og aktiviteter beholder den kulturelle symbolikken og underliggende meningene sin betydning, uavhengig om det er bevisst eller ikke. Samtidig formidler konseptet om bricolage temaet om blandingen av kulturelle registre,

---

¹⁰ Adnan Oktar kjent under aliaset Harun Yahya er en autoritetsfigur innenfor islamistisk kreasjonisme. Han er verken en religiøs lærd eller forsker, men utgir bøker og artikler på internett om kreasjonisme, anti-kreasjonisme og konspirasjonsteorier (Riexinger, 2008).

som et stilistisk uttrykk for motstand, og defineres som “*the way in which prominent forms of discourse (particularly fashion) are radically adapted, subverted and extended*” (Pisoiu, 2015b:13). Homology som uttrykk for motstand defineres som “*the symbolic fit between the values and life-styles of a group, its subjective experience and the musical forms it uses to express or reinforce its focal concerns*” (Pisoiu, 2015b:13).

Terrorisme kan være intertekstuell og representere et mangfold av kulturelle referanser, og derfor forstås som bricolage (Sandberg, 2015). Sandberg (2015) argumenterer for at selv om overdreven vold ofte er beskrevet som hemingsløs kan det best forstås i en fremvekst fra et komplekst kulturelt univers av diskurs, fortellinger, skript og bilder. Tekst og handlinger, bilder og filmer en viktig del av den kulturelle bricolage som inspirer terrorisme. I *Dabiq* anvendes store deler fastsatte ord og uttrykk med bakgrunn i religiøse tekster og dikt, og jihadister avbildes når de sitter og leser Koranen. Samtidig anvendes en mengde bilder som er med på å skildre styrke og potensialet for vold. Det kan eksempelvis være poserende gruppebilder som fremmer styrke, fellesskap og maskulinitet. Den pågående kampen IS tar del i skildres gjennom ved å ta i bruk bilder der våpen avfyres enten det er IS-soldater som avfyrrer maskingevær eller fiendtlige jagerfly som avfyrrer raketter.

I likhet med den jihadistiske subkulturen i Europa argumenterer Pisoiu (2015a:169) for at den jihadistiske subkulturen spres som en del av en livstil, kalt *jihadi hipster*. En livstil bestående av moderne klær og hårfrisyrer, gangstercool, og svømmebasseng og kvinner. Med testosteronfylte uttrykk som “*real struggles need real men*” innpakket i en religionsinspirert oppskrift som oppfordrer polygami, hijab og martyrdom (Pisoiu, 2015a:169). Subkulturen består av et arsenal av symboler og klær som på en utspekulert måte kombinerer den arkaiske, den religiøse og den moderne kulhet. Pisoiu (2015a) argumenterer for at sympatisøren føler seg spesiell og som en del av fellesskapet av de utvalgte, ved å nettopp binde seg til gammeldagse regler, bruke og ta del i ting som er så langt unna europeisk mainstream kultur som overhode mulig.

I tillegg til bildene inneholder *Dabiq* helsiders reklamer som promoterer propagandavideoer og krigssanger, kalt *nasheed*. Reklameartiklene anvendes i større grad i de siste utgavene av nettmagasinet, og består av ofte av visuelle populærkulturelle referanser.

Propagandavideoene blir ofte illustrert med miniatyrbilder som viser et eller flere klipp fra videoen. Det lages også oversikt av de beste videoene og promoterer gjennom en topp ti liste,

kalt *Selected Ten*. Disse videoene er av høy kvalitet og har en action-basert stil, og kan minne om trailere til Hollywood-produserte spillefilmer. Krigssangene er rettet mot et vestlig publikum og ”*For The Sake Of Allah Fisabilillah*” gjennomføres av den tyske rapperen Deso Dogg (Dabiq, 9:5), mens ”*Extend your hand To Pledge Allegiance*” gjennomføres på fransk (Dabiq, 9:38). I form av propaganda kan disse virkemidlene gi en større attraksjon til IS enn nettmagasinet alene, som del av bricolage og homology. Når det kommer til musikk ser *nasheeds* (krigssanger) ut til å spille en sentral rolle innenfor ”Pop-Jihad”, og inneholder svært militante sangtekster (Pisoiu, 2015b). Disse krigssangene er tradisjonelle sanger med fokus på tekstene, og gir dermed mulighet for å få kontakt med ungdom gjennom rap og hip-hop (Pisoiu, 2015b). Gjennom magasinet blir individer fra vestlige nasjoner referert til som ”crusaders”, samtidig som muslimske krigere får den opphøyede statusen som *mujahideen*. I tillegg til det polariserte verdensbildet anvendes populærkulturelle referanser for å tiltrekke seg individer ved å eksempelvis omtale seg selv som ”jihadi knights”.

5.4 Ritualer

Pisoiu (2015a) argumenterer for at moderne europeisk jihadisme først og fremst er en subkultur som omhandler livstil, erfaring og egne prestasjoner. Handlingene som gjennomføres av felleskapet bestående av sympatisører og håpefulle helter blir kommunisert og spilt ut på ulike typer for sosiale medier. Her fremlegges korte å gjennomtrengende uttalelser kombinert med et like gjennomtrengende og ofte sjokkerende bilde som utspilles i nåtid. Disse består av Hollywood-stiliserte bilder som avbilder mennesker som poserer med våpen og antivestlige og jihadistiske slagord. ”*The purpose it to have gone there, done it, and then show the world*” (Pisoiu, 2015a:169). Handlingene baserer seg altså på en ritualistisk gjenskapning og reproduisering av det etablerte bildet av en muslimsk krigere – en *mujahideen*. I likhet med proklameringen på sosiale medier gjenspeiles disse ritualistiske handlingene seg gjennom de artikulerte og visuelle uttrykkene i magasinene. I dette kapittelet vil jeg forsøke å legge frem hvordan disse ritualene kan forklares og utspiller seg i *Dabiq*.

5.4.1 Kroppsliggjøring

Crone (2014) argumenterer for at kroppslige teknikker aldri er naturlige, men er noe som alltid erverves sosialt. Samtidig er ikke den praktiske årsaken om hvordan man bruker kroppen nødvendigvis ervervet gjennom en intellektuell prosess, som å lese Koranen eller å studere islamistisk doktrine. Kroppslige teknikker er altså en form for kunnskap som er

anskaffet gjennom repeterende praksis. En kroppslig teknikk er noe som anskaffes gjennom *imitasjon* av andre, det vil si gjennom *tradisjon* eller *opplæring* (Crone, 2014:299). Så lenge denne opplæringen ikke er institusjonalisert og er tillagt spesifikke midler vil teknikken overføres direkte gjennom trening, uten innblanding fra en intellektuell objektivert diskurs. I likhet med hvordan et barn tilegner seg et språk gjennom imitasjon uten å være oppmerksom på de grammatiske reglene innenfor språket som har blitt fastsatt av vitenskapen. Crone (2014) argumenterer dermed for at prosessen hvor man omfavner militant vold ikke nødvendigvis er en intellektuell prosess. Det er ikke en prosess hvor unge håpefulle jihadister blir radikaliseret ved å fordype seg intellektuelle diskusjoner om ideen om jihad, men tar isteden til seg en spesifikk måte å snakke, gå, kle seg osv. som gir dem et bestemt utseende som materialiserer deres deltakelse av en spesifikk militant subkultur.

I målgruppen til IS er det ungdom og unge voksne som rekrutteres til en subkultur. For å bli et fullverdig medlem av IS må man som rekrutt gå inn i en prosess som innebærer å gi fra seg sin identitet som knyttet opp mot familie og venner osv. Goffman (2012) beskriver klientens møte med institusjonen som innebærer ulike opptaksprosesser og prosedyrer. Individuer som tar del i en subkultur møter på samme måte en prosess med ulike inngangsritualer som gjør at man mister sin identitet mer og mer. Gjennom ritualer som kan betegnes som ”trimming” eller ”programmering” lar individet seg forme og ”kode” til et objekt som kan forandres gjennom rutinemessige tiltak (Goffman, 2012:20). Det blir dermed skapt en ny identitet som har grobunn i verdiene til den jihadistiske subkulturen til IS. I *Dabiq* oppfordres individer til å reise fra hjemlandet sitt og til Syria og Irak for slutte seg til kalifatet ved å gjennomføre *hijrah* (emigrasjon), ”*Abandon the lands of Shirk and come to the land of islam*” (*Dabiq*, 8:28-29). Det kan bli ansett som et klassisk eksempel på en ritualistisk handlingen som en del av en opptaksprosess til å kunne slutte seg til IS.

Ritualene synes i stor grad å være fremsatt av fremstillinger av mannlighet (*machismo*), og mennene i *Dabiq* avbildes med skjegg. Handlingen av å gro skjegg en kroppslig teknikk som kan anskaffes gjennom *imitasjon* (Crone, 2014). Det eksemplifiserer hvordan aktører innenfor organisasjonen imiterer modellen for en ikonisk *mujahideen*, uten en intellektuell forutsettelse om skjeggets betydning i henhold til klassisk islamsk begrunnelse (Crone, 2014). I tillegg inneholder nettmagasinet flere bilder som illustrerer det å kappe hodet av en person, og posering av avkappede hoder av vantro individer. På samme måte kan bildene eksemplifisere hvordan aktører innenfor organisasjonen igjen imiterer modellen for en

ikonisk *mujahideen*, uten en intellektuell forutsetning om halshugging er tillatt eller ikke i henhold til klassisk islamsk begrunnelse (Crone, 2014). Innenfor radikal islam er forekomsten av selvmordsangrep og martyroperasjoner ikke uvanlig, men selvmord for øvrig forbudt innenfor islam og klassiske juridiske eksperter og fortolkninger av Koranen mener at selvmordrelatert krigføring burde unngås (Cook, 2007).

5.4.2 Martyrdom

Propagandaen i nettmagasinet spiller på romantiseringen av å dø ærefult på slagmarken, og oppnå statusen som en *shahid* (martyr). Samtidig fokuseres det også på hvordan krigere hylles for deres innsats og heltemot i kompliserte krigssituasjoner. Det kan bli sett som en forlengelse av tidligere temaer som berømmelse og respekt, og ønsket om å sette sitt merke i denne verden. I tillegg kan det være med på å gi mening og stabilitet i en kaotisk hverdag ved å underkaste seg Allah og sikte seg mot det neste liv i *Jannah* (Paradis). Martyrdom har fatale og endelige konsekvenser for personen som gjennomfører det, men blir likevel fremmet som en av de største måloppnåelsene i den jihadistisk subkulturen som fremkommer i *Dabiq*. Det kan bli ansett som den ytterste formen for å utrykke sin lojalitet, maskulinitet og heltemot på. Innenfor fellesskapet kan martyrdommen også ansees som en ritualistisk handling for å håndtere dødsfallet av en ”bror”. Det at personen ikke døde forgjeves kan være utslagsgivende for det moralske fellesskap og fremtidig motivasjon for eget møte med døden.

I artikkelserien *Among Believers Are Men* fremheves og hylles personer som har oppnådd martyrdom. Abu Qudama al-Misri sammen med sin beste venn Abu Mu’awiyah. Det fortelles om deres innsats for kalifatet og hvordan Abu Mu’awiyah mister sitt liv for en snikskytter i 2013. Abu Qudama fortsetter å kjempe for IS og hylles for sin innsats under et sammenstøt med fiendtlige soldater under avlastningen av en gruppe jihadister i Duwayrinah. Han leder sine menn for å hjelpe en jihadist som har blitt beskyttet av en snikskytter. Mennene skyter i retning mot snikskytteren for å gi dekningsild og gir sanitetsmannen en åpningsmulighet for å trekke frem og hjelpe kameraten, men han nøler og Abu Qudama reagerer i stedet:

Abū Qudāmah saw this and took over, beginning his own attempt, moving closer and closer to the injured brother while continuously shooting, until there was nothing between him and the sniper’s scope. His magazine ran out so he quickly reloaded, not wanting to go back behind cover as he was so close to the injured brother he could almost touch him (Among Believers Are Men, Dabiq 7:49).

Handlingen beviselig fremmer hvordan han reagerte som en standhaftig kriger uten å tenke på seg selv. Narrativet som anvendes gir et spennende og adrenalinfylt bilde av situasjonen og hvordan Abu Qudama balanserer mellom liv og død for å nå frem for og redde en skadet kamerat. Altruismen, motet og ferdighetene han viser blir prisgitt og skaper et forbilde for andre jihadister. Han mislykkes i å redde kameraten og resultatet ender med at snikskytteren skyter han i hodet:

The sniper fired once, striking him in the head, and he instantly fell to the ground. The brothers quickly pulled him in, put him on a stretcher, and sent him to the ambulance. He was breathing for about 15 minutes on his way to the hospital. A brother who stayed with him the entire time testified that despite his severe head injury and with the back of his skull totally shattered, Abū Qudāmah repeatedly uttered the shahādātayn just before he stopped breathing (Among Believers Are Men, Dabiq 7:49).

Den groteske hodeskaden fremheves og det tegnes et grafisk bildet av hvordan han mister livet. Det er derimot ikke grusomheten om hvordan han døde som er fokuset, men hvordan han er et forbilde både som levende og død. Artikkelen konstaterer hvordan han levde som en eksemplarisk muslim og at martyrdommen fullførte hans skjebne. Han ytrer trosbekjennelsen i sitt siste øyeblikk og gjenforenes med sin tidligere kamerat Abu Mu'awiyah sammen i Paradis. Romantiseringen og et konstruert glansbilde omkring krig og ære er tydelig. Det ser ut til at fokuset i martyrdommen som proklameres i nettmagasinet ligger i brorskapet og felleskapet blant jihadister. Samtidig kan mangel på både mål og mening imøtekommes ved å kjempe for noe mer enn seg selv, som konstruksjonen av Kalifatet og paradiset lovet av Allah. Fokuset ligger altså i gjenforeningen blant brødre og et belønnet liv i Paradis. Det er verdt å merke seg at nettmagasinet ikke inkluderer lovnaden om at martyrdommen belønner et liv i Paradis med et stort antall jomfruer. I motsetning til hvordan det rapporteres som en motivasjonsfaktor av forskjellige medier.

5.4.3 Symbolikk

Et av de mest distinkte symbolene som fremkommer i magasinet er bruken av flagget til IS, og soldater som veiver med et stort og sort flagg er gjentakende i magasinet. På det helsorte flagget er det arabiske inskripsjoner i hvitt hvor det står skrevet ”*Ingen gud utenom Gud, og Muhammed er Guds budbringer*” (McCants, 2015:20, egen oversettelse). Det ble konstruert i 2007 i ettertid av IS sin erklæring om statsdannelse i 2006. McCants (2015) forklarer hvordan IS refererer til islamske skrifter og historiske rapporter for å skape en historisk legitimitet rundt konstruksjonen av flagget. Det er inspirert av Profeten Muhammed sin egen bruk av

flagg og skaperne av flagget skal angivelig tatt sirkelens design fra et stempel brukt av Profeten i brev på hans vegne og lagret i Topkapipalasset i Tyrkia. Skaperne av flagget argumenterer dermed for overensstemmelsen mellom historiske rapporter og stempelets design som verifiserer deres likhet. Til tross for at moderne forskere tviler på brevenes legitimitet er målet å overbevise oss til og tro at IS har arvet Profetens stempel, på lik linje med det tidlige kalifatet. Flaggets konstruksjon er dermed et verktøy for å legitimere IS som organisasjon, og samtidig samle mennesker ved å forene de under et felles symbol. I nettmagasinet avbildes flagget når det blir brukt i positive anledninger som parader, og markering av erobret territorium ved å heise det opp høyt og tydelig.

Soldatene som avbildes i magasinet poserer ofte smilende og med et våpen i hendene, som viser styrke og et voldspotensial. Det som er interessant å legge merke til er gestikuleringen som gjentas i disse bildene. En markant gest som blir anvendt er hvor soldatene vanligvis løfter den høyre hånda og holder neven knyttet, mens pekefingeren peker oppover. Det er også eksempler hvor barn avbildes hvor de gjennomfører gestikuleringen. Zelinsky (2014) argumenterer for at det hentydes til *tawhid*, Guds enhet, som omfatter første halvdel av *shahada*, som er en islamsk troserklæring. Det er en del av de fem pilarene innenfor islam og de daglige bønnene; ”*Ingen gud utenom Gud, og Muhammed er Guds budbringer* (Rutvhen, 2012:159, egen oversettelse). Denne symbolske handlingen kan minne om et gjengsymbol som blir tatt i bruk av kriminelle gjengmedlemmer for å signalisere støtte og felleskap til sin tilhørende gruppe. Tegnet er lett å *imitere* og gjør det enkelt å vise sin støtte til terrororganisasjonen (Crone, 2011). Det er har også en transnasjonal betydning ved at det bryter ned språkbarrier for vestlige støttespillere som ikke snakker arabisk, og potensialet for å nå frem til flere øker.

Til slutt kan det nevnes hvordan IS anvender ulike symbolske handlinger for vold i deres propaganda. Eksempelvis er halshugging et dramatisk og brutalt virkemiddel militante islamister anvender og illustreres i *Dabiq*. Historisk har halshugging blitt anvendt av en statlig og ikke-statlig aktør, for straff eller trusler, mot ledere, sivile og stridende soldater, under fredstid og opprør (Campbell, 2006).

5.5 Motstand

Subkultur kan bli ansett som et kulturelt svar på en undetrykt posisjon (Sanberg og Pedersen, 2011). Individuer som tar del i en subkultur har ofte bakgrunn i arbeiderklassen som en opposisjon til middelklassens verdigrunnlag, som formulerer et aktivt og alternativt opprør (Gelder, 2005). Cohen sin teori om hvordan kriminelle responderer til strukturelle begrensninger eller kulturell blokkering kan være med på å forklare radikaliseringen av individer som tilhører Sagemans tredje bølge for jihadistiske terrorisme (Cottee, 2011:738). Cottee (2011) argumenterer for at subkulturen på samme måte åpenbart negativistisk, ondsinnet og ikke-utilitaristisk (Cottee, 2011:738). Den jihadistiske subkulturen uttrykker en motkultur mot storsamfunnet (Vildino, 2007). Cottee og Hayward (2011) argumenterer for at radikalisering og ekstrem islamisme er et resultat av statusfrustrasjon, og denne motstanden mot storsamfunnet kan forklares gjennom ekspressive og emosjonelle handlinger. I dette kapittelet vil jeg forsøke å legge fram hvordan denne motstanden uttrykkes og kan bli forstått i en subkulturell kontekst.

5.5.1 Det moderne slaveri

Sageman (2009) identifiserer radikalisererte individer som aktive aktører som ser etter svar på politiske spørsmål. Cottee og Hayward (2011) argumenterer for terrorhandlinger kan gi utløp for eksistensielle behov som man ikke finner uttrykk for gjennom legitime kanaler, og som kan medføre *eksistensiell frustrasjon*. Den subjektive følelsen av eksistensiell frustrasjon vil si en radikal misnøye med vedrørende ens moralske eksistens i verden. Det vil si en følelsesmessig tilstand preget av følelsen av at ens liv er meningsløst, retningsløst, kjedelig, banalt hendelsesløst, sjelløst, formålsløst, passivt eller feigt. Meningsløsheten bak den hverdagslige virkeligheten i det vestlige samfunn uttrykkes i *Dabiq* som moderne slaveri.

The modern day slavery of employment, work hours, wages, etc., is one that leaves the Muslim in a constant feeling of subjugation to a kāfir master. He does not live the might and honor that every Muslim should live and experience (Modern Day Slavery, *Dabiq* 3:29).

Her fremheves det også muslimers konstante følelse av undertrykkelse i arbeidsmarkedet, og kan være en reell følelse for flere individer. Ettersom at muslimer kan møte ulike vanskeligheter i arbeidsmarkedet basert på negative stereotyper (EUMC, 2006). Terroristorganisasjoner har vist seg å og ikke bare gi medlemmene deres en altomfattende årsak og bånd som strekker seg fra intimitet og solidaritet, men de gir også tilgang til en

verden med spennende handling, vold, intriger og drama (Cottee og Hayward, 2011). I likhet med hvordan det å ta del i en avvikende subkulturell gatekultur kan gi individer illusjonen av flukt, eller i det minste et midlertidig pusterom, fra deres stigmatiske erfaringer basert på etnisitet, kjønn og fattigdom (Bengtsson, 2012). Cottee og Hayward (2011) forklarer hvordan terrorisme på denne måten er en løsning, uansett hvor problematisk det virker, til de mest dyptføyte lidenskaper og lengsler mennesker opplever om livet og deres eksistens.

Propagandaen til IS gir et vindu inn i en slik verden hvor disse lengslene kan bli tilfredsstilt.

Dabiq inneholder spennende fortellinger og narrativer som det kan være ønskelig å være en del av. Eksempelvis hvordan IS overtar en militærbase:

“The battle commenced with the mujāhidīn attacking the main gate in order to pave the way for the istishhādī brothers to enter the base. This was after distracting all of the lookout posts. The gate was opened and the istishhādī brother Abū Mus’ab al-Almānī entered the base driving an explosives-laden armored military vehicle carrying 7 tons of highly explosive substances. His mission was to target and destroy the base’s command center. He entered and detonated his explosive vehicle, completely destroying the command center building” (The Capture Of The 4th Regiment Base In Wilayat Shamal Baghdad, *Dabiq* 9:29).

Det spilles på populærkulturelle referanser om hvordan moderne krigføring gjennomføres for å skape et spennende og fascinerende bilde av overtakelsen. Samtidig kan den subkulturelle attraksjonen til det eksotiske og det primitive være med på at aktører søker seg til Kalifatet. I en strukturert og monoton verden kan man argumentere at *“many societies the world over continue struggling to enter modernity, many among modern youth cultures seem equally intent on finding the exit”* (Roberts, 2004:585).

5.5.2 Maskulinitet og identitet

Messerschmidt (1993) argumenterer for hvordan kriminelle handlinger kan bli sett på som en ressurs for å ”gjøre” maskulinitet. Kriminalitet forekommer når legitime mål for å demonstrere maskulinitet er kvalt. I respons til at deres maskulinitet svekkes og ydmykelse i muligheter som skole og jobb utvikler ungdom, og senere voksne, en ”opposisjonsmaskulinitet” som går ut på å avvise konvensjonelle måter å gjøre kjønn gjennom kriminelle handlinger. I tillegg argumenterer Jacoby for at for stor likhet gjør at man føler at ens egen identiteten trues, dermed kan ekstreme islamister frykte at de mister seg selv ved å etterligne vesten (Presser, 2013). Det å være en jihadist (hellig kriger) kan bli sett på en måte å uttrykke sin maskulinitet og fremme sin identitet. I nettmagasinet prises prinsippene

om mannlig ære og individuell selvoppofrelse samtidig som drap feires og døden glorifiseres. Romantiseringen av krig og ære er tydelig, og det er altså viktig å vise at man ikke er feig, passiv, svak eller feminin. I arbeidet med å avvise slike negative trekk blir den ytterste formen for å ”gjøre” maskulinitet oppnåelsen av å dø som en martyr (*shahid*) (Messerschmidt, 1993).

De visuelle virkemiddeleene i magasinet er med på å fremheve den maskuline subkulturen og identiteten som følger. Maskulinitetskulturen kommer til syne gjennom et stort antall bilder i magasinet og består av alt fra våpen, klær, kjøretøy og maskulinitetsidealer. Identiteten som ”god muslim” som tjener Allah ser ut til å være en viktig måloppnåelse. Medlemmene av IS verdsetter mannlighet og uttrykk for machismo flourerer. Subkulturens forbilde er en *mujahideen*, en som kjemper i et *jihad*. Det er altså den muslimske krigeren som fremheves som den ideelle personen IS søker. Mythen (2012) beskriver hvordan klesvalg kan være en viktig erklæring av identitet og et aktivt tegn motstand. Det er et symbol på hvem man er og kan være et uttrykk for stolthet. Det er ingen universell klesdrakt blant jihadistister, men det eksisterer en form for felles ”uniform”. En stor del av individene i nettmagasinet avbildes i en afghansk kjortel i beige eller kamuflasjemønster, med en stridsvest og et maskingevær av typen AK-47.

I følge kartleggingen av en aktivistgruppe i Syria, kalt *Raqqa Is Being Slaughtered Silently (RIBSS)*, har gjennomført er det spesifikke forskjeller når det kommer til uniformeringen av IS sine medlemmer. Draktene er med på å differensierer mellom oppgaver og rang i likhet med militære uniformer. Kartleggingen viser til fem ulike antrekk; sorte bukser og beige kjortel anvendes i treningsleirene, grønt militært kamuflasjeantrekk også kjent som en ”afghansk kjortel” anvendes av normale medlemmer i krig og kontrollposter, den sorte drakten blir brukt av selvmordsbombere og kommandører av IS, den gule drakten anvendes av en egen enheten som gjennomfører henrettelser, og til slutt har man den helsorte uniformen som består av en genser og løstsittende bukser som brukes av sikkerhetsvakter og militære parader (Daily Mail, 2015; RIBSS, 2015). Utseendemessig avbildes størsteparten av jihadistene med ansiktshår og skjegg, som er en viktig del av den islamske tro. Hadithene beskriver profeten Muhammed og hans bruk av skjegg. I tillegg avbildes soldater ofte med heldekkende ansiktsplagg, som er med på å skape en avskrekkende effekt og mystikk ved å ikke kunne identifisere krigerne.

Maskulinitetsidealet er med på å forhøye mannens posisjon og gir utslag ved at kvinners verdi ansees som annenrangs. Handlinger som vanligvis blir ansett som negative blir fremmet som gode ved å følge eksempelet til en *mujahideen* som kjemper i Allahs navn. Eksempelvis forlot to av martyrene sine gravide koner for å dra til kalifatet for å kjempe for Allah.

Abū Qudāmah was a strong young man who left West London, United Kingdom in 2012 with his best friend Abū Mu'āwiyah to answer the call of jihād in Shām. So driven was Abū Qudāmah to fight for the cause of Allah and to seek the greatest of rewards, that he left the UK two months before his baby daughter was born (Among the Believers are Men: Abu Qudamah al-Misri, Dabiq 7:46).

Nettmagasinet som propaganda skal fange om en muslimsk majoritet, men resultatet ser ut til å hovedsakelig rette seg mot menn. Kvinner blir visuelt ekskludert og i større grad omtalt enn tiltalt. Artikkelspalten kalt *To Our Sisters* som ble tillagt fra og med den syvende utgaven kan bli ansett som et unntak. Det tyder på at andre plattformer og mediekkanaler enn magasinet anvendes for å rekruttere kvinner. Peresin og Cervone (2015:506) beskriver en tilstedeværelse av kvinnelige jihadister på sosiale medier som består av en "*jihadi girl power subculture*", men som er fraværende i *Dabiq*.

5.5.3 Vold og legitimering

Pisoiu (2015a) argumenterer for hvordan den voldelige subkulturelle dimensjon kan være tiltrekkende gjennom produksjonen og reproduksjonen av spenning og opplevelse. I likhet med andre scener for ekstrem politisk aktivisme vil den jihadistiske scenen tiltrekke seg individer som ikke bare er tilbøyelig til å anvende vold, men som også genuint nyter det. For disse individene vil Syrisk jihad være det ideelle stedet til å kunne gå berserk, leke med våpen og kunne gjennomføre ulike kriminelle handlinger ustraffet. De kan til og med kunne nyte anerkjennelse og berømmelse for sine handlinger. For å få en riktig forståelse av terrorisme er det essensielt å anerkjenne at terrorister ikke bare er politiske aktører, men også *voldelige* aktører (Cottee og Hayward, 2011). Det er spesielt det visuelle virkemiddelet i magasinet som fremhever bruken av vold ved å ta i bruk bilder som tydelig viser vold- og drapshandlinger. Bildene består av soldater som avfyrer våpen som maskingevær, rifler og rakettkastere mot en fiendtlig personell. Samtidig visualiseres pågående henrettelser i form av skyting, avkapping av hoder og påtennelse av mennesker. Døde fiendtlige soldater avbildes i stillingene de har blitt drept eller samlet i haug av døde kropper, samtidig som det

gjennomføres poseringer med avkappede hoder. De visuelle virkemidlene har som mål å ha en avskrekkende effekt mot deres fiender, men kan også virke tiltrekkende for mennesker som anser handlingene som spennende, fascinerende og interessante.

Cottee og Hayward (2011) argumenterer for at en del av motivasjonen bak terrorisme ligger i de ulike følelsesmessige eller sensuelle attraksjoner knyttet til å gjøre voldelige handlinger. Blant disse følelsene er spenning fremtredende. I et intervju med Umm Basir al-Muhajirah, Amedy Coulabily sin kone, forteller hun hvor glad han ble da Kalifatet ble kunngjort og hans sterke ønske om å slutte seg til IS og gjennomføre *hijrah*.

His heart was burning to meet his brothers in the land of the Khilāfah and fight the enemies of Allah. His eyes shined every time he would watch the videos of the Islamic State. He would say, “Don’t show me this,” because when he would watch the videos, it would make him want to perform hijrah immediately and that would have conflicted with his intent to carry out the operations in France (A Brief Interview With Umm Basir al-Muhajira, Dabiq 7:50).

Coulabily er som tidligere nevnt ansvarlig for drapet av fem personer under en terroraksjon i Paris januar 2015. Beskrivelsen kona gir av Coulabily kan være høyst overdrevet, men gir likevel et innblikk i det følelsesmessige aspektet. Cottee og Hayward (2011) hevder at terrorisme er for noen et eksistensielt valg om hva slags liv de ønsker å leve. For disse bestemte individene gir det ikke mening å si at de har blitt ”presset” eller ”drevet” mot terrorisme av fjerne psykologiske, politiske eller ideologiske krefter. Det er derimot mer presist å si at de er *tiltrukket* av terrorisme (Cottee og Hayward, 2011:965). De lar seg bli forført av terrorismens egne attraksjon, søker den ut på eget initiativ. Terrorismen har en særegen magi som inviterer individene, og når de omfavner fenomenet synes de det er spennende, fascinerende og berusende – *“the elevated experience of their lives”* (Cottee og Hayward, 2011:965).

Cohen argumenterer for at subkulturer innerst inne godkjenner de konvensjonelle normer og verdier. De kriminelle og voldelige handlingene representerer ingen løsning på statusfrustrasjon dersom den enkelte står alene, og det subkulturelle fellesskapet nødvendig for å redusere skyldfølelsen av deres handlinger (Hauge, 2001:84). Tilhengere av IS sin teologi og praktiske fremgangsmåte mener at de kun praktiserer den fullstendige versjonen av islam (McCants, 2015). I propagandaen deres legitimeres voldsbruk ved å henvise til

teologiske uenigheter og deres ”korrekte” tolkning av islam. Artikkelen *Islam Is The Religion Of The Sword Not Pacifism* henviser spesifikt til temaet der kritikken er spesielt rettet mot hvordan islam tolkes som fredens religion:

They have repeated this slogan so much to the extent that some of them alleged that Islam calls to permanent peace with kufr and the kāfirīn. How far is their claim from the truth, for Allah has revealed Islam to be the religion of the sword, and the evidence for this is so profuse that only a zindīq (heretic) would argue otherwise (Islam Is The Religion Of The Sword Not Pacifism, Dabiq 7:20).

Ved å henvise til religiøse tekster og samtidig undergrave alle som er uenige deres tolkning som vantro forsøker de å definere deres voldelige handlinger som legitime. Presser (2013) argumenterer for å kunne autorisere skadelige handlinger må det produseres en tillatelse (license) til å skade, fra en materiell eller immateriell positiv referent (referent). Det vil si et prinsipp, norm, regel, befaling, eller en lovgivning og skribentene tar spesielt utgangspunkt i ”Guds vilje”.

I tillegg kan det teoretiske nøytraliseringskonseptet til Sykes og Matza (1957) anvendes for å konstruere en tillatelse å skade. Av de fem nøytraliseringssteppene de beskriver er det spesielt IS sin henvisning av lojalitet til overordnede hensyn (appealing to higher loyalties) som er utbredt. Det vil si deres normative lojalitet til gud (Allah). Appellen til en høyere lojalitet er synlig i intervjuene med ulike soldater av IS. Abdelahim Abaaoud, også kjent under krigernavnet Abu ’Umar al-Baljiki, et profilert medlem av IS. Han regnes for å ha stått bak planleggingen av terrorangrepene i Paris 13. november 2015 som tok livet av 130 personer (Sky News, 2015; VG, 2015b). I et intervju i den syvende utgaven av *Dabiq*, forteller Abooud om et tidligere terrorforsøk i Belgia hvorfor han dro gjennomføre terrorhandlinger.

Alhamdulillah, Allah chose me, Abuz-Zubayr al-Baljīkī (Khālid), and Abū Khālid al-Baljīkī (Sufyān) to travel to Europe in order to terrorize the crusaders waging war against the Muslims. As you know, Belgium is a member of the crusader coalition attacking the Muslims of Iraq and Shām (Interview with Abu ‘Umar al-Baljiki, Dabiq 7:72).

Han forteller hvordan han de to andre ”brødre” var utvalgt av Gud for å gjennomføre handlingene. I tillegg uttrykkes uretten om hvordan vestlige korsfarere angriper muslimer og islam. Det at Belgia tar del i disse angrepene gjennom koalisjonen anvendes det som et argument for å legitimerer terrorhandlingene. Abaaoud anser seg selv som en god muslim, og

ser på sine handlinger som et forsvar av islam. Terrorcellen skal ha vært tungt bevæpnet under planleggingen av angrepet, og målet skal ha vært rettet mot polititjenestemenn. De ble til slutt oppdaget og terrorangrepet mislykkes og det ble gjennomført en razzia av skjulestedet deres i Verviers (The Guardian, 2015b). De to andre døde under skuddvekslingen mellom politiet, og fikk status som martyrer (*shuhada*). Abaaoud var ikke til stede og klarte å rømme tilbake til Syria.

Narrativet som anvendes av Abdelahim Abaaoud kan identifiseres med det strategiske narrativet for global jihad. David Betz (2008:520) dekonstruerer narrativet i fire deler; (1) islam er under et urettmessig angrep av vestlige korsfarere ledet av USA; (2) jihadister, som vesten referer til som ”terrorister” forsvarer seg mot disse angrepene; (3) handlingene som gjennomføres for å forsvare islam er proporsjonalt berettiget og religiøst helliget; det vil dermed si at (4) en god muslim er forpliktet til å støtte disse handlingene.

Til slutt kan det være interessant å poengterer hvordan tiltrekningen til voldelige jihadistisk militarisme kan ha en desidert mer sekulær impuls enn hva propagandaen til IS kan gi inntrykk av. Impulsen stammer fra en europeisk militaristisk romantisering. Fra dette perspektivet til denne tradisjonen er krig en positiv og livbekreftende kraft, som fremmer verdier og egenskaper av handlekraft, spenning, strid, mot, styrke, slit og risikotaking. Derimot blir fred, slik Mussolini uttrykte det, fordømt som “*negation of all the fundamental virtues of man*” (Cottee og Hayward, 2011:979).

6 Avslutning

Propaganda spiller en betydelig rolle i møtet med fenomenet om voldelig ekstremisme innenfor islamistisk radikaliserings og terrorisme. IS bruker internett for å spre sitt ideologiske budskap og verdensbilde i et omfattende og velprodusert propagandamaskineri. For radikalisererte og ekstreme individer kan propagandaen ha en avgjørende rolle i deres beslutning om å dra til Syria og Irak for å slutte seg til IS. Nettmagasinet *Dabiq* gir et informativt innblikk i organisasjonens spredning av propaganda på internett. Ved å ta i bruk de teoretiske perspektivene om sosial bevegelse og subkultur har jeg lagt frem en analytisk forståelse av propagandaspredningen til IS. Avslutningsvis vil jeg her oppsummere de analytiske funnene som har blitt belyst, som kan gi utgangspunkt for videre forskning. Til slutt vil jeg også argumentere for hvordan en kombinasjon av teoriene kan gi en dypere og mer utfyllende forståelse av fenomenet rundt islamistisk radikaliserings og terrorisme.

Ved å ta i bruk et framingteoretisk perspektiv forankret i sosial bevegelsesteori har jeg gjennomført en kvalitativ analyse av IS sin propaganda. Deres diagnostiske, prognostiske og motiverende rammer identifiseres. Det har blitt sett på hvordan de legitimerer sin motstand og mobiliserer individer til sin sak i produksjonen av en kollektiv handlingsramme. Disse virkemidlene og aspektene kan bli sammenfattet til et helhetlig narrativ, en master frame (Benford og Snow, 2000). Det blir skapt en kollektiv identitet som muslim, og IS anser sin tolkning av islam som den rette. I sin avvisning av andre religiøse fortolkninger forsterkes den sekteriske konflikten mellom sjiamuslimer og sunnimuslimer. IS har et apokalyptisk narrativ hvor de identifiserer tydelige problemstillinger som må endres. Det blir diagnostisert et polarisert verdensbilde som på den ene siden består av islam og troen på nærstående apokalypse. I motsetning til de vantro som lever i en moralsk frafallen verden påvirket av vestlige verdier. IS fokuseres på hvordan muslimer verden over systematisk undertrykkes av vestlige makter. Organisasjonen beskylder også koalisjonen ledet av USA for å være ansvarlig for å starte krigen i Syria og Irak, og lidelsene påført sivilbefolkningen.

IS fremmer i sin propaganda hvordan de har løsningene på problemene gjennom konstruksjonen av et teokratisk styrt kalifat med en ekstrem opprettholdelse av islamsk lovgivning, kalt *sharia*. Støttespillere og rekrutter oppfordres til å slutte seg til IS, og gjennomføre *jihad* og *hijrah* ved emigrere til kalifatet i Syria og Irak. For å motivere mennesker til å faktisk delta blir det tatt i bruk et religiøst forankret rammeverk som støtter

seg til kilder som har størst mulig troverdighet innenfor islam. Troverdigheten støtter seg i hovedsak til religiøse tekster som Koranen og *hadith*, og uttalelser fra autoritære lederskikkelser. I tillegg fremmes statsdannelsen av Kalifatet som en utopi hvor behovet til den muslimske befolkningen imøtekommes. Det rapporteres hvordan IS forbedrer hverdags situasjonen til befolkningen ved å tilby medisins behandling, eldreomsorg, utdanning, bekjempelse av kriminalitet og utbedring av infrastruktur. Samtidig er den militære aktiviteten til IS en omfattende del deres propaganda, og det portretteres en suksessrik fremgang av fiender som blir drept eller territorium som blir overtatt. Det fremmes et bilde av alltid å være på fremmarsj, og en stor del av IS sin legitimitet er avhengig av deres militære seier og bekreftende suksess som en et tegn på Guds godkjennelse.

Det ble også tatt i bruk et ekspresjonistisk perspektiv forankret i subkulturell teori for å analysere propagandaen til IS. Det har blitt gjennomført en kvalitativ analyse og identifisert hvordan IS kan forstås som en subkultur, og hvordan nettmagasinet kan være med på reproducere, konstituere og utrykke denne jihadistiske subkulturen. Individuer som tilhører den tredje jihadistiske bølgen tilegner seg symboler og meninger til å utforme en identitet og kommunisere en rekke ønsker, følelser og tanker (Cottee, 2011). Fremveksten av den jihadistiske subkulturen i Europa består av en blanding av voldelig atferd, nihilisme og islamistisk fundamentalisme, og kan bli ansett som en hybrid gatekultur (Vildino, 2007). Den ser ut til å være påvirket av afroamerikansk gangsterkultur og musikk, hvor mange unge adopterer en atferd typisk for en vestlig gatekultur. Det kan være å kle seg som en rapper, røyke marihuana og drikke alkohol, og samtidig se jihadistiske videoer og ha bilder av jihadistiske ledere på mobiltelefonen. Innenfor denne motkulturen kan det se ut til at enhver person som angriper storsamfunnet blir en helt for disse ungdommene, enten det er Abu Musab al-Zarqawi eller den avdøde rapperen Tupac Shakur (Vildino, 2007).

Lia og Nesser (2014) beskriver hvordan flere radikalisererte individer i Norge har en kriminell bakgrunn og er tett knyttet opp mot den subkulturelle gatekulturen. Det gjenspeiles i *Dabiq* hvor en kriminell bakgrunn også er tydelig blant noen av de mest profilerte jihadistene og martyrene (Amedy Coulabily, Abdelahim Abaaoud, Abu Muqatil, Bertrand Nzohabonayo¹¹). Subkultur blir forklart som et kulturelt svar på en undertrykt posisjon (Sandberg og Pedersen, 2011), og den jihadistiske subkulturen kan bli ansett som resultatet av en motkultur til det

---

¹¹ <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11307094/French-knife-attacker-Bertrand-Nzohabonayo-was-Islamic-convert.html>

vestlige storsamfunnet. Nettmagasinet som et produkt av subkulturen reflekterer motkulturen og kan bli ansett som uttrykk for den jihadistiske subkulturen. Gjennom tekstuelle og visuelle virkemidler dramatiseres og promoterer provokative, voldelige, ritualistiske og symbolske handlinger. Det innebærer handlinger som posering til bilder, oppfordring til *hijrah* (emigrasjon), hærverk og ødeleggelse av kulturgjenstander og brutale henrettelsesmetoder.

I en subkultur er det fellesskapet i seg selv som tiltrekker seg individer, og individer kan søke seg mot radikale grupperinger på jakt etter venner, samhold og beskyttelse (Bjørgo, 2011). Det er en tydelig romantisering rundt krig og ære samtidig som det subkulturelle fellesskapet mellom ”brødre” er tydelig. Magasinet reflekterer en subkulturell idolisering og inneholder hyllester og intervjuer av jihadister som har oppnådd respekt, berømmelse og stjernestatus. Dette resulterer i en trend som etterlignet det maskuline krigsidealet av en muslimsk kriger, såkalt jihadi cool (Sageman, 2008). Det gjennomføres en ritualistisk gjenskapning og reproduksjon av det etablerte bildet av en muslimsk kriger, en *mujahideen*. Det å være jihadist kan bli sett på som den ytterste formen for å uttrykke sin maskulinitet og fremme sin identitet. På den andre siden sikter magasinet seg i liten grad til kvinner, som også blir visuelt ekskludert. Den subkulturelle stilen fremmes også gjennom audiovisuell og visuell underholdning i form av dikt, krigssanger (*nasheed*) og propagandavideoer som promoterer i magasinet.

Individuelle radikaliseringsprosesser forekommer ikke i et vakuum, men er forankret i bestemte og sosiale miljøer (Pisoiu, 2015b). Sageman (2009:19) beskriver dette miljøet som et løst nettverk av mennesker som er inspirert av en utopi, avviser samfunnsverdier og er politisk aktive. Det kan bli ansett som en myriade av nettverk som består av en uformell struktur, med vage, diffuse og porøse grenser – en *social blob*. Det sosiale miljøet består dermed av ulike gråsoner som individer befinner seg i og mange har midlertidig kontakt med nettverket, men bare et fåtall forblir i en bestemt periode. Mange individer eksperimenterer med ulike aktiviteter og personligheter knyttet til nettverket, og den interne dynamikken og aktiviteten til ’medlemmene’ kan karakteriseres som flytende. Det sosiale nettverket består av mengde formelle organisasjoner og uavhengige personligheter som holder til i nærheten av disse formelle organisasjonene, men ikke formelt er en del av den. De uavhengige medlemmene utgjør størsteparten av den sosiale nettverket, og det er en sterk intern rivalisering blant de formelle organisasjonene om disse individene (Sageman, 2009). Denne nettverksmodellen av mennesker kan være med på å fremheve kompleksiteten i det sosiale

miljøet hvor radikaliseringsprosessen kan oppstå. Ved å kombinere de teoretiske perspektivene om sosial bevegelse og subkultur kan det være med på å gi en mer utfyllende forståelse av det komplekse landskapet, og fange opp individer i gråsonene.

De teoretiske perspektivene kan hver for seg anvendes for å belyse fenomenet om voldelig ekstremisme innenfor islamistisk radikaliseringsprosessen og terrorisme. I denne oppgaven har jeg forsøkt å gjøre det ved ta utgangspunkt i nettmagasinet *Dabiq*. De teoretiske perspektivene har tydelige likheter, men teoriene har også ulike utgangspunkter og skiller seg fra hverandre på forskjellige dimensjoner. Fenomenet rundt islamistisk radikaliseringsprosessen og terrorisme er et omfattende forskningsfelt, men den empiriske kunnskapen er relativt svak. Nesser (2015) skiller mellom fire idealtyper i sin typologiske inndeling av jihadistiske terrorceller i Europa. Idealtypene er ikke gjensidig utelukkende og består av entreprenøren (*the entrepreneur*), protesjeen (*the protégé*), den mistilpassede (*the misfit*) og drifteren (*the drifter*). Det er dermed mulig å kombinere teoriene ved å tillegge en ekstra dimensjon i forklaringen av de ulike typologiene. I en sosial bevegelse er det ideologien og budskapet som er hovedtemaet og i større grad fanger opp typologiene av entreprenører og protesjeer. En subkultur har ofte ingen klare ideologiske eller politiske mål og det er fellesskapet i seg selv som tiltrekker seg individer. Teorien fanger i større grad opp typologiene som omfatter mistilpassede og driftere.

I likhet med en sosial bevegelse tar en subkultur del i en sosialiseringssprosess, men til forskjell fra en sosial bevegelse som har som mål å appellere til et størst mulig antall mennesker, vil målet til en subkultur være å appellere til en inngruppe. Både sosiale bevegelser og subkulturer tar i bruk provokasjon i form ved å spille på følelser og ”hot cognitions”, som er følelsesladete temaer basert på moralsk forargelse (Gamson, 1995:90). Sosiale bevegelser har et ideologisk budskap og et politisk mål, ønsket er at de skal appellere til flest mulig i håp om å skaffe støttespillere. I denne forstand er det logisk for IS å provosere for å få frem et politisk poeng, eksempelvis å anvende bilder som viser uskyldige kvinner og barn som offer for en brutal fiende for å vinne støtte. I sin propaganda blir det også visualisert hvor langt IS går for å forsvare seg og sine ved å ta i bruk brutale henrettelsesmetoder som en advarsel til fiender og vantro å gi en avskrekkende effekt. På den andre siden tar IS i bruk en brutalitet som til tider kan virke både overdrevet og unødvendig. Det kan medføre til at individer tar avstand fra IS selv om de faktisk støtter målene organisasjonen ønsker å oppnå. Ved å ta utgangspunkt i et subkulturelt perspektiv kan disse handlingene forklares ved at

handlingene er med på å appellere til en intern subkulturell logikk. I en aktiv distansering av storsamfunnet uttrykker subkulturen sin motstand ved å omfavne og dyrke annerledesheten (Gelder, 2005). Den ekstreme voldsutøvelsen kan virke uforståelig og lite proporsjonal for utenforstående, men fortolkes som en legitim og rettferdig handling innenfor subkulturen.

Teoriene ekskluderer ikke hverandre, men opererer i en vekselvirkning. Begge perspektivene spiller inn og på samme måte kan rammene som anvendes i en sosial bevegelse ha en avgjørende betydning for hvordan subkulturen forstår verden. Politiske subkulturer vokser på konflikter, ideelt de som egner seg til enkle forklaringer og fordeling av skyld, og som bunner med årsaker som passer de respektive rammene av en anti-etableringsprotest (Pisoiu, 2015a). Samtidig spiller samfunnsmessige, politiske og teknologiske endringer spiller en rolle. Historisk er ikke massakrene i Syria hverken den første eller den siste konflikten for fremmedkrigere å delta i. Fremmedkrigerfenomenet er ikke nytt, og man kan eksempelvis trekke paralleller til den spanske borgerkrigen på 1930-tallet. Nordmenn dro frivillig og reiste til Spania for å hjelpe trosfrender mot det de oppfattet som en ond fiende (Hegghammer, 2014). Det er utvilsomme likhetstrekk mellom individers ideologiske ønske om å reise til Syria og Irak for å hjelpe den muslimske sivilbefolkningen og kjempe mot det IS anser som onde fiender i dag. På sin side, fremhever Hegghammer (2014) to distinkte situasjonelle forskjeller, og omhandler IS sin grad av brutalitet og normative målsettinger. Brutaliteten blir ikke bortforklart, men dokumenteres og lagt ut på internett. Normativt kjemper mange syriafarere for et styresett med fascistiske trekk. IS som statlig aktør praktiserer dødsstraff for politisk, teologisk og seksuelt avvik (Hegghammer, 2014). Promoteringen av brutalitet inneholder et politisk budskap, men ser ut til å være sterkt påvirket av den subkulturelle dimensjonen. En komparativ analyse av tidlige fremmedkrigere for å belyse forskjellene kunne vært interessant for videre forskning. I tillegg kan magasinet svake fokus på kvinner kan tyde på at andre plattformer og mediekkanaler blir anvendt for å rekruttere kvinner for å slutte seg til IS, som også kan være et interessant felt for videre forskning.

I arbeidet for å forbygge og hindre at unge menn og kvinner tiltrekkes ekstremistiske miljøer er grunnlaget for det forbyggende arbeidet viktig, og i hvilken retning det bør fokuseres. I denne oppgaven gir de valgte teoretiske perspektivene et ulikt grunnlag for hvilken retning som kan ansees som effektivt i et forebyggende arbeid. Innenfor en sosial bevegelse promoterer ideologiske og politiske rammeverk som skal resonnerer med verdenbildet til potensielle rekrutter. De radikale ideene spres blant sosiale nettverk og den voldelige

radikaliseringen foregår i mindre grupper (Dalgaard-Nielsen, 2010). Forebyggelsen vil dermed basere seg på en imøtekommelse av IS sine konstruerte rammeverk rundt religion, politikk og ideologi. Det kan eksempelvis gjøres gjennom et tettere samarbeid og dialog blant imamer og ved å motarbeide deres religiøse tolkning av islam, gi individer en politisk arena eller åpne synlige plattformer for individer som ønsker å hjelpe den muslimske sivilbefolkningen som er offer for borgerkrigen i Syria.

Innenfor en subkultur kan handlingene bli ansett som en kulturelt svar på en undertrykt posisjon og motstand uttrykt gjennom stil (Gelder, 2005; PISOIU, 2015b). Forebyggelse vil i større grad fokuseres mot et samarbeid med ungdomsarbeidere for å mot imøtekomme ungdommers følelse av marginalisering og ekskludering i samfunnet. Det kan eksempelvis gjøres gjennom økt inkludering i idretter, øke ulike jobbmuligheter og selvrealiserende arbeid, eller gjøre returen til samfunnet enklere for individer som er innsatt i fengsel. Samtidig er det problematisk å imøtekomme den jihadistiske subkulturen ettersom en sterk motreaksjon fra storsamfunnet kan være både ønskelig, spennende og fascinerende for individer som tar del i subkulturen. I verste fall kan det være med på å øke oppslutningen til subkulturen. PISOIU (2015a) argumenterer for at den jihadistiske subkulturen har blitt en manifestasjon av moderne ungdomskultur, og som for tiden nyter en grad av attraksjon, tilstedeværelse og global sirkulasjon uten konkurranse. Det er ikke så mye kan gjøre, bortsett fra å dekonstruere og blottlegge de enkelte drømmene om stjernestatus subkulturen kan gi. Hva som spiller størst rolle er vanskelig å si, men ved å belyse ulike dimensjoner av en dynamisk radikaliseringsprosess kan en eventuell kombinasjon av forebyggende arbeid være mest mulig konstruktiv.

Det vitenskapelige feltet som handler om islamistisk radikaliserings og terrorisme er sammensatt og empirisk komplisert. Tilgang til jihadistiske grupper sin doktrinære litteratur kan være en viktig kunnskapskilde, og nettmagasinet til IS kan være med på å gi et informativt og realistisk bilde av terroristorganisasjonen. Jeg argumenterer for at *Dabiq* ikke bare er propaganda, men et omfattende tidsskrift som gir et informativt innblikk som går lenger enn en enkel liste av IS sine mål og målsettinger. Magasinet sikter seg mot en intern subkultur, støttespillere, potensielle krigere, fremtidige beboere og fiender av IS. Radikalisering og terrorisme er et komplekst fenomen, og forklaringen på at noen individer tar del i radikaliseringsprosesser og rekruttering til ekstreme islamistiske grupperinger består av flere dimensjoner. I det fremtidige arbeidet med å belyse de ulike dimensjonene vil man

ha bruk for både subkulturteori og sosialbevegelsesteori. Teoriene kan bidra til å gi en helhetlig forståelse, og et mer nyansert og utfyllende bilde av fenomenet om radikaliserings og terrorisme.

Antall ord: 36 316

Litteraturliste

- Aas, Katja Franko (2007) *Globalization & Crime*. London: Sage Publications.
- ABC News (2013) *Feds Race to Trace Boston Marathon Pressure Cooker Bomb* [Internett]
Tilgjengelig fra: <http://abcnews.go.com/Blotter/feds-race-trace-boston-marathon-pressure-cooker-bomb/story?id=18976352> [Lest 19.04.2016]
- Aftenposten (2012) *Politiet fant bombeoppskrift på Behring Breiviks gård* [Internett]
Tilgjengelig fra: <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/22juli/Politiet-fant-bombeoppskrift-pa-Behring-Breiviks-gard-6755876.html> [Lest 15.03.2016]
- Aftenposten (2014) *Justisminister Anundsen tillater bevapning av politiet* [Internett]
Tilgjengelig fra: <http://www.aftenposten.no/nyheter/Justisminister-Anundsen-tillater-bevapning-av-politiet-7796534.html> [Lest 19.04.2016]
- Aftenposten (2015a) *Bildet av gutten (3) som ble skyllet i land i turistparadiset, ryster Europa* [Internett] Tilgjengelig fra: http://www.aftenposten.no/verden/Bildet-av-gutten-3-som-ble-skyllet-i-land-i-turistparadiset_-ryster-Europa-28159b.html [Lest 04.03.2016]
- Aftenposten (2015b) *Derfor ødelegger IS verdensarven* [Internett] Tilgjengelig fra: http://www.aftenposten.no/amagasinet/Derfor-odelegger-IS-verdensarven-8155376.html?spid_rel=2 [Lest 27.03.2016]
- Al-Jazeera (2013) *Protests after Tunisia politician shot dead*. [Internett] Al-Jazeera,
Tilgjengelig fra: <http://www.aljazeera.com/news/africa/2013/07/201372512523404400.html> [Lest 07.12.2015]
- Albedah, Abdullah et al. (2011) Hijima (cupping): a review of the evidence. *Focus on Alternative and Complementary Therapies*, 16(1): 12-16
- Ali, Mah-Ruhk (2015) *Trusselen Fra IS. Terror, Propaganda og Ideologi*. Oslo: Kagge Forlag.
- Bakker, Edwin (2006) *Jihadi terrorists in Europe. Their Characteristics and the circumstances in which they joined the jihad: an exploratory study*. Netherlands Institute of International Relations: Clingendael.
- BBC (2013) *Tunisian politician Mohamed Bramhi assassinated*. [Internett] British Broadcasting Corporation. Tilgjengelig fra: <http://www.bbc.com/news/world-africa-23452979> [Lest 07.12.2015]

- BBC (2014) *Why Islamic State chose town of Dabiq for propaganda*. [Internett] British Broadcasting Corporation. Tilgjengelig fra: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-30083303> [Lest 21.09.2015]
- BBC (2015) *Who are Nigeria's Boko Haram Islamists?* [Internett] British Broadcasting Corporation. Tilgjengelig fra: <http://www.bbc.com/news/world-africa-13809501> [Lest 20.04.2016]
- Betz, David (2008) The virtual dimension of contemporary insurgency and the counterinsurgency. *Small Wars & Insurgencies*, 19(4): 510-540
- Benford, Robert D. og David A. Snow (2000) Framing Processes and Social Movements: An Overview and Assessment. *Annual Review of Sociology*, 26: 611-639
- Bengtsson, Tea Torbenfeldt (2012) 'It's' what you have to do!': Exploring the role of high-risk edgework and advanced marginality in a young man's motivation for crime. *Criminology & Criminal Justice*, 13(1): 99-115
- Bennet, Andy og Keith Kahn-Harris (2004) *After Subculture. Critical Studies in Contemporary Youth Culture*. New York: Palgrave Macmillan.
- Bjørgero, Tore (2011) Dream and disillusionment: engagement in and disengagement from militant extremist groups. *Crime Law Soc Change*, 55: 277-285
- Borum, Randy (2011) Radicalization into Violent Extremism I: A Review of Social Science Theories. *Journal of Strategic Security*, 4(4): 7-36
- Brauchler, Birgit (2004) Islamic Radicalism Online: The Moluccan Mission of the Laskar jihad in Cyberspace. *The Australian Journal of Anthropology*, 15(3): 267-285
- Bryman, Alan (2012) *Sosial Research Methods*. New York: Oxford University Press.
- Campbell, Lisa J. (2006) The Use of Beheadings by Fundamentalist Islam. *Global Crime*, 7(3-4): 583-614
- Caris, Charles C. og Reynolds, Samuel (2014) *Isis Governance In Syra. Middle East Security Report 22*. [Internett] Institute for the Study of War. Tilgjengelig fra: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/ISIS_Governance.pdf [Lest 20.01.2016]
- Carrabine, Eamon (2012) Just Images. *British Journal of Criminology*, 52: 463-489
- CNA (2015) IS claims suicide bombing against Saudi police [Internett] Channel News Asia. Tilgjengelig fra: <http://www.channelnewsasia.com/news/world/is-claims-suicide-bombing/2034802.html> [Lest 15.04.2016]
- Cilluffo, Frank J., Sharon L. Cardash, og Andrew J. Whitehead (2007) Radicalization: Behind Bars and Beyond Borders. *Brown Journal of World Affairs*, 13 (2) 113-122

- Clarion Project (10.09.2014) *The Islamic State's (ISIS, ISIL) Magazine*. [Internett] Clarionproject.org. Tilgjengelig fra: <http://www.clarionproject.org/news/islamic-state-isis-isil-propaganda-magazine-dabiq> [Lest 08.10.2015]
- Clarion Project (2015) *Special Report. The Islamic State*. [Internett] Clarionproject.org. Tilgjengelig fra: <http://www.clarionproject.org/sites/default/files/islamic-state-isis-isil-factsheet-1.pdf>
- CNN (2015) Jordanian pilot shown in ISIS propaganda magazine [Internett] Tilgjengelig fra: <http://edition.cnn.com/2014/12/30/world/meast/syria-isis-jordanian-magazine/> [Lest 21.03.2016]
- Cohen, Albert K. (1955) *Delinquent Boys: The Culture of the Gang, I: Criminological Theory: Past to Present*. 5. Utg. red. F. T. Cullen og R. Agnew, New York: Oxford University Press.
- Cook, David (2007) *Martyrdom in Islam*. Cambridge. New York: University Press.
- Cottee, Simon (2011) Jihadism as a Subcultural Response to Social Strain: Extending Marc Sageman's "Bunch of Guys" Thesis. *Terrorism and Political Violence*, 23:730-751
- Cottee, Simon og Keith Hayward (2011) Terrorists (E)motives: The existential Attractions of Terrorism. *Studies in Conflict & Terrorism*, 34(12): 963-986
- Crone, Manni (2014) Religion and Violence: Governing Muslim Militancy through Aesthetic Assemblages. *Millennium: Journal of International Studies*, 43(1): 291-307
- Dalgaard-Nielsen, Anja (2008) Studying Violent Radicalization In Europe I – The Potential Contribution Of Social Movement Theory. *DIIS Working Paper 2*
- Dalgaard-Nielsen, Anja (2010) Violent Radicalization in Europe: What We Know and What We Do Not Know. *Studies in Conflict & Terrorism*, 33(9): 797-814
- Daily Mail (2015) *From the 'Afghani robe' to the suicide bomber's all-black uniform, how ISIS differentiates between ranks with various outfits* [Internett] Tilgjengelig fra: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3253113/From-Afghani-robe-suicide-bomber-s-black-uniform-ISIS-differentiates-ranks-various-outfits.html> [Lest 03.03.2016]
- Dyer, Charles og Mark Tobey (2015) *The ISIS Crisis*. Chicago: Moody Publisher.
- Encyclopedia Britannica (04.02.2014) *Isnad* [Internett] Tilgjengelig fra: <http://global.britannica.com/topic/isnad> [Lest 24.02.2016]
- EUMC (2006) *Muslims in the European Union – Discrimination and Islamophobia*. [Internett] European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia, Tilgjengelig fra:

- http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/156-Manifestations_EN.pdf [Lest 04.03.16]
- Finstad, Liv (2000) *Politiblikket*. Oslo: Pax Forlag.
- Flood, Finbarr B. (2002) Between Cult and Culture: Bamiyan, Islamic Iconoclasm, and the Museum. *The Art Bulletin*, 84(4): 641-659
- Gambhir, Harleen K., (2014) Dabiq: The strategic messaging of the Islamic State. *Backgrounder* [Internett] Institute for the Study of War. Tilgjengelig fra: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Dabiq%20Backgrounder_Harleen%20Final.pdf [Lest 12.02.2016]
- Gamson, William A. (1995) Constructing Social Protest. I: *Social Movements and Culture*. eds. Johnston, H. og Klandermans, B, Minneapolis: University of Minnesota Press. 85-106
- Garland, Jon og Neil Chakraborti (2006) 'Race', space and place. Examining identity and cultures in rural England. *Ethnicities*, 6(2): 159-177
- Gates, Scott og Sukanya Podder (2015) Social Media, Recruitment, Allegiance and the Islamic State. *Perspectives On Terrorism*, 9(4): 107-116
- Geeraerts, Sanne (2012) Digital radicalization of youth. *Social Cosmos* [Internett] Tilgjengelig fra: URN:NBN:NL:UI:10-1-112458
- Gelder, Ken (2005) *The Subcultures Reader*. London: Taylor & Francis Group.
- Goffman, Erving (2012) *Anstalt og menneske*. Jørgen Paludans Forlag
- Gunning, J. (2009) Social movement theory and and the study of terrorism. I: *Critical terrorism studies: A new research*. eds. Jackson, R., Smyth, M. B., og Gunning, J. New York: Routledge. 156-177
- The Guardian (2014a) *Call Islamic State QGIS instead, says globally influential islamic authority* [Internett] Tilgjengelig fra: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/27/islamic-state-isis-al-qaida-separatists-iraq-syria> [Lest 23.02.2016]
- The Guardian (2015a) *'Raisin tomorrow's mujahideen': the horrofic world of Isis's child soldiers* [Internett] Tilgjengelig fra: <http://www.theguardian.com/world/2015/mar/10/horror-of-isis-child-soldiers-state-of-terror> [Lest 03.03.2016]
- The Guardian (2015b) *Islamists killed in Belgian terror raids 'planned to massacre police in the streets'* [Internett] Tilgjengelig fra:

<http://www.theguardian.com/world/2015/jan/16/belgium-terror-raid-jewish-schools-closed> [Lest 18.02.2015]

The Guardian (2016) *Saudi Arabia and Isis: Riyadh keen to show it is tackling terror threat* [Internett] Tilgjengelig fra: <http://www.theguardian.com/world/2016/jan/21/saudi-arabia-isis-riyadh-terror-threat> [Lest 15.04.2016]

Halvorsen, Knut (2012) *Å forske på samfunnet. En innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Cappelen Damm.

Hamm, Mark S. (2009) Prison Islam In The Age of Sacred Terror. *British Journal of Criminology*, 49: 667-685

Hauge, Ragnar (2001) *Kriminalitetens årsaker. Utsnitt av kriminologiens historie*. Oslo: Universitetsforlaget.

Hauge, Ragnar (2007) Stempling og stigmatisering. I: *Kriminologi*. Finstad, Liv og Høigård, Cecilie. red. Oslo, Pax Forlag, 300-307

He, Bin, Mitesh Patel, Zhen Zhang og Kevin Chen-Chuan Chang (2007) Accessing The Deep Web. *Communication Of The ACM*, 50(5): 95-101

Hegghammer, Thomas (2009) The Hybridization Of Jihadi Groups. *Current Trends in Islamist Ideology*, 9: 26-45

Hegghammer, Thomas (2014) Norske fremmedkrigere i går og i dag. *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift*, 4(30): 277-288

Hickman, Mary J., Sara Silverstri og Henri Nickels (2011) *'Suspect Communities'? Counter-terrorism policy, the press, and the impact on Irish and Muslim communities in Britain*. London: Metropolitan University.

Hughes, Thomas P. (1895) *A Dictionary Of Islam*. London [Internett] <http://answering-islam.org/Books/Hughes/>

Irwin, John (1970) Notes On The Status of The Concept Subculture, I: *The Subcultures Reader*. 2. utg. ed. Ken Gelder, London: Taylor & Francis Group.

Jackson-Jacobs, Curtis (2004) Taking a Beating: The Narrative Gratifications of Fighting as an Underdog. I: *Cultural Criminology Unleashed*. London: Glasshouse, 231-244

Karmon, Ely (2015) Islamic State and al-Qaeda Competing for Hearts & Minds. *Perspectives On Terrorism*, 9(2): 71-79

Knutsen, Torbjørn L. (2011) Internasjonal terrorisme, I: *Anarki, makt og normer. Innføring i internasjonal politikk*. 2. Utg, red. Jon Hovi og Raino Malnes, Oslo: Abstrakt forlag AS

- Leerand, Dag (22.09.2015) Den Islamske Stat (IS), I: *Store norske leksikon* [Internett].
Tilgjengelig fra: [https://snl.no/Den_islamske_stat_\(IS\)](https://snl.no/Den_islamske_stat_(IS)) [Lest 07.10.2015]
- Leuprecht, Christian, Todd Hataley, Sophia Moskalenko og Clark McCauley (2009) Winning the Battle but Losing the War? Narrative and Counter-Narratives Strategy. *Perspectives On Terrorism*, 3(2): 25-35
- Lia, Brynjar og Petter Nesser (2014) Norske Muslimske Fremmedkrigere. *Nytt Norsk Tidsskrift*, 31(4): 399-416
- McCants, William (2015) *The ISIS Apocalypse. The History, Strategy, and Doomsday Vision of The Islamic State*. New York: St. Martin's Press.
- McManus, John C. (1998) *The Deadly Brotherhood: The American Combat Soldier In World War II*. New York: The Random House Publishing Group
- Messerschmidt, James W. (1993) Masculinities and Crime, I: *Criminological Theory: Past to Present*. 5. utg. red. F.T. Cullen og R. Agnew, New York: Oxford University Press.
- Mozaffari, Mehdi (2011) Hva er islamisme? Et begreps historie og definisjon, I: *Ideologi og terror. Totalitære ideer og regimer*. red. Ø. Sørensen, B. Hagtvet og B.J. Steine, Oslo: Dreyer forlag.
- Mulcahy, Elizabeth, Shannon Merrington og Peter Bell (2013) The radicalisation of prison inmates: exploring recruitment, religion and prisoner vulnerability. *Journal of Human Security*, 9(1): 4-14
- Mythen, Gabe, Sandra Walklate og Fatima Khan (2012) 'Why Should We Have to Prove We're Alright?': Counter-terrorism, Risk and Partial Securities. *Sociology*, 47(2): 383-398
- Nesser, Petter (2015) *Islamist Terrorism in Europe. A History*: London, Hurst & Company.
- Neumann, Peter R. (2009) *Old & New Terrorism*. Cambridge: Polity Press.
- Page, Michael, Lara Challita og Alistair Harris (2011) Al Qaeda in the Arabian Peninsula: Framing Narratives and Prescriptions. *Terrorism and Political Violence*, 23(2): 150-172
- Pauwels, Luc (2010) Visual Sociology Reframed: An Analytical Synthesis and Discussion of Visual Methods in Social and Cultural Research. *Sociological Methods & Research*, 38(4) 545-581
- Peresin, Anita og Alberto Cervone (2015) The Western Muhajirat of ISIS. *Studies in Conflicts & Terrorism*, 38(7): 495-509
- Pisoiu, Daniela (2015a) Subculture: The third wave of European jihad. *Journal for Deradicalization*, 15(2): 163-170

- Pisoiu, Daniela (2015b) Subcultural Theory Applied to Jihadi and Right-Wing Radicalization in Germany. *Terrorism and Political Violence*, 27:9-28
- Presser, Lois (2013) *Why We Harm*. London: Rutgers University Press.
- Prior, Lindsay (2003) *Using Documents in Social Research*, London: SAGE Publications.
- PST (05.11.2014) *Oppdatering av trusselbildet* [Internett] Politiets Sikkerhetstjeneste. Tilgjengelig fra: <http://www.pst.no/media/utgivelser/oppdatering-av-trusselbildet/> [Lest 26.01.2016]
- PST (04.02.2015) *Åpen trusselvurdering 2015* [Internett] Politiets Sikkerhetstjeneste. Tilgjengelig fra: http://www.pst.no/media/74351/PSTs_tv2015-2.pdf [Lest 16.09.2015]
- PST (09.02.2016) *Åpen trusselvurdering 2015* [Internett] Politiets Sikkerhetstjeneste. Tilgjengelig fra: http://www.pst.no/media/81096/PST_Brosjyre_Trussel_NORSK.pdf [Lest 15.03.2016]
- Rasheed, Dr. Adil (2015) *ISIS: Race to Armageddon*, New Delhi: Vij Books India Pvt Ltd.
- Regjeringen.no (2014) *Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme*. Justis- og beredskapsdepartementet [Internett] Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/sub/radikaliserings/om-forebyggende-arbeid/regjeringens-handlingsplan/id665364/>
- Regjeringen.no (2015) *Tiltak mot ekstremisme og radikaliserings* [Internett] Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/om-regjeringa/solberg/Regjeringens-satsingsomrader/Regjeringens-satsingsomrader/trygghet-i-hverdagen-og-styrket-beredskap1/Tiltak-mot-ekstremisme-og-radikaliserings/id753787/> [Lest 24.03.2016]
- RIBBS (2015) *Info-graphic shows ISIS' costume and it's indication according to color and shape* [Internett] Raqqa IS Being Slaughtered Silently. Tilgjengelig fra: <http://www.raqqa-sl.co/en/?p=1436> [Lest 03.03.2016]
- Riexinger, Martin (2008) Propagating Islamic Creationism On The Internett. *Masaryk University Journal of Law and Technology*, 2(2): 99-112
- Ringnes, Truls og Kari Vogt (14.02.2009) Den islamske kalender, I: *Store norske leksikon* [Internett]. Tilgjengelig fra: https://snl.no/kalender/den_islamske_kalender [Lest 07.10.2015]
- Roberts, Martin (2004) Notes on the Global Underground: Subcultures and Globalization, I: *The Subcultures Reader*. 2. utg. ed. Ken Gelder, London: Taylor & Francis Group
- Ruthven, Malise (2012) *Islam. A Very Short Introduction*, New York. Oxford University Press.

- Sageman, Marc (2008) *Leaderless Jihad. Terror Networks in the Twenty First Century*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Sageman, Marc (2009) Hofstad Case Study & The Blob Theory. *Theoretical Frames on Pathways to Violent Radicalization*. Artis Research & Risk Modeling
- Sandberg, Sveinung (2006) Fighting Neo-liberalism with Neo-liberal Discourse: ATTAC Norway, Foucault and Collective Action Framing. *Social Movement Studies*, 5(3): 209-227
- Sandberg, Sveinung (2015) Terrorism as Cultural Bricolage: The Case of Anders Behring Brevik, I: *Framing Excessive Violence. Discourse and Dynamics*. Daniel Ziegel, Marco Gerster og Steffen Kramer. ed. New York, Palgrave Macmillan, 177-196
- Sandberg, Sveinung og Willy Pedersen (2011) *Cannabiskultur*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Schafft, Angelika (2006) Allmenprevensjon, I: Kriminologi. Finstad, Liv og Høigård, Cecilie. red. Oslo, Pax Forlag, 289-299
- Schmid, Alex (2004) Terrorism – The Definitional Problem, Presented at the War Crimes Research Symposium: *Terrorism on Trial* at Case Western Reserve University School of Law.
- Shane, Scott, Matt Apuzzo og Eric Schmitt (2015) Americans Attracted to ISIS Find an ‘Echo Chamber’ on Social Media. *The New York Times* [Internett] Tilgjengelig fra: http://www.nytimes.com/2015/12/09/us/americans-attracted-to-isis-find-an-echo-chamber-on-social-media.html?_r=0 [Lest 09.12.2015]
- Silke, Andrew (2001) The Devil You Know: Continuing Problems with Research on Terrorism. *Terrorism and Political Violence*, 13(4): 1-14
- Sky News (2015) Number Of Paris Attacks Victims Rises to 130 [Internett] Tilgjengelig fra: <http://news.sky.com/story/1591289/number-of-paris-attacks-victims-rises-to-130?dcmp=snt-sf-twitter> [Lest 18.02.2016]
- Snow, David A. og Scott C. Byrd (2007) Ideology, Framing Processes, And Islamic Terrorist Movement. *Mobilization: An International Quarterly Review*, 12(1): 119-136
- Sykes, Gresham M., og David Matza (1957) Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency. *American Sociological Review*, 22(6): 664-670
- Thagaard, Tove (2013) *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode*. Oslo: Fagbokforlaget.
- Thompson, R. L. (2011). Radicalization and the use of social media. *Journal of Strategic Security*, 4(4): 167-190.

- VG (2015a) Over 1000 Facebook og Twitter-kontoer angrepet. Massivt hackerangrep mot IS [Internett] Verdens Gang, Tilgjengelig fra: <http://www.vg.no/nyheter/utenriks/is/massivt-hackerangrep-mot-is/a/23393629/> [Lest 30.03.2016]
- VG (2015b) Peket ut som hjernen bak Paris-terroren [Internett] Verdens Gang, Tilgjengelig fra: <http://www.vg.no/nyheter/utenriks/terrorangrepene-i-paris/peket-ut-som-hjernen-bak-paris-terroren/a/23562217/> [Lest 18.02.2016]
- Vikør, Knut S. (24.07.2014) Kalifat, I: *Store norske leksikon* [Internett] Tilgjengelig fra: <https://snl.no/kalifat> [Lest 05.04.2016]
- Venhaus, Colonel John M. (2010) Why Youth Join al-Qaeda. *United States of Peace* [Internett] Tilgjengelig fra: <https://www.usip.org/sites/default/files/SR236Venhaus.pdf> [Lest 09.11.2015]
- Vildino, Lorenzo (2007) Current Trends in Jihadi Networks in Europe. *Terrorism Monitor*, 5(20) [Internett] Tilgjengelig fra: http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=4499#.VyTo4WNY_RU [Lest 30.04.2016]
- Vogt, Kari (14.02.2009) Hudud, I: *Store norske leksikon* [Internett] Tilgjengelig fra: <https://snl.no/hudud> [Lest 01.05.2016]
- WHC (2015) Decisions adopted by the World Heritage Committee at its 39th session, *World Heritage Committee*. Bonn: World Heritage Committee
- Wiktorowicz, Quintan (2004) *Islamic Activism. A Social Movement Theory Approach*. Bloomington: Indiana University Press
- Wiktorowicz, Quintan (2006) Anatomy of the Salafi Movement. *Studies in Conflict & Terrorism*, 29(3): 207-239
- Yahya, Harun (2003) *The School of Yusuf*, India: Millat Book Center.
- Zelin, Aaron Y. (2015) Picture Or It Didn't Happen: A Snapshot of the Islamic State's Official Media Output. *Perspectives On Terrorism*, 9(4): 85-97
- Zelinsky, Nathaniel (2014) ISIS Sends a Message. What Gestures Say About Today's Middle East, *Foreign Affairs Anthology Series: The ISIS Crisis* [Internett] Tilgjengelig fra: <https://www.foreignaffairs.com/articles/middle-east/2014-09-03/isis-sends-message> [Lest 24.02.2016]

Vedlegg / Appendiks

Dabiq #1 – *The Return of Khilafah* (Ramadan 1435)

Dabiq #2 – *The Flood* (Ramadan 1435)

Dabiq #3 – *A Call to Hijrah* (Shawwal 1435)

Dabiq #4 – *The Failed Crusade* (Dhul-Hijjah 1435)

Dabiq #5 – *Remaining and Expanding* (Muharram 1436)

Dabiq #6 – *Al Qa'idah of Waziristan: A Testimony from Within* (Rabi' al-Awwal 1436)

Dabiq #7 – *From Hypocrisy to Apostasy: The Extinction of the Grayzone* (Rabi' al-Akhir 1436)

Dabiq #8 – *Shari'ah Alone Will Rule Africa* (Jumada al-Akhira 1436)

Dabiq #9 – *They Plot and Allah Plots* (Sha'ban 1436)

Dabiq #10 – *The Law of Allah or the Laws of Men* (Ramadan 1436)

Dabiq #11 – *From the battle of Al-Ahzab to the war of coalitions* (Dhul-Qa'dah 1436)